

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุพีรพัชร พิมพมาศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
กรกฎาคม 2559

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

กรกฎาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
สุพรรณิการ์ พิมพ์มาศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

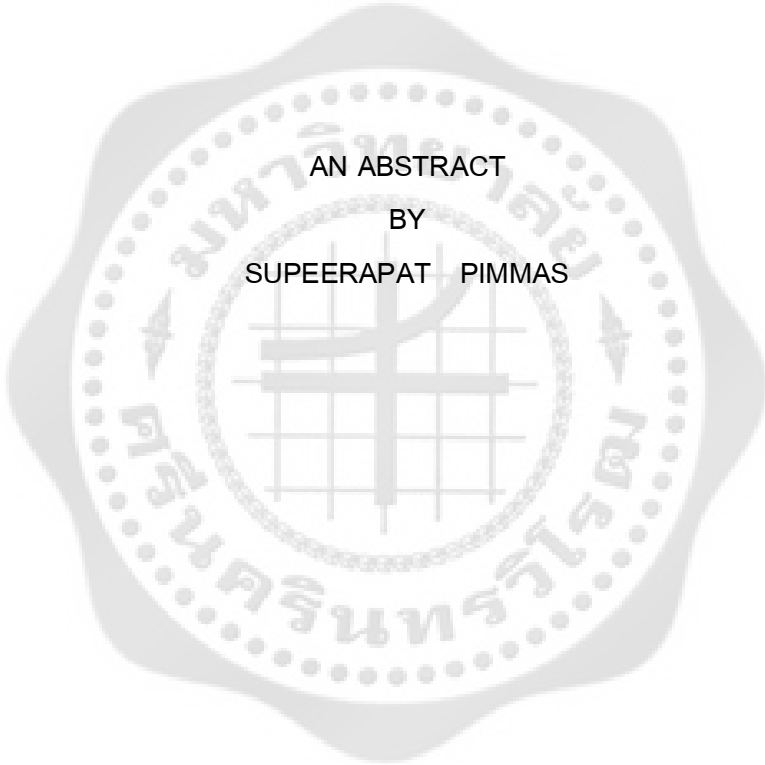
กรกฎาคม 2559

สุพิรพัทธ์ พิมพ์มาศ. (2559). *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญาณิพนธ์ : อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศร, อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2-4 หรือสูงกว่า จำนวน 323 คน ปีการศึกษา 2558 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) จำนวน 60 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.972 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé method) ผลของการวิจัย พบว่า

1. นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
3. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

THE OPINIONS OF STUDENTS TOWARDS TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT
IN FACULTY OF HUMANITIES, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
SUPEERAPAT PIMMAS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration and Management
at Srinakharinwirot University

July 2016

Supeerapat Pimmas. (2016). *The Opinions of Students towards Teaching and Learning Management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Chatupol Yongsorn, Dr.Chakrit Ponathong.

The purposes of this study were to investigate and to compare the opinions of students towards teaching and learning management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University in 5 aspects: Curriculum, Instructors, learning and teaching process, Measurement and Evaluation, and Learning Supporting Stuff in overall and each aspect classified by gender, class level, major fields of study, and academic achievement. The sample was 323 undergraduate students who registered in the 2015 academic year, in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. The research instrument used for collecting data was a Likert-type, a five-point rating scale questionnaire containing 60 items with an alpha reliability coefficient of .972. The Statistical processes employed in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and scheffe's method.

The results revealed that:

1. The students rated highly the teaching and learning management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University overall and in each aspect.
2. There were no significant differences between male and female students towards teaching and learning management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University in overall. When each aspect was considered, it was found that measurement and evaluation was significant difference at the level of .05, while the significance level from other parts was not different.
3. There was a statistically significant difference in the opinions of students towards teaching and learning management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University among students with different class levels both overall and for each aspect at the level of .05.
4. There were no significant overall differences among students with different major fields of study towards teaching and learning management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. When each aspect was considered, it was found that Curriculum, and Learning Supporting Stuff were significant at the level of .05. While the significance level from other parts was not different.

5. There was no statistically significant difference among the opinions of the students with different academic achievement towards teaching and learning management in Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University in overall and for each aspect.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

สุพิรพัชร พิมพมาศ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรินทร์ ชัยวิสุทธิราษฎร์)

วันที่ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

(อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.จตุพล ยงสร อาจารย์ที่
ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม
ที่เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนคำแนะนำใน
การทำวิจัยทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ ดร.ราชันย์
บุญธิมา กรรมการการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรพร เอี่ยมมงคลสกุล
อาจารย์ ดร.รณิดา เชยชุ่ม และอาจารย์ ดร.วาณี อรรถนัสสิต ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์
และทรงคุณค่ายิ่ง ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามในการทำ
ปริญญานิพนธ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันทรงค่าแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วาณี อรรถนัสสิต คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการ
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณพรณี บางข้า คุณรณิมา สาสุวรรณ์ คุณกิตตินันท์ บุตะเคียน
คุณสรร เจษฎาโชติอุดม และ คุณจันทิมา ศรีไกรยุทธ ที่มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการ
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณทิพวรรณ เดชสงค์ คุณวชิระ กันภัย ผู้ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจสำคัญ

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท (นอกเวลาราชการ) แขนงวิชาการบริหารการ
อุดมศึกษา รุ่นที่ 22 ทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ บิดา มารดา ที่ให้การอบรมสั่ง
สอน สนับสนุนในการศึกษา และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง
ไปได้ด้วยดี คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา
อาจารย์ และบุคคลที่เคารพรัก

สุพิรพัทธ์ พิมพมาศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประชากร	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานของการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	10
การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา	17
องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา	25
ด้านหลักสูตร	25
ด้านอาจารย์ผู้สอน	35
ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	40
ด้านการวัดและประเมินผล	45
ด้านปัจจัยเกื้อหนุน	52
ตัวแปรที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน	55
การจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	69
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	70
ลักษณะของแบบสอบถาม	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	106
วิธีดำเนินการวิจัย.....	106
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	107
การอภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	118
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	118
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	120
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	144
ภาคผนวก ค. รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ..	147
ภาคผนวก ง. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ.	154
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	156

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี.....	69
2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	75
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	77
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ.....	77
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นรายข้อ.....	78
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ.....	79
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายข้อ.....	81
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นรายข้อ.....	82
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	83
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	84
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามภาควิชา.....	86

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 คำคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	88
13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	90
14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	91
15 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมจำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	92
16 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	92
17 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	93
18 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	93
19 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	94
20 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	94

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามภาควิชา.....	96
22 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร จำแนกตาม ภาควิชา เป็นรายคู่.....	98
23 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำแนกตาม ภาควิชา เป็นรายคู่.....	100
24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	102
25 ค่าความถี่ ของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถามปลายเปิดของนิสิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้.....	103
26 คำอำนาจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	153

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 ที่มาของการเกิดความคิดเห็น.....	11
3 แสดงรูปแบบของแบบสอบถาม.....	16
4 แสดงองค์ประกอบของหลักสูตร.....	31
5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร.....	33
6 รูปแบบการประเมินหลักสูตร.....	34
7 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบการศึกษา.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นพลังขับเคลื่อนของชาติที่จะช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาวิกฤตต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในสภาวะการณ์ปัจจุบันมีปัญหามากหลายประการที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ทั้งการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลก รวมถึงภาวะวิกฤตที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาโดยตรงและโดยทางอ้อม สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจที่ต้องช่วยแก้ไขปัญหามากหลายของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องสร้างคนให้มีปัญญา มีความคิด ความรู้ ทักษะ เป็นบุคคลที่พึงเรียนรู้ตลอดเวลา สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสังคมการเรียนรู้หรือสังคมวิชาการ มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคู่กับศิลปะมีความเข้าใจในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมไทย และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทั้งในระดับชุมชน ประเทศ และ ระดับนานาชาติ (สุธรรม อารีกุล. 2553: 12)

สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจ 4 ประการ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการจัดการเรียนการสอนถือเป็นงานสำคัญและเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากทุกสถาบันการศึกษามีจุดมุ่งหมายให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนนั้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ในกระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. 2551: 12)

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละหลักสูตร มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความหมายแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมีคุณลักษณะ

เพิ่มเติมด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการนำเสนอผลงาน ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ระบบและกลไกการพัฒนาสมรรถนะผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553: 62)

ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นคุณภาพเป็นเรื่องที่สำคัญ จากเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการสู่เส้นทางปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2542: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. คุณภาพของบุคลากร บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับในสังคม การดูแลให้การจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลเป็นไปอย่างเป็นธรรม บุคลากรได้รับการฝึกอบรมตามที่ต้องการเพื่อให้ทำงานได้อย่างเต็มที่ การวางระบบและสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้นักวิจัยได้ทำงานเป็นทีม สหวิชาการและเป็นโครงการเฉพาะเรื่อง

2. คุณภาพของหลักสูตร จุดมุ่งหมายในการสอนที่ต้องให้สัมพันธ์กับข้อกำหนดของงานและความจำเป็นของสังคม การปรับกระบวนการสอนเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสามารถพัฒนาทักษะในการจัดการได้ การขยายและการเปิดให้ใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์สารสนเทศอย่างเต็มที่ รวมทั้งพิจารณาสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับความเป็นนานาชาติและเครือข่ายของหลักสูตร นักศึกษา และคณาจารย์

3. คุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญของการอุดมศึกษา ที่ควรได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษ โดยเฉพาะในด้านการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่ต้องให้สอดคล้องกับความสามารถและความตั้งใจของผู้เรียน ควรสนับสนุนให้มีนโยบายเชิงรุกเกี่ยวกับผู้เรียนที่ด้อยโอกาส การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงระหว่างมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เป็นสิ่งที่ควรจัดทำ รวมทั้งควรมีหน่วยงานที่ดูแลในช่วงเปลี่ยนจากมัธยมศึกษาไปสู่อุดมศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดการศึกษาดองขาดตอน

4. คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐาน โครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งสิ่งแวดล้อมทั้งหลายภายในสถาบันจำเป็นต้องได้รับการดูแลให้มีคุณภาพสูงรวมทั้งโครงสร้างที่สัมพันธ์กับการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมให้เกิดมหาวิทยาลัยเสมือน (Virtual University) เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งต้องมากับระบบเครือข่าย และเครื่องมืออุปกรณ์ทางการศึกษาทางไกล

5. คุณภาพของการจัดการ คุณภาพของการจัดการที่ยูเนสโกเน้นเป็นพิเศษในการปฏิรูป คือ การร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่แวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาอยู่ เพราะเป็นไปไม่ได้ที่สถาบันจะอยู่โดยแยกตัวโดดๆ จากสังคม

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นหน้าที่แรกของสถาบันอุดมศึกษา การที่มหาวิทยาลัยจะทำหน้าที่สอนได้ดีนั้น ย่อมอาศัยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ อาจารย์ พื้นความรู้ของผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์การสอนและระบบการบริหาร (ปกป้อง จันวิทย์. 2555: 128)

จากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเป็นที่ยอมรับได้ ต้องมีมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งแต่เดิมนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้ดูแลคุณภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัยด้วยวิธีอนุมัติหลักสูตรซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นว่าเมื่อเปิดสอนแล้วควรมีคุณภาพ นอกเหนือจากการควบคุมโดยวิธีการนี้แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายังออกระเบียบปฏิบัติอื่นๆ ให้เป็นกรอบในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยซึ่งมีความอิสระในการจัดการทุกประการ ให้มหาวิทยาลัย มีอิสระในการดำเนินงานทางวิชาการรวมถึงการอนุมัติหลักสูตร ให้อยู่ในอำนาจของสภามหาวิทยาลัยของแต่ละมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยแต่ละมหาวิทยาลัยจึงมีภารกิจและบทบาทในการรักษามาตรฐานและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของตน (ปราณี กุลละวณิชย์. 2553: 133)

เสริมศรี ไชยสร (2553: 27-31) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปรัชญาและจุดมุ่งหมายเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ด้วยเหตุผลที่ว่าการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนโดยทั่วไปและจัดสร้างสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้เรียน และผู้เรียนควรต้องได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ที่จะทำให้รู้จักชีวิต สังคม และพัฒนาความสามารถ เพื่อการมีชีวิตที่ดีในสังคมที่มีคุณภาพ ในขณะที่จุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรใด มีนักวิชาการหลายคนได้สรุปไว้ 2 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมายเพื่อตัวผู้เรียนเอง ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญา การพัฒนาอารมณ์และความมั่นคงของจิตใจและศักยภาพในการทำงาน และ 2) จุดมุ่งหมายเพื่อสังคม ได้แก่ อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ ความเป็นพลเมืองดี ความรับผิดชอบต่อสังคม และพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัยศาสตร์สาขามนุษยศาสตร์บนฐานการศึกษาและคุณธรรม มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สากล โดยมีภาระงานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรสนใจใฝ่รู้ที่จะพัฒนาตนเองด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง นำความรู้มาพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ สร้างเสริมภูมิปัญญาให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถทั้งด้านทฤษฎีและการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์สามารถพึ่งตนเอง มีทัศนคติที่ดีในการออกไปรับใช้สังคม และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนปลูกฝังให้เกิดความรักและมีความภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 16 หลักสูตร 3 ปริญญา คือ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา สาขาวิชาภาษาเพื่ออาชีพ สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย: ภาษาและวรรณคดีไทย สาขาวิชาภาษาไทย: ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาจีน สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาญี่ปุ่น สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเกาหลี สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเขมร สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเวียดนาม ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) ประกอบด้วย

สาขาวิชาจิตวิทยา และ ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ประกอบด้วยสาขาวิชาภาษาไทย และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 4-7)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการสัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สรร เจษฎาโชติคุณ; มานิตา ระวังหิน; กัลป์ ชานวิฑิตกุล; และคนอื่นๆ. 2558: สัมภาษณ์) พบประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

ด้านหลักสูตร พบว่า โครงสร้างของรายวิชาไม่ชัดเจน เนื้อหาของรายวิชาไม่เรียงตามลำดับความยากง่ายและไม่มีความเหมาะสมของเนื้อหาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งบางรายวิชาที่มีเนื้อหาที่มากเกินไปไม่สามารถเรียนได้ครบตามเวลา ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไม่ครบตามที่หลักสูตรกำหนด เนื้อหาวิชาบางรายวิชาไม่สามารถส่งเสริมให้นิสิตนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงรายวิชา ชุติวิชา และเนื้อหาในรายวิชาบ่อย อีกทั้งในหลักสูตรยังกำหนดให้มีวิชาเรียนมากเกินไป เนื้อหาวิชาที่เรียนมีความยากและมากเกินไปหากเทียบกับจำนวนเวลาชั่วโมงเรียนเพียง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้เนื้อหาไม่ต่อเนื่องกัน เวลาเรียนอาทิตย์ถัดไปอาจารย์ไม่มีการทบทวนให้นิสิต เนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรส่วนใหญ่ไม่สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริง

ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ผู้สอนมีความรู้ตรงตามสาขาวิชาที่สอนและมีทักษะความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ แต่สำหรับบางสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้สอนน้อยทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับความหลากหลายทางด้านการสอน อาจารย์บางท่านแสดงอารมณ์ พฤติกรรม สีหน้า ท่าทางไม่เหมาะสมเมื่อนิสิตตอบคำถามไม่ได้ซึ่งส่งผลให้นิสิตเกิดความอึดอัดและวิตกกังวลในการเรียน

ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางวิชาชีพครู ทำให้มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนทำได้อาจไม่ดีพอ อีกทั้งอาจารย์บางท่านไม่ได้จัดทำแผนการสอนให้กับนิสิต ทำให้นิสิตไม่สามารถทราบกำหนดการเรียนการสอนของผู้สอนล่วงหน้าได้ นอกจากนี้ อาจารย์บางท่านยังใช้วิธีการสอนที่เน้นทฤษฎีมากเกินไปส่งผลให้นิสิตขาดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการในสภาพการณ์จริง และการใช้เทคนิคการสอนด้วยวิธีต่างๆ รวมถึงการใช้สื่อยังมีน้อย ไม่มีสื่อสำหรับการใช้ในการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะศึกษา ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมบางกิจกรรมไม่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นิสิตกล้าแสดงออก วิธีการสอนของอาจารย์บางท่านเป็นแบบการบรรยายทำให้นิสิตไม่มีส่วนร่วมและส่งผลให้นิสิตอาจไม่สนใจและเบื่อที่จะเรียนรายวิชานั้นๆ

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า บางรายวิชาการวิเคราะห์และออกข้อสอบไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชา จำนวนข้อในข้อสอบกับเวลาทำข้อสอบไม่เหมาะสมกัน ในส่วนการแจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลในบางวิชายังไม่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีการเก็บคะแนนโดยไม่แจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า ทำให้ผู้เรียนไม่มีเวลาเตรียมพร้อมสำหรับการสอบ รวมไปถึงข้อสอบบางรายวิชาที่มีความยากเกินไป โดยเฉพาะข้อสอบทางด้านไวยากรณ์

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า มีการจัดห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ส่งผลให้ห้องเรียนคับแคบหรือแออัดเกินไป จำนวนห้องเรียนมีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนที่มากขึ้น อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัย เป็นอุปกรณ์ที่มีความเก่าและใช้งานได้ดีขัดด้วยต้องเรียกให้เจ้าหน้าที่มาเช็คตลอดเวลา บริเวณรอบๆ อาคารเรียนของคณะไม่มีลานหรือพื้นที่ว่างให้นิสิตทำกิจกรรมในเวลาว่าง ไม่มีซุ้มขายของในบริเวณพื้นที่ของคณะและไม่มีป้ายหรือบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารสำหรับนิสิตที่ชัดเจน อีกทั้งขาดการตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม ต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาและร่มรื่นมีน้อย และขาดการดูแลรักษาความสะอาดภายนอกและภายในอาคาร

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อใช้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับผู้บริหารระดับคณะ ผู้บริหารระดับภาควิชา ผู้บริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 – 4 หรือสูงกว่า ปีการศึกษา 2558 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,654 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ จำแนกเป็น

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 ชั้นปี จำแนกเป็น

1.2.1 ชั้นปีที่ 2

1.2.2 ชั้นปีที่ 3

1.2.3 ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า

1.3 ภาควิชา จำแนกเป็น

1.3.1 ภาควิชาจิตวิทยา

1.3.2 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

1.3.3 ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

1.3.4 ภาควิชาภาษาตะวันตก

1.3.5 ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

1.3.6 ภาควิชาภาษาศาสตร์

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น

1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

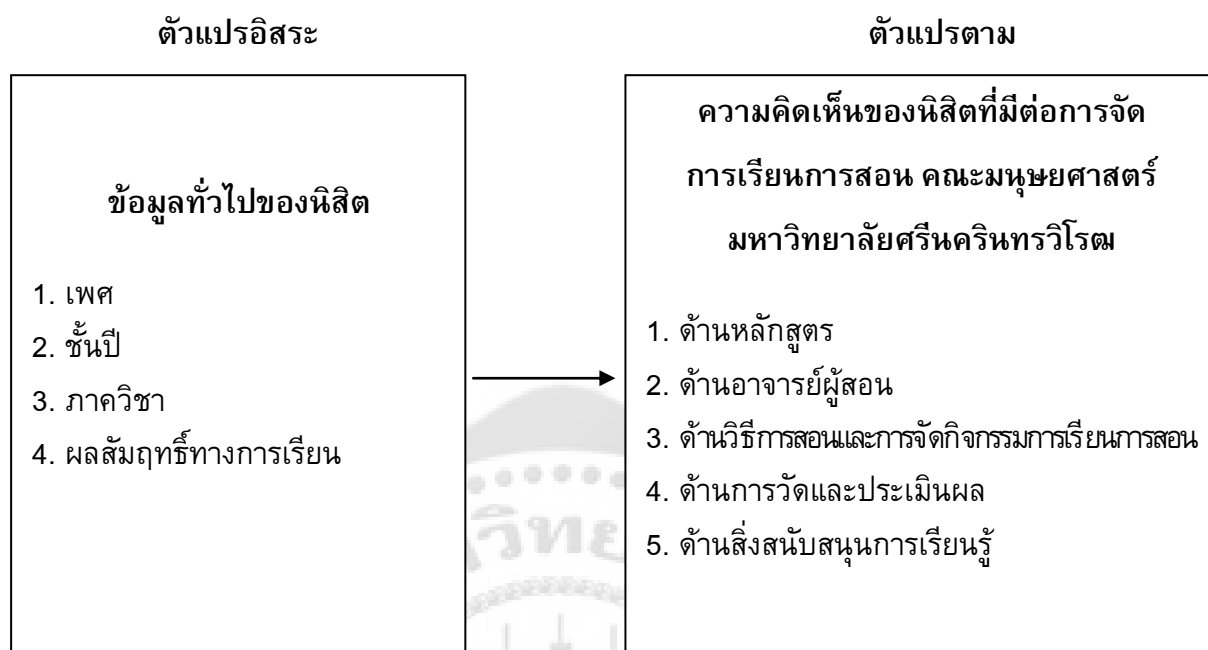
1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การแสดงออกถึงความนึกคิดของนิสิตว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งวัดเป็นคะแนนจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง โครงสร้างหลักสูตร จำนวนรายวิชา จำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชา การจัดเนื้อหาสาระวิชาในการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา การจัดเนื้อหาสาระของรายวิชาการเรียงลำดับรายวิชาที่ง่ายไปสู่รายวิชาที่ยาก ความต่อเนื่องสอดคล้องของเนื้อหา เนื้อหากับจำนวนหน่วยกิต การจัดเนื้อหาวิชาสำหรับนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง การจัดเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสังคม รวมทั้งความทันสมัยตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการทำหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ และมีประสบการณ์ คุณวุฒิของอาจารย์ บุคลิกภาพ พฤติกรรมของอาจารย์ ความเชื่อมั่นในตนเองมีความยุติธรรม มีคุณธรรม ความทุ่มเทในการสอน ความเอาใจใส่ ความสนใจแก่ผู้เรียน มีการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

1.3 ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการที่ผู้สอนนำมาใช้ดำเนินการสอน เช่น การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การให้ผู้เรียนวิจารณ์งาน การให้ผู้เรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน การใช้เทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ การจัดกิจกรรมการสอนในรูปแบบต่างๆ การใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีต่างๆ

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา การใช้รูปแบบและหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียน มาตรฐานการวัดและประเมินผล วิธีการทดสอบ ลักษณะข้อสอบ การประเมินความรู้ความสามารถทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน การวัดและประเมินผลความรู้ของผู้เรียน และ การแจ้งผลการเรียน

1.5 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง สื่อ หนังสือ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดสถานที่ อุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ ทันสมัย เอื้อต่อการเรียนการสอน อาคาร สถานที่ ได้แก่ การจัดห้องเรียน แสงสว่างในห้องเรียน และสื่อการสอน รวมถึงการมีนิสิตต่างชาติมาร่วมเรียนในชั้นเรียนเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนิสิตที่ได้รับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งวัดผล การเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชา

แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.00

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป

3. ภาควิชา หมายถึง ภาควิชาที่สาขาวิชาเอกของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สังกัดอยู่ซึ่งแบ่งเป็น 6 ภาควิชา ประกอบด้วย ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ภาควิชาภาษาตะวันตก ภาควิชาปรัชญาและศาสนา และภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

4. นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 2 – 4 หรือสูงกว่า ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ และได้นำเสนอสาระสำคัญ ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น การจัดการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษา องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ตัวแปรที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือความนิยมที่ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ก่อนที่จะมีการตัดสินใจออกมา ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีคนเห็นเหมือนกันหรือต่างกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ทั้งจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ได้ให้แนวความคิดไว้ ดังนี้

ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็น (Opinion) ได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดเห็นและคำนิยามของความคิดเห็นได้หลายประการ ดังนี้

ความคิดเห็นตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 231) ได้ให้ความหมายของ คิดเห็น คือ ข้อวินิจฉัย หรือความเชื่อที่แสดงออกตามที่เห็น รู้ หรือ คิด และยังได้ให้ความหมายของคำว่า คิด (ราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 251) คือทำให้ปรากฏเป็นรูป ประกอบให้เป็นรูป เป็นเรื่องในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คำว่า คิดเห็น คือ เข้าใจ คำว่า ความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ เว็บสเตอร์ (ชิศากัญญ์ เล่าชู. 2554: 11; อ้างอิงจาก Webster. 1988: 950) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น คือ ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความรู้สึกในใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะพิจารณาตัดสินใจเพื่อประเมินคุณค่าของสิ่งต่างๆ

กู๊ด (อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์. 2554: 100; อ้างอิงจาก Good. 1973: 339) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่าความคิดเห็นเป็นการแปลงความหมายหรือการลงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

กัวลอนิก (อุบลวรรณ ภวานันต์. 2554: 13; อ้างอิงจาก Guralnik. 1976: 46) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. เป็นความเชื่อที่ไม่สามารถยืนยันได้แน่นอนว่าเป็นความรู้สึกที่แท้จริงหรือความน่าจะเป็นของความคิดเห็นเฉพาะบุคคลในการตัดสินใจ
2. การประเมินผล หรือความรู้สึกหรือการประมาณค่าเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณค่าของบุคคลหรือสิ่งต่างๆ
3. รูปแบบการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาสาระซึ่งการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งที่ต้องการ
4. หลักเกณฑ์ในการใช้ถ้อยคำโดยมีการตัดสินใจหรือพิจารณาตัดสินสิ่งต่างๆโดยมีหลักเกณฑ์สนับสนุนในแต่ละกรณี

ออสแคมป์ (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. 2556: 132; อ้างอิงจาก Oskamp. 1997: 12-13) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นจะใกล้เคียงกันกับความเชื่อมากกว่าในด้านความเฉพาะเจาะจงของขอบเขตและเนื้อหาและทั้งสองสิ่งนี้มีองค์ประกอบของความรู้ (Cognitive) มากกว่าองค์ประกอบของความรู้สึก (Affective) แต่ทัศนคติจะมีองค์ประกอบของความรู้สึกมากกว่าหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาความเป็นไปได้ของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ในขณะที่ทัศนคติเกี่ยวข้องกับความปรารถนาและความต้องการ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2550: 99) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น คือ การแสดงออกถึงวิจารณญาณ ที่มีต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ ความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (Fact) ทัศนคติ (Attitude) ของบุคคล ในขณะที่ทัศนคติจะเป็นการแสดงความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ อาจสรุปความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ที่มาของการเกิดความคิดเห็น

ที่มา: สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2550). จิตวิทยาสังคม. หน้า 99.

อาจสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ ลักษณะที่แสดงออกถึงวิจารณญาณ ข้อวินิจฉัย หรือความเชื่อที่แสดงออก ตามที่เห็น รู้ หรือคิด เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกหรือผิด นอกจากนี้ยังไม่สามารถที่จะยืนยันหรือประมาณคุณค่าของบุคคลหรือสิ่งต่างๆได้ ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละบุคคลอาจเป็นที่ยอมรับ หรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นได้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นนั้นมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

โสภา ชูพิกุลชัย (2552: 22) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลไว้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกายคือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะความครบถ้วนต่างๆ คุณภาพของสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ในเรื่องต่างๆมากขึ้นและคนที่มีความรู้มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยมและเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่างๆซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคมหรือการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่างๆเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสารข้อมูลต่างๆของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้นซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆหรือสิ่งต่างๆที่บุคคลแต่ละคนได้รับทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกันก็จะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2553: 50) ได้กล่าวว่า อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่และมักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิภานของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกัน จะมีปฏิภานไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิด ย่อมแตกต่างกันไปด้วย

จำเรียง ภาวิจิตร (2556: 248-249) ได้กล่าวว่า สาธารณมติ หรือ มหาชน หมายถึงทัศนคติ ความรู้สึกและความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่างๆ เฉพาะกลุ่มเกี่ยวข้องกับประเด็นความสนใจหรือปัญหาประเด็นใดประเด็นหนึ่งชั่วระยะเวลาหนึ่ง สาธารณมติประเด็นใดก็ตามไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นมติหรือความคิดเห็นของประชาชนทั้งหมดในประเทศ แต่เป็นความคิดเห็นของประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งที่ยังตกลงกันไม่ได้ จะต้องมีการถกเถียงหาเหตุผลมา

อภิปรายกันให้เห็นทั้งข้อดีและข้อเสีย ในที่สุดเกิดการตัดสินใจร่วมกันเป็นมติออกมา คุณภาพของมติมหาชนหรือ สาธารณมติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประเด็น ดังนี้

1. การอภิปรายของสาธารณชน ซึ่งต้องมีความกระตือรือร้น มีประสิทธิภาพและสามารถเปลี่ยนมติไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใดได้
2. มีข่าวสารและข้อมูลที่เพียงพอ
3. มีเสรีภาพในการคิดและการแสดงออก
4. คุณภาพของภาวะความเป็นผู้นำต้องดี เพราะความคิดเห็นของผู้นำและผู้เชี่ยวชาญจะมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ
5. กลุ่มกดดันจะแสวงหาผลประโยชน์หรือข้อได้เปรียบจากความสนับสนุนของผู้มีอำนาจในสังคม

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อสาธารณมติซึ่งมีปัจจัยหลายประการ เช่น

1. ภูมิหลังทางสังคม (Social Background) กลุ่มคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันโดยทั่วไปย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้สูงอายุกับผู้เยาว์ ระหว่างชาวชนบทกับชาวเมือง และ ระหว่างผู้มีรายได้น้อยกับผู้มีรายได้สูง

2. กลุ่มอ้างอิง (Reference Groups) โดยปกติจะคบหาสมาคมกัน หรือ กระทำสิ่งใดให้แก่ผู้ใดนั้น ความคิดที่มักจะทำนึ่งถึงก็คือ มีอะไรร่วมกันได้ หรืออ้างอิงกันได้ เช่น มีอาชีพแบบเดียวกัน เป็นสมาชิกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเดียวกัน แต่ละคนย่อมกำหนดหรือระบุกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิกหรือเป็นกลุ่มที่ตนเองมีความรู้สึกว่าเป็นกลุ่ม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กลุ่มดังกล่าวมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ

3. กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา (Active and Passive Groups) ผู้ที่สนใจและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ย่อมมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษและก่อให้เกิดเป็นกลุ่มประโยชน์ได้ในที่สุด และสามารถมีอิทธิพลต่อสาธารณมติโดยเฉพาะการจูงใจให้คนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มเฉื่อยชาที่ไม่มีบทบาทอะไรนักต่อสาธารณมติ

อาจสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกิดจาก ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย ระดับการศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม และประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สื่อสารมวลชนต่างๆ กลุ่มสังคมที่เกี่ยวข้อง และข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ ที่บุคคลได้รับ การตัดสินใจ การประเมินค่า หรือ แสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดของแต่ละบุคคล

ประเภทของความคิดเห็น

ความคิดเห็น เป็นเรื่องของความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ โดยเห็นได้จากการที่ นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2550: 92) ได้กล่าวว่า ลักษณะของความคิดเห็นจะเป็น 2 มิติ คล้ายๆกับวัตถุ ซึ่งเป็นมิติความกว้างและมิติความยาว ลักษณะของความคิดเห็นจะประกอบด้วยมิติ มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ทิศทางมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทาง ในทางที่ดี ชอบหรือพึงพอใจ ส่วนทางลบ ก็เป็นไปทางตรงกันข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทาง ในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและไม่พึงพอใจ

2. ความเข้มข้นมีอยู่ 2 ขนาด คือ ความเข้มข้นมาก และความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าทีไฝ่ต่ำมากๆ ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นที่มีความเข้มข้นมาก จะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

นาม สงวนทรัพย์ (2555: 77) ได้สรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นมีลักษณะสำคัญ 3 ประเภท คือ

1. ความคิดเห็น คือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคิดเห็น คือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชน และสถานการณ์ต่างๆ
2. ความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์
3. ความคิดเห็นทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร่งใจให้บุคคลควรประพฤติ หรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชน วัตถุ หรือ สถานการณ์ต่างๆ

เรมเมอร์ (ชิศากัญญ์ เล่าชู. 2554: 13; อ้างอิงจาก Remmer. 1954: 17) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประเภท ดังนี้

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

อาจสรุปได้ว่า ประเภทของความคิดเห็น คือ ความคิดเห็นในเชิงบวกสุด - เชิงลบสุด เช่น รักจนหลง หรือเกลียดชังอย่างรุนแรง และความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ เช่น ชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เป็นต้น โดยลักษณะความคิดเห็น จะแสดงออกมาต่อสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ ในแง่บวกและลบ คือ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคมนั้นๆ ที่กระตุ้นให้แสดงความรู้สึกนึกคิดออกมา

การวัดความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบได้ว่าการวัดความคิดเห็นนั้น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2541: 152) ได้กล่าวถึงการวัดความคิดเห็นหรือเจตคติว่าต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. เจตคติมีลักษณะคงเส้นคงวาอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง นั่นคือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถวัดได้

2. เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นการวัดทางอ้อมโดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

3. เจตคตินอกจากจะแสดงออกในรูปของความรู้สึกนึกคิด เช่น การสนับสนุนหรือคัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณของความรู้สึกด้วย

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2551: 3) ได้กล่าวถึง การวัดความคิดเห็นหรือเจตคติว่ามีอยู่หลายวิธี แต่ที่แพร่หลายมี 4 วิธี ดังนี้

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's Method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตรและเปรียบเทียบตำแหน่งของ การวัดความคิดเห็น หรือเจตคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็นช่วงที่มีช่วงห่างเท่ากัน

2. วิธีกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีการวัดความคิดเห็น หรือเจตคติในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับของเจตคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

3. วิธีการจำแนกแบบ เอสดี สเกล (Semantic Differential Scale: S-D Scale) เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นหรือเจตคติโดยอาศัยคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี ตรงข้ามกับเลว และ ชัยน ตรงข้ามกับ ชี้เกียจ เป็นต้น

4. วิธีวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดความคิดเห็นหรือเจตคติที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นในทางชอบไม่ชอบโดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตามลำดับ และให้ลงคะแนน 5 4 3 2 และ 1 หรือ +2 +1 0 -1 และ -2 ตามลำดับ

มาตรวัดความคิดเห็นของลิเคิร์ต (พิชิต ฤทธิ์จัญญู. 2549: 224-226) ใช้หลักการวัดค่ารวม (Summative Scale) ซึ่งบางที่เรียกว่า Summated Rating หรือ Sigma Scale หรือ Likert Type ลักษณะที่สำคัญของแบบวัดนี้ก็คือ กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ เป็นเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบวัดจะประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในทางบวกและทางลบและมีจำนวนเท่าๆกัน มีการประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหรือกำหนดน้ำหนักและการตอบแต่ละตัวเลือก ภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว

การสร้างแบบวัดความคิดเห็นหรือเจตคติ ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของ ความคิดเห็นหรือเจตคติ (Attitude Object) ที่ต้องการจะศึกษา หรือต้องการจะวัด ซึ่งอาจจะเป็นคน วัตถุ สิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา นโยบาย ฯลฯ ความคิดเห็นต่ออาชีพนักการเมือง ความคิดเห็น ต่อวิชาภาษาไทย ความคิดเห็นต่อโรงเรียน ความคิดเห็นต่อนโยบาย การจัดระเบียบสังคม เป็นต้น

2. ให้ความหมายหรือระบุขอบข่ายของเป้าหมายความคิดเห็นหรือเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ ชัดเจนว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้างเพื่อสามารถเขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าหมาย ความคิดเห็นหรือเจตคตินั้นได้อย่างครอบคลุมชัดเจน

3. เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าหมายความคิดเห็นหรือเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญๆตามกำหนดไว้ในข้อ 2 ให้มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบมากพอ เมื่อวิเคราะห์แล้วเหลือจำนวนข้อความที่ต้องการนำไปใช้วัดความคิดเห็นหรือเจตคติได้ข้อความมี ลักษณะดังนี้

3.1 เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่ต้องการวัดสามารถโต้แย้งได้ไม่ใช่ข้อเท็จจริง

3.2 เป็นข้อความที่มีความสมบูรณ์ใช้ตัดสินได้เพียงอย่างเดียว

3.3 เป็นข้อความที่มีความแจ่มชัด สั้น กระชับรัดกุม

3.4 เป็นข้อความที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่ศัพท์เทคนิคทางวิชาการ

3.5 เป็นข้อความง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

3.6 หลีกเลี่ยงการใช้คำคุณศัพท์หรือคำกริยาวิเศษณ์เช่น เสมอๆ บ่อยๆ ไม่เคย

ไม่มีเลย ทั้งหมด เป็นต้น

3.7 ไม่ควรใช้ประโยคปฏิเสธหรือปฏิเสธซ้อนเพราะอาจทำให้ผู้ตอบเข้าใจได้ยากหรือสับสน

4. ตรวจสอบข้อความที่เขียนไว้โดยตรวจสอบด้วยตนเองหรือให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบโดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา ความถูกต้อง เหมาะสมการใช้ภาษา ความสอดคล้องกันกับรูปแบบการตอบที่กำหนดไว้ว่าควรใช้รูปแบบของการ ตอบแบบใดดังแสดงในภาพประกอบ 3

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
-------------------	----------	----------	-------------	----------------------

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-----------	-----	---------	------	------------

ภาพประกอบ 3 แสดงรูปแบบของแบบสอบถาม

ที่มา: พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. หน้า 225.

5. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยการทดลองใช้แบบวัดความคิดเห็นหรือเจตคติกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้ รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบเจตคติทั้งฉบับ

6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือกโดยทั่วไปนิยมกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวก และ 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ การกำหนดคะแนนลักษณะนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting Method

7. จัดชุดแบบวัดความคิดเห็นหรือเจตคติ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดแล้วให้จัดชุดแบบวัดความคิดเห็นหรือเจตคติซึ่งโดยทั่วไปจะมีจำนวนข้อความตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไปเพราะถ้าแบบวัดมีจำนวนข้อน้อย ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย ความเที่ยงตรงก็ไม่มีดี

อาจสรุปได้ว่าการวัดความคิดเห็นมีอยู่หลายวิธีแต่ที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ 1. วิธีของเธอร์สโตน 2. วิธีกัตต์แมน 3. วิธีการจำแนกแบบ เอสดี สเกล และ 4. วิธีวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยเครื่องมือวัดเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกมาเป็นปริมาตรและเปรียบเทียบการวัดความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันหรือตรงกันข้าม ซึ่งวิธีวัดแบบ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลายที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย และประหยัดเวลา

การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอน เป็นงานสำคัญและเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากทุกสถาบันการศึกษามีจุดมุ่งหมายให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพโดยการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 12) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ควรมุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านเนื้อหาสาระ พัฒนาทักษะและกระบวนการคิด เตรียมการเพื่อเผชิญสถานการณ์รวมถึงการประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาเน้นการศึกษาตลอดชีวิต สอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลัก 4 ประการของยูเนสโก คือ การเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.2546: 155,176; อ้างอิงจาก ยูเนสโก. 1997: 121) สำหรับการจัดการเรียนการสอนนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

ทิตนา แชมมณี (2551: 4-5) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือ องค์ประกอบต่างๆของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ และวิชัย แหวนเพชร (2548: 151) ได้กล่าวว่า การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เจริญงอกงามเช่นเดียวกับ พรอร อุซุภาพ (2551: 11) ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนการสอน คือกระบวนการจัดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์กัน จะต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ร่วมกันในการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่โดยมีผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันรับผิดชอบ และ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554: 18-19) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการแสวงหาจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาออกมาให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี การจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันจะส่งผลต่อการนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ สำหรับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2553: 111-112) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดกระบวนการสอนควรมีการจัดอย่างประหยัดและควรมีประสิทธิภาพพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีลักษณะต่อเนื่องและชัดเจนมีความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมายและควรระบุขนาดของชั้นเรียน รวมถึงการกำหนดความรู้พื้นฐานไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ สุวัฒน์ มุทฺธเมธา (2551: 105-106) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้น จะต้องสร้างความสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์จะต้องให้ข้อมูลหรือเนื้อหาวิชาที่ถูกต้องเพียงพอ และต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้ข้อมูลหรือเนื้อหาที่ได้เรียนไป อีกทั้งจะต้องมีการตรวจสอบผลจากการพยายามนั้นว่า ถูกต้องหรือไม่ โดยเรียกกระบวนการนี้ว่า “กระบวนการเรียนรู้” และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 26) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนการสอนว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล เป็นต้น ขณะที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2549: 72) ได้ให้ความหมายของการสอนและการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. การสอน (Teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน
2. การเรียนการสอน (Instruction) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสอน เช่น

การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน

ขณะที่ พิสิฐ เมธาภัทร และ ชีระพล เมธิกุล (2553: 151) ให้ความหมายการสอนหมายถึง กิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ได้

4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมดได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์ในการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ผู้สอนได้กระทำไป

นอกจากนี้ สุมิตร คุณานุการ (2553: 130-132) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติ คือ ใช้สอน เนื่องจากหลักสูตรมักกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหา วิชาที่สอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนและการประเมินไว้อย่างกว้างๆ มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกแก่การนำไปปรับปรุงใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นหรือโรงเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรไว้ก่อนทำการสอน ได้แก่ โครงการสอน แผนการสอน

2. ปัจจัยสภาพต่างๆภายในสถานศึกษา นับว่ามีส่วนส่งเสริมหรือสกัดกั้นการปฏิบัติงานของผู้สอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้เป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ได้แก่ ขนาดของห้องเรียน จำนวนผู้เรียน แผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดผู้สอนเข้าสอน การใช้แผนการสอน การได้รับงบประมาณ

3. การสอน การสอนเป็นศิลปะของการช่วยให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ นับว่าการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้หลักสูตรได้บรรลุผล การสอน คือ สื่อกลางที่เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร ผู้เรียน และผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้

ส่วน ชม ภูมิภาค (2549: 255) ได้กล่าวว่า การสอน คือ การกระทำของผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลตามความมุ่งหมายที่การจัดการศึกษาได้วางเอาไว้ วิธีการดำเนินการสอนย่อมแตกต่างกันแล้วแต่ความมุ่งหมายที่จะให้เกิดอะไรในตัวผู้เรียน

อาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา มีความแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่นตรงที่เป็นการเน้นแสวงหาความรู้ความจริง การเรียนการสอนจึงเป็นการพัฒนาให้เกิดทักษะ เกิดความรู้เกิดความรักและมีทัศนคติที่ดีตลอดจนมีคุณธรรมในอาชีพที่จะทำในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต่างมีหน้าที่ บุกเบิก แสวงหา และถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมให้กับบัณฑิต ให้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์

ที่จะออกไปประกอบอาชีพ ในขณะที่เดียวกันต้องเป็นผู้ที่รู้จักตนเอง ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นี่คือสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาต้องมอบให้กับนิสิตนักศึกษา โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน (อุทุมพร จามรมาน. 2552: 1)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 4-5) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการสอนในระดับอุดมศึกษา มีดังนี้

1. การสร้างองค์ความรู้ การถ่ายทอดศาสตร์สาขาใดในระดับอุดมศึกษาทำให้เกิดการวิจัยค้นคว้า สืบทอดความรู้ออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น ผิดกับศาสตร์บางสาขาที่ไม่มีเรียนการสอน อาจทำให้ความรู้นั้นลบลื่อนไปจากสังคม จนอาจไม่มีใครทราบเรื่องนั้นต่อไป การให้มีการเรียนการสอนจึงเป็นการพัฒนาศาสตร์ให้มีความลึกซึ้งและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น
2. การสร้างบัณฑิต การเรียนการสอนจะแยกออกจากกันไม่ได้ เพราะบทบาทของการสอน คือ มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การสอนจึงมีความสำคัญต่อการสร้างบัณฑิตในสองลักษณะ คือ สร้างผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาชีพและวิชาการ ทำให้เข้าใจศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากสร้างคนให้เป็นผู้รู้แล้ว การสอนก็ยังทำให้คนมีความคิดและพฤติกรรมที่ถูกต้องยอมรับได้ในสังคม โดยเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาย่อมเป็นที่พึงของครอบครัว ที่พึงของสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากได้รับความรู้และการอบรมมาเพียงพอที่บุคคลนั้นจะสามารถดำรงชีวิตที่มีคุณค่า มีอาชีพที่สุจริต และทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้น้อย
3. การพัฒนาวิชาชีพขั้นสูง การสอนระดับอุดมศึกษาทำให้วิชาชีพได้รับการพัฒนาไปสู่ระดับสากล เนื่องจากการสอนในระดับนี้จะเป็นต้องได้ผู้ที่มีความรู้สูงมาช่วยกันถ่ายทอดศาสตร์แต่ละปีจึงมีการพัฒนาบุคคลเข้าสู่วงการวิชาชีพเพิ่มขึ้น ทำให้บุคคลเหล่านั้นมีส่วนธำรง เผยแพร่ พิทักษ์วิชาชีพได้อย่างเต็มความสามารถ
4. การสร้างสังคมที่ดี เชื่อกันว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งที่จะผลิตคนดี คนเก่งออกไปสู่สังคม ดังนั้นการสอนที่มุ่งให้ทั้งความรู้และคุณธรรมแก่ผู้เรียน คือ การสร้างสังคมที่ดีเพิ่มขึ้นโดยที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไป จะช่วยเป็นผู้ชี้นำสังคม ทำตัวเป็นตัวอย่างและทำให้สังคมได้พัฒนาไปสู่มาตรฐานชีวิตที่มีคุณภาพมากขึ้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2555: 19) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญต่องานวิชาการ ปรัชญาและจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนต้องเขียนให้ชัดเจน เพื่อจะได้เป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดีมีการจัดวิชาต่างๆ ให้เหมาะสม รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตลอดจนมีการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงใช้ต่อไป และ ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2555: 14) กล่าวว่า การเรียนการสอนมีความสำคัญต่อผู้เรียน เพราะการเรียนรู้ที่มีระบบการสอนที่ดี ย่อมทำนายความสำเร็จของการสอนได้ดีด้วย เช่นเดียวกับที่ วิชัย ดิสสระ (2556: 103) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนคือควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกอย่าง นอกจากนั้นระบบ

การเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างของแต่ละบุคคล จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการเรียนการสอน หลากๆ รูปแบบอย่างเป็นระบบซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ อารมณ์ ใจเที่ยง (2547: 15) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนคือ การที่ผู้สอนสอน อย่างมีหลักการ มีความรู้และทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย มีคุณค่า เป็นการประหยัดเวลา และป้องกันการสูญเปล่า ขณะที่สายหยุด จำปาทอง (2552: 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญซึ่งเป็นไปเพื่อการพัฒนากำลังคน ซึ่ง นับว่ามีความสำคัญยิ่งเพราะคุณภาพของคนที่ใช้ในการกิจต่างๆ ของประเทศนั้น เป็นผลมาจากการ สร้างศักยภาพด้วยการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้นเอง

อาจสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญต่องานวิชาการของสถาบันการศึกษา และการจัดดำเนินงานทางการศึกษา รวมถึงมีความสำคัญต่อตัวผู้เรียนในแง่ของผลการเรียน พัฒนาการของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากขึ้นขึ้นอยู่กับ การจัดการเรียนการสอนที่ดีและมีคุณภาพตามองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน และยังมี ความสำคัญต่อผู้สอน และการจัดหลักสูตรอีกด้วย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนถือเป็น กระบวนการที่กำหนดแนวทาง โดยการที่ผู้สอนกำหนดทิศทางให้ผู้เรียน เรียนตามหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมที่ได้มีการวางแผนไว้ และมีการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาตนเองและประเทศชาติได้

แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

เสริมศรี ไชยศร (2553: 27-31) ได้กล่าวถึงการ จัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปรัชญาและจุดมุ่งหมายเฉพาะในการจัดการเรียน การสอนของตนเอง ด้วยเหตุผลที่ว่า การอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน โดยทั่วไปและจัดสร้างสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้เรียน และ ผู้เรียนควรต้องได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ที่จะทำให้อัจฉริยะและสังคมและพัฒนา ความสามารถ เพื่อการมีชีวิตที่ดีในสังคมที่มีคุณภาพ ในขณะที่จุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตไม่ว่า จะเป็นหลักสูตรใด มีนักวิชาการหลายคนได้สรุปไว้ 2 ประการ คือ 1. จุดมุ่งหมายเพื่อตัวผู้เรียนเอง ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญา การพัฒนาอารมณ์และความมั่นคงของจิตใจและศักยภาพใน การทำงาน และ 2.จุดมุ่งหมายเพื่อสังคม ได้แก่ อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ ความเป็น พลเมืองดี ความรับผิดชอบต่อสังคม และพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการ จัด การเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เรียงตามลำดับได้ ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory)

การเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนักจิตวิทยาโดยทั่วไปนั้น เป็นกระบวนการที่เป็นผลของ การเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรของพฤติกรรม เป็นกระบวนการที่จิตใจมีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าภายนอกซึ่ง พิจารณาได้จาก การที่แต่ละบุคคลแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าอย่างไร การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น

เฉพาะของแต่ละบุคคลแต่ละเรื่อง โดยที่ผู้เรียนต้องกระทำต่อวัตถุและปรากฏการณ์ในสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้อาจอยู่ในรูปเจตคติ ความเชื่อ ข้อเท็จจริง มโนคติ หลักการ กฎ การแก้ปัญหา และทักษะ การปฏิบัติการ การเรียนรู้ในบางเรื่องผู้เรียนอาจเรียนรู้ได้เร็ว บางเรื่องอาจเรียนรู้ได้ช้า จ้องใช้เวลา ประสบการณ์ การเรียนรู้ในบางเรื่องจะไม่ลืมน่าย แต่บางเรื่องจะลืมได้ง่ายถ้าไม่มีการใช้บ้าง (ภพ เลหาไพบูลย์. 2542: 63) ในขณะที่ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะแตกต่างกัน โดยที่ เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม แต่สำหรับผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะทำให้เกิดขึ้น เป็นรูปใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัยสิ่งเหล่านี้ ผู้สอนจะเป็น(สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนรวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม ส่วน อารี พันธุ์มณี (2546: 86) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน ไม่ใช่เป็นผล มาจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ วุฒิภาวะ หรือความบังเอิญและบลูม (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2551: 35; อ้างอิงจาก Bloom. 1979) อธิบายไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงเมื่อเกิด การเรียนรู้ เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา สารใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจจริง แวดล้อมต่างๆได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง
 2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก ทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ
 3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจได้แล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดทักษะหรือความชำนาญมากขึ้น
- นอกจากนี้ พันธุ์ศักดิ์ พลสารมย์ (2546: 8-15) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้เป็น 2 กลุ่ม ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยม

กลุ่มพฤติกรรมนิยมมีความเห็นว่า พฤติกรรมมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้โดยอาศัย กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม จึงมีเป้าหมายหลัก คือ การค้นหาและระบุถึงกฎที่ควบคุม การเรียนรู้ ทฤษฎี การเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ จำแนกเป็นสองกลุ่มทฤษฎีย่อย ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง และทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข ดังนี้

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง

1.1.1 ทฤษฎีความต่อเนื่องของธอร์นไดค์ (The Connectionism)

ธอร์นไดค์ ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ เกิดขึ้นได้ด้วยการที่บุคคลได้เลือกวิธีการตอบสนองที่ดีที่สุดเพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าให้เหมาะสม โดยได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ 3 ทฤษฎี คือ 1.ทฤษฎีแห่งผล 2.ทฤษฎีแห่งความพร้อม 3.ทฤษฎีแห่งการฝึกหัด

1.1.2 ทฤษฎีความต่อเนื่องของกัทธรี (Guthrie's Contiguity Theory)

กัทธรี ได้กล่าวถึงทฤษฎีต่อเนื่องไว้ 4 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เกิดจากเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าเฉพาะอย่างกับการตอบสนองเฉพาะอย่าง 2) การเรียนรู้มีในการฝึกเพียงครั้งเดียว 3) รางวัลมีความจำเป็นต่อการกระตุ้นกิจกรรมช่วงแรกๆ แต่หลังจากการเรียนรู้รางวัลจะไม่มี ความจำเป็นอีกต่อไป 4) ความรู้จากการเรียนรู้ครั้งใหม่จะแทนที่ความรู้เก่า ทำให้ความรู้เก่าลบเลือน

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข

1.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของพาฟลอฟ

พาฟลอฟ ได้กล่าวถึงทฤษฎีการวางเงื่อนไข ไว้ 3 ข้อ ดังนี้ 1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม 2.การเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่ต้องลงมือกระทำ จะเกิดกับพฤติกรรมที่ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมได้ เช่นปฏิกิริยาสะท้อน และพฤติกรรมทางอารมณ์ 3. การเรียนรู้เกิดขึ้นเพราะความใกล้ชิด (Contiguity) และการฝึกหัด (Practice) โดยนำสิ่งเร้าที่เป็นกลางคือ สิ่งเร้าที่ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนอง เกิดเป็นการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข

1.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์

สกินเนอร์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีการวางเงื่อนไข ไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากวางเงื่อนไข โดยอาศัยการเสริมแรงไม่ว่าจะเป็นรางวัลหรือการลงโทษก็ตามควบคู่กัน

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดกลุ่มเน้นความสำคัญทางการคิด

กลุ่มเน้นความสำคัญ มีความเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มากกว่าผลของการเชื่อมโยง สิ่งเร้า และการตอบสนอง การเรียนรู้จะอธิบายได้ดีที่สุดหากเราสามารถเข้าใจกระบวนการภายใน ซึ่งถือเป็นตัวกลางระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้จำแนกเป็นหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับและนำมาประยุกต์ใช้กันมากกับสถานการณ์การเรียนการสอน มีดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt's Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่ม เกสตัลท์ ได้สรุป แนวคิด ไว้ดังนี้

2.1.1 การเรียนรู้เกิดจากการจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่อยู่กระจัดกระจาย ให้มารวมกันเสียก่อนแล้วจึงพิจารณาส่วนย่อยต่อไป

2.1.2 เน้นการเรียนรู้ส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อยและเกิดขึ้นจาก 2 ลักษณะ คือ การรับรู้ และการเรียนรู้จากการหยั่งเห็น เป็นการเรียนรู้จากการพิจารณาปัญหาในภาพรวมและการใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับปัญหาที่เผชิญ

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย่ (Gagne's Thoery)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของกานเย ได้สรุปแนวคิดไว้ ดังนี้ การเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการเรียนรู้หรือความสามารถด้านต่างๆของมนุษย์ 2) กระบวนการเรียนรู้และจดจำอันเป็นผลจากการจัดกระทำในสมอง 3) ผลจากเหตุการณ์ภายนอกที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ภายในตัวตน

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบประมวลสารสนเทศ (Information Processing Thoery)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบประมวลสารสนเทศ เป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารความจำและการแก้ปัญหา

2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสอน ของบรูเนอร์ (Jerome Bruner's Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสอน ของบรูเนอร์ กล่าวว่า ผู้เรียนทุกระดับขั้นของการพัฒนาสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาใดก็ได้ถ้าจัดการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถ

2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้ ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ ของเพียเจต์ (Jean Piaget's Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ ของเพียเจต์ กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์

2.6 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของแบนดูรา (Albert Bandura's Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของแบนดูรา ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ด้วยการเลียนแบบหรือการสังเกตจากกระทำของผู้อื่น ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ การเอาใจใส่ ความจำ การถ่ายแบบและแรงจูงใจที่จะแสดงออก

อาจสรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีอยู่หลายทฤษฎี ทั้งจากนักวิชาการไทยและนักคิดชาวตะวันตก ซึ่งมีรากฐานมาจากการเรียนรู้ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งหมายถึง ความรู้ ความคิด ความสามารถด้านต่างๆ ทักษะ และทักษะ จะเห็นได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ มีจำนวนและความหลากหลายพอสมควร ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ผู้สอนจึงพึงตระหนักว่า ศาสตร์ทางการสอนได้ให้แนวคิดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไว้อย่างหลากหลายพอสมควร หากผู้สอนรู้จักแสวงหา ศึกษาเรียนรู้ และนำไปทดลองใช้ จะสามารถช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีชีวิตชีวา และมีความหลากหลาย ไม่จำเจกับวิธีการหรือกระบวนการเพียงไม่กี่วิธี ซึ่งอาจทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

หลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

จากกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในสังคมนานาชาติมีมากขึ้น การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ประเทศสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ทำการปฏิรูปการเรียนในระดับอุดมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2546: 1) ซึ่งการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ การคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งองค์ประกอบที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนที่ดีมีอยู่ 5 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2546: 9-10)

องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ในทางที่ดีขึ้น มีคุณประโยชน์ต่อ ตนเอง สังคม และประเทศชาติ เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนอันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553: 65)

1. ด้านหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายต้องมีหลักสูตรที่ดี และหลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญต่อการจัดการศึกษาและเป็นตัวกำหนดทิศทางเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ดังนี้

หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน ความสำเร็จของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญเพราะหลักสูตรจะเป็นข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร

ผู้ที่สอนได้ดีจึงต้องเป็นผู้เข้าใจหลักสูตรอย่างดีด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 9)

ความหมายของหลักสูตร

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2543: 1-4) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาเมื่อกล่าวถึง การศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดจำเป็นจะต้องกล่าวถึงหลักสูตรควบคู่กันไปด้วยเสมอซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนะทางว่าควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด โดยให้ความเห็นของหลักสูตรแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรก ให้ความหมายของ หลักสูตร หมายถึงแผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นเอกสารหรือโครงการการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้จัดวางแผนไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดรวมถึงแผนการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาของรายวิชาต่างๆ กิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลตามที่กำหนด ส่วนกลุ่มที่สอง ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สถาบันการศึกษาจัดให้หมายรวมถึงแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการนำหลักสูตรไปใช้ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2549: 25) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และ การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งหมายไว้
 2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ (Process) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น
 3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ
- ทิศนา ขัมมณี (2551: 1) ได้อธิบายว่าหลักสูตร หมายถึงโปรแกรมการศึกษาใดๆ ก็ตามที่ได้กำหนดโครงสร้างการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยรายวิชาต่างๆพร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

ทาบ (ซิดากัญญ์ เล่าชู. 2554: 18; อ้างอิงจาก Taba. 1962: 9) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้

โบแชมพ์ (นิตยา เปลื้องนุช. 2555: 6; อ้างอิงจาก Beauchamp. 1975: 9-196) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนที่ยืนยันไว้อย่างชัดเจนเพื่อบอกขอบเขตและการจัดโปรแกรมการศึกษาในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการใช้อเอกสารเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนและการจัดการเรียนการสอนข้อความที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ทางโรงเรียนต้องการเนื้อหาสาระวิชาที่สอดคล้องตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรข้อความที่แสดงแนวการประเมินผลคุณค่าและประสิทธิภาพของหลักสูตรและระบบของหลักสูตร

เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (ชูศรี สะพรั่ง. 2549: 13; อ้างอิงจาก Saylor; & Alexander. 1959: 4) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง บรรดาความพยายามทั้งหมดของสถานศึกษาในการที่จะก่อให้เกิดผลของการเรียนที่สถานศึกษาพึงปรารถนาทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกสถานศึกษา และ รุจිර์ ภูสาระ (2555: 3) ได้ให้คำนิยามของหลักสูตร หมายถึง สิ่งที่ใช้สอนในสถานศึกษาชุดวิชาที่เรียน (Set of Subjects) เนื้อหา(Content) โปรแกรมการเรียน (Program of Studies) ชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน (Set of Materials) ลำดับของกระบวนวิชา (Sequence of Courses) จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ (Performance Objectives) กระบวนวิชาที่ศึกษา (Course of Study) ทุกสิ่งที่ดำเนินการในสถานศึกษา รวมทั้งกิจกรรมนอกห้องเรียนการแนะแนวและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสิ่งที่สอนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สถานศึกษาเป็นผู้จัด ทุกสิ่งที่กำหนดขึ้นโดยบุคคลในสถานศึกษาลำดับของกิจกรรมในสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นให้แก่ผู้เรียน ตามที่ กิติมา ปรีดีดิลก (2547: 60) ได้ให้ความหมายของ หลักสูตร ไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงสร้างการศึกษา โดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาเนื้อหาของความรู้และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล

พิสิฐ เมธาภักดิ์ และธีระพล เมธิกุล (2553: 92-93) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสมิตร คุณานุการ (2553: 130-132)กล่าวถึงหลักสูตรว่า หมายถึง ความมุ่งหมาย เนื้อหา วิชาที่สอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และการประเมินไว้อย่างกว้างๆมีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกแก่การนำไปปรับปรุงใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นหรือสถานศึกษา และ อรรถวิทย์ ณะทะกั่วทุ่ง (2550: 186) ได้ให้คำนิยามคำว่าหลักสูตรไว้ได้ดังนี้ หลักสูตร คือ เนื้อหาการเรียนการสอน มวลประสบการณ์ที่จะให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย และรายละเอียดของลักษณะรายวิชาที่ประกอบด้วยเนื้อหาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ อุทรานันท์ (2552: 8-16) ได้ให้คำนิยามคำว่า หลักสูตรไว้ 8 แนวทางด้วยกัน คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้งาน มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง ข้อผูกพันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้รับ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน รวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียนหรือกิจกรรมนอกหลักสูตร

ขณะที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2553: 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ

1. รายการที่ทางสถานศึกษากำหนดสอน รวมทั้งวัสดุ หลักสูตร
2. รายวิชาที่สอนให้กับผู้เรียน
3. รายวิชาที่ทางสถานศึกษาเปิดสอน
4. การวางแผนจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ซึ่งทางสถานศึกษาจัดเสนอ

กูด (ชูศรี สะพรั่ง. 2549: 14; อ้างอิงจาก Good. 1973: 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรศิลปศึกษา
2. หลักสูตร คือ เค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอนซึ่งสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ขั้น หรือให้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป
3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา

หลักสูตรมีความหมายอย่างกว้างมาก แต่อย่างไรก็ตามความหมายของหลักสูตรที่มีผู้กล่าวถึงไว้มากที่สุดนั้น หมายถึง ประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนสำคัญของหลักสูตรนั้น ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ความคิดรวบยอดและเนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนด้วย หลักสูตรเป็นสื่อกลางที่จะนำผู้เรียนให้ไปสู่จุดหมายปลายทางที่สังคมได้คาดหวังไว้ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความเกี่ยวข้องกับระบบการเรียนการสอนตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดหมายปลายทาง(สงัด อุทรานันท์. 2552: 20)

อาจสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชา มวลประสบการณ์ กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนถือเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่กำหนดโครงสร้างของการเรียนและโครงสร้างของชุดวิชา หากมีการจัดหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนก็จะบรรลุจุดหมายของการเรียนการสอน นอกจากนี้ ควรมีการวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมและเป็นการปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อีกด้วย หลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นเครื่องชี้นำแนวทางในการดำเนินการหรือ อีกนัยหนึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังมีความคิดเห็นออกเป็นหลายแนวทางคือ เป็นหลักการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นระบบในการจัดการศึกษา และ เป็นแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายต่างๆที่กำหนดไว้

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา เสนอแนะลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้หลายท่าน ดังนี้
 นีกิลีย์ และ อีแวนส์ (นิซามัท จาวิสตร. 2555: 13; อ้างอิงจาก Neagley; & Evans. 1967: 15-16) ได้กล่าวถึง ลักษณะของหลักสูตรที่ดี ไว้ดังนี้

1. มีการวางแผนจัดทำและประเมินผลอย่างเป็นระบบ
2. ต้องสะท้อนวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาออกมาอย่างเด่นชัด
3. รักษาคุณภาพของวัตถุประสงค์ด้านต่างๆไว้โดยตลอด
4. ต้องส่งเสริมให้ได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน
5. มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพของผู้เรียน
6. ต้องใช้ประโยชน์จากประสบการณ์การเรียนรู้และทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ให้มากที่สุด
7. ต้องให้ผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสพัฒนาตนเองไปให้ถึงขีดสุด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2553: 9) ได้กล่าวถึง ลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ ดังนี้

1. เอกสารหลักสูตรต้องมีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทางในการวางแผน

และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ผู้สอนมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถ

ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

3. มีการสนับสนุนทรัพยากรที่ดี เพียงพอ และเอื้อต่อการใช้หลักสูตร
4. มีคณะกรรมการบริหารที่ดี ดำเนินการจัดระบบบริหารจัดการหลักสูตรที่มี

ประสิทธิภาพ

5. มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลช่วยเหลือแนะนำ

เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน

6. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้และมารยาททางสังคมเพื่อ

เสริมสร้างทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมของผู้เรียน

7. มีระบบควบคุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และการติดตามผลการใช้หลักสูตร อย่างมี

ประสิทธิภาพ

8. มีการประเมินหลักสูตร ได้แก่ การรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์

ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตรและตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่า บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่

นอกจากองค์ประกอบของหลักสูตรและคุณลักษณะของหลักสูตรที่ดีดังกล่าวแล้ว ยังมี

ผู้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีว่า หลักสูตรที่ดีย่อมสามารถสร้าง และผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สถาบันอุดมศึกษา จึงต้องพัฒนาหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและต้องเป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของนักศึกษาในสถาบันด้วย (ทองอินทร์ วงศ์โสธร. 2549: 72-74) ตรงกับความคิดเห็นของ ลมูล รัตตการ (2543: 13) เห็นว่า

การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเน้นทั้งในด้านความรู้ ด้านวิชาการ และการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ และปทีป เมธาคุณวุฒิ (2551: 1) ได้กล่าวว่า ความหมายและขอบเขตของหลักสูตรเปลี่ยนไปอยู่เสมอ และสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาการศึกษาแต่ละสมัย

อาจสรุปได้ว่า หลักสูตรที่ดี ต้องมีความทันสมัย สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีความยืดหยุ่น และมีความคล่องตัวพอสมควร หลักสูตรที่ดีต้องบอกแนวทาง วิธีการสอน สื่อ อุปกรณ์ประกอบเนื้อหาสาระที่สอนไว้อย่างเหมาะสม และต้องมีการประเมินหลักสูตรตลอดเวลา เพื่อทราบข้อบกพร่องในอันที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2549: 7-8) ได้อธิบายถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงการศึกษาของประเทศ ซึ่งเปรียบเสมือนแนวทางที่สามารถทำให้ทราบได้ทันทีว่า การจัดการศึกษาของประเทศจัดให้แก่เยาวชนนั้นเน้นหนักไปในทางใดในแง่ความรู้ การเสริมทักษะ และทัศนคติอันมีผลโดยตรงต่อตัวเยาวชนและสังคม

ธำรง บัวศรี (2549: 6-7) ได้อธิบายถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีรายละเอียดที่บ่งชี้ว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงไร ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใด และควรมีพัฒนาการทั้งในส่วนของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างไร

ปฏล นันทวงศ์ และ ไพโรจน์ ดั่งวิเศษ (2550: 9) ได้อธิบายถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพตามที่พึงประสงค์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

อาจสรุปได้ว่าความสำคัญของหลักสูตรเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงการศึกษาของประเทศว่ามีมาตรฐานการเรียนรู้อย่างไรเพื่อการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ หลักสูตรจึงเป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดให้ผู้เรียนควรเรียนรู้อะไรมีเนื้อหาสาระเป็นอย่างไรและควรได้รับการฝึกทักษะในด้านใดบ้างเพื่อเป็นการทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพตามที่พึงประสงค์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบเพื่อเป็นเครื่องชี้แนวทางของหลักสูตรและเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์

ทาบา (บุญเลี้ยง ทองทุม. 2554: 14; อ้างอิงจาก Tab. 1962: 11) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ประการ ดังนี้

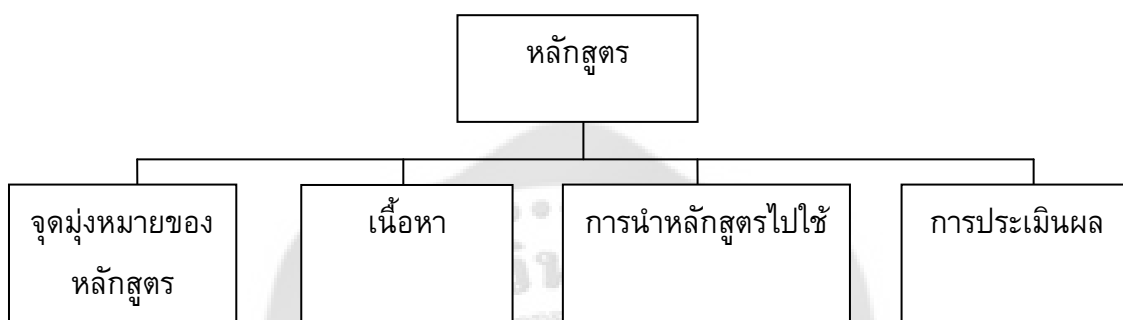
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Objectives) เป็นการกำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไรหรือจะให้การศึกษาอย่างไร

2. เนื้อหา (Contents) เป็นการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุ

องค์ประกอบทั้ง 4 ข้างต้นได้แสดงไว้ในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงองค์ประกอบของหลักสูตร

ที่มา: Taba. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. p. 11.

เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (ชิตากัญญ์ เล่าชู. 2554: 20; อ้างอิงจาก Saylor; & Alexander. 1981: 17) ได้จำแนกองค์ประกอบของหลักสูตรเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษา
2. การจัดเนื้อหาวิชา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

นิโคล (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2551; อ้างอิงจาก Nicholls. 1978: 16) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สมบูรณ์ว่า ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย (Objective) เป็นสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน
2. เนื้อหาวิชา (Content) สารของความรู้และประสบการณ์ที่จัดไว้สำหรับผู้เรียน
3. วิธีการ (Methods) วิธีการสอนหรือการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตาม

จุดมุ่งหมาย

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตรวจสอบการเรียนการสอนว่าบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2553: 8) สรุปว่า องค์ประกอบของหลักสูตรโดยทั่วไป เป็นการพิจารณาองค์ประกอบจากภาพรวมของความเป็นคนที่สมบูรณ์ความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ และความสามารถที่จบการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์นั้นคือองค์ประกอบของหลักสูตรจะพิจารณาจาก กระบวนรายวิชาเนื้อหาสาระเพื่อที่จะสร้างให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ซึ่งความเป็น ผู้ใหญ่ โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนแรก การเป็นคนดีในสังคมหรือมีความรับผิดชอบใน สังคม ซึ่งปรากฏในหลักสูตรส่วนที่เรียกว่าหลักสูตรการศึกษาทั่วไป ส่วนที่สองการเป็นคนที่มีความ มีงานที่รับผิดชอบในสังคมปรากฏในหลักสูตรส่วนที่เรียกว่า หลักสูตรวิชาเฉพาะ หรือ หลักสูตร วิชาชีพ และส่วนที่สาม การมีงานอดิเรกมีการใช้ชีวิตที่อิสระ รู้จักตนเอง สนองตอบต่อความสุข ส่วนตัวของตน จะอยู่ในส่วนของหลักสูตรวิชาเลือกเสรี

อาจสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของวิชา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล

การพัฒนาหลักสูตร

ชมพันธุ์ ฤกษ์ ญ อยุธา (2543: 29) ได้อธิบายถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่าเป็น กระบวนการเช่นเดียวกับการสร้างหลักสูตร และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับการสร้าง หลักสูตร ในสถานการณ์จริง การพัฒนาหลักสูตรกับการสร้างหลักสูตรเป็นกระบวนการดำเนินไป พร้อมๆกัน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2553: 1-3) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่าเป็น กระบวนการปรับปรุงและทบทวนหลักสูตรใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงใน ปัจจุบัน อีกทั้งยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วย

1. สิ่งที่กำหนดในหลักสูตร คือการเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆที่จำเป็น สำหรับนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ ในการจัดการศึกษา เช่น สภาพสังคมที่ต้องการจัดการศึกษาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อ ได้บัณฑิตออกไปบริการและสร้างสรรค์สังคม

2. การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผนการควบคุมกำกับดูแล การจัดระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติ การเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

- 2.1 เอกสารหลักสูตร มีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทางในการวางแผนจัด กิจกรรมการเรียนการสอน

- 2.2 ผู้สอนมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร

- 2.3 ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ทักษะพื้นฐาน พร้อมทั้งเรียนในหลักสูตรที่จัดไว้

- 2.4 มีบริการสนับสนุน มีทรัพยากรหลักสูตรที่ดีและเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร

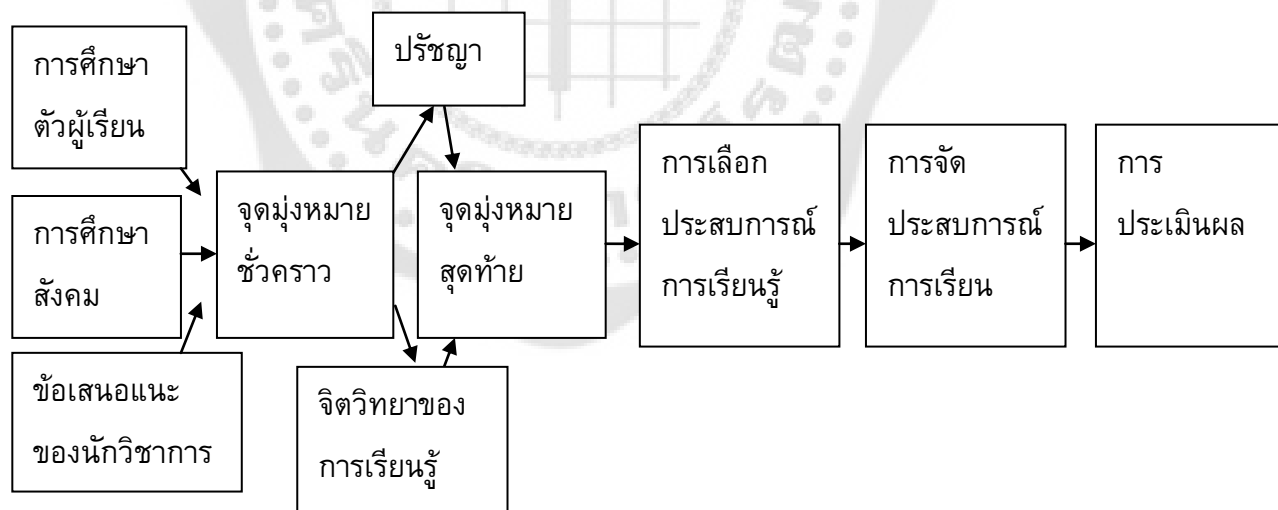
- 2.5 มีคณะกรรมการบริหารที่ดี และดำเนินการจัดระบบบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมี ประสิทธิภาพ

2.6 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพพร้อมที่จะให้ข้อมูล และช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน

ไทเลอร์ (ซมพันธ์ุ คุญชร ณ อยุธยา. 2543: 29; อ้างอิงจาก Tyler. 1970: 4-128) ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายเหล่านี้ควรระบุทั้งพฤติกรรมของผู้เรียนและเนื้อหา จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

สำหรับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรนั้นไทเลอร์ได้เสนอวิธีการที่เป็นกระบวนการที่เรียกว่า “ วิธีการ - จุดมุ่งหมาย ” (Means-End Process) นั้น คือทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษาเป็นแนวทางหรือวิธีการ(Means) ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการศึกษา หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั่นเอง

นอกจากนี้การเลือกจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้น ไทเลอร์ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าควรเลือกมาจากแหล่งต่างๆ 3 แหล่งด้วยกัน คือ จากการศึกษาตัวผู้เรียนเอง จากการศึกษาสถานศึกษา และข้อเสนอแนะของนักวิชาการ เมื่อได้จุดมุ่งหมายทางการศึกษาซึ่งอาจมีจำนวนมากมากเกินไปที่จะบรรจุในหลักสูตรได้ทั้งหมดนักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องเลือกจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยใช้หลักปรัชญาและจิตวิทยาเป็นเครื่องช่วยการกลั่นกรองจุดมุ่งหมายเหล่านั้นต่อจากนั้นจึงถึงขั้นการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลดังแสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

ที่มา: ซมพันธ์ุ คุญชร ณ อยุธยา. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. หน้า 29.

อาจสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการเช่นเดียวกับการสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ความชัดเจนในการวางแผน ความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อหลักสูตร ความรู้ความมีทักษะในหลักสูตร การมีทรัพยากรหลักสูตรที่ดีและเพียงพอ ระบบบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษา โดยมีแหล่งที่มาจากการศึกษาตัวผู้เรียน จากการศึกษาสถานศึกษาและข้อเสนอแนะของนักวิชาการ

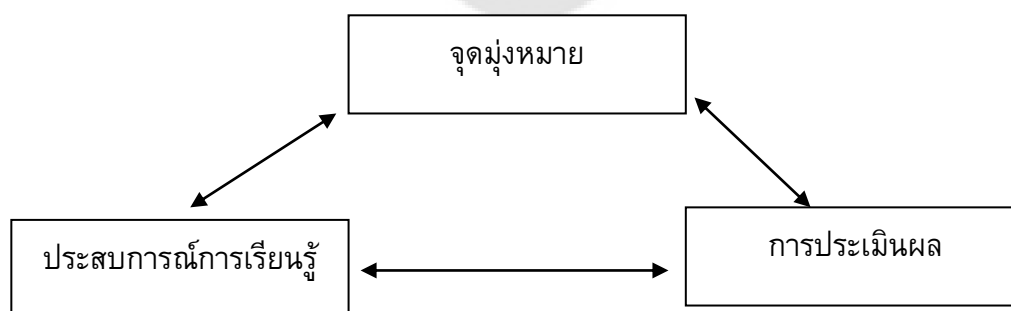
การประเมินหลักสูตร

สุจริต เพียรชอบ (2554: 64) ได้ให้ความหมายของ การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการสำคัญเพื่อหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด อะไรเป็นสาเหตุ ผู้ประเมินหลักสูตรจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งทางด้านหลักสูตรและด้านการประเมินซึ่งจะต้องเน้นการประเมินทั้งโปรแกรมการศึกษาไม่ใช่เพียงผลการเรียนปีสุดท้ายเท่านั้น แต่ควรประเมินผลการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย

ทาบา (ชิตากัญญ์ เลาชู. 2554: 23; อ้างอิงจาก Taba. 1962: 310) ได้อธิบายว่าการประเมินหลักสูตรมีความหมายที่ครอบคลุมขอบข่ายหลายประการ เราอาจจะประเมินหลักสูตรโดยการประเมินจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตรคุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร ความสามารถของนักศึกษา ความสำคัญของรายวิชาต่างๆ ผลสัมฤทธิ์ของการนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไปใช้และวัสดุสื่อการเรียนต่างๆ

แมคเนล (บุญเลี้ยง ทองทุม. 2554: 291; อ้างอิงจาก McNeil. 1977: 134) ได้สรุปการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตรจะตอบคำถาม 2 ประการดังนี้ 1. หลักสูตร รายวิชา และกิจกรรมการเรียนที่ได้พัฒนาและจัดทำขึ้นนั้นได้ผลตามที่ปรารถนาหรือไม่ 2. จะปรับปรุงหลักสูตรนั้นให้ดีที่สุดอย่างไร

ไทเลอร์ (ณัฐพงศ์ชัย ไทรพงษ์พันธ์. 2557: 277; อ้างอิงจาก Tylor. 1970: 110-125) ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้ การประเมินหลักสูตรควรพิจารณาจากผู้เรียนว่ามีความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังแสดงภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

ที่มา: Tylor. (1970). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. p. 110-125.

อาจสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อหาคำตอบว่าหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด โดยประเมินหลักสูตรจาก จุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตร คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ หลักสูตร และ การเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน

ความหมายของอาจารย์ผู้สอน

มาตรา 4 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้สอน หมายถึง ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่างๆ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 4)

มาตรา 4 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ให้ ความหมายไว้ว่า ผู้สอน หมายความว่า บุคลากรซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและ อุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน (สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 2)

พจนานุกรม (ราชบัณฑิตยสถาน 2525: 168) ได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้สอนว่า หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์

เปลื้อง ณ นคร (2550: 89) ให้ความหมายของคำว่า ผู้สอน ว่าหมายถึง ผู้มีความ หนักแน่น ผู้ควรแก่การเคารพของศิษย์ผู้สั่งสอน

อาจสรุปได้ว่า ผู้สอน คือ ครูและคณาจารย์ที่ทำการสอนในสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และจัดบรรยากาศการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

บทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

สถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มี คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรม มีการกำหนดภารกิจของ อาจารย์ผู้สอนและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาคุณภาพและ ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553: 7)

บทบาทของอาจารย์ผู้สอน

ในการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็น สื่อกกลางในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน ดังที่ วิลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 13) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่สุด ในการถ่ายทอดความคิด วิทวิทยา และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดผลดีได้ โดยผู้สอนควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. บุคลิกภาพของผู้สอน หมายรวมถึง การพูด เสียงที่พูด ความกระฉับในการพูด สำเนียงที่พูด หน้าตา กิริยาท่าทางและการแสดงออกต่างๆ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ทัศนคติต่อ

วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสียสละและความ
ขยันหมั่นเพียร

2. ความรู้ของผู้สอน ผู้เรียนย่อมคาดหวังไว้สูงว่า ผู้สอนจะมีความพร้อมทางด้าน
วิชาการ สามารถจะให้ข้อมูล สอน อธิบายหลักเกณฑ์ ทฤษฎี และข้อสงสัยต่างๆ ให้ผู้เรียนได้
กระจ่างชัด ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีความใฝ่รู้ ติดตามข่าวสารทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และมีความ
พร้อมที่จะสอน

3. วิธีการสอน การสอนที่ดีนั้น รวมถึงที่ผู้สอนรู้จักวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิด
ให้ผู้เรียน โดยใช้วิธีการแตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสม และน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้
ความคิดตามความมุ่งหมายของผู้สอน นอกจากนี้ก็ควรมีความเข้าใจ ใส่ใจต่อผู้เรียนตลอดจนความ
รักศรัทธาในวิชาชีพอาจารย์อีกด้วยหากผู้สอนสามารถจะเตรียมตนให้พร้อมด้วยความมั่นใจ
ในมาตของอาจารย์ที่เต็มไปด้วยความรู้และวิธีการสอนที่เหมาะสมน่าสนใจ ก็ย่อมจะทำให้การเรียน
การสอนดำเนินไปอย่างได้ผลดี

วิชย วงษ์ใหญ่ (2553: 1-25) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียน
การสอนมีไว้ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนเป็น
องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้
เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น มีความรู้ที่จะสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน
มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน มีการยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ
การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูกับศิษย์ ถ้าภายในห้องเรียนมีแต่
ความก้าวร้าว แข่งขัน ความกดดัน อคติ เอาัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไป
ในทิศทางที่พึงประสงค์

สำหรับแนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอนในด้านผู้สอน (สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา. 2553: 10-11) มีดังนี้

1. ควรลดการบรรยาย ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนชี้แนะ (Facilitators)
2. เน้นความเข้าใจและเห็นความจำเป็นของหลักการผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. มีการกำหนดภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน ได้แก่ การสอน การวิจัย

การให้บริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

4. มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ โดยการเน้นการประเมินผลในเชิง
สร้างสรรค์ คือ เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพ

5. ส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนโดย
การกำหนดเป็นภาระงานที่จะต้องปฏิบัติ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตลอดจนอำนวยความสะดวก
รวมทั้งจัดหามาตรการที่จะช่วยกระตุ้นจูงใจในการดำเนินการวิจัย

อาจสรุปได้ว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิด วิทวิทยาการ และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดผลดีได้ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนต้องมีความพร้อมในด้านวิชาการอยู่เสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และมีเทคนิคการสอนที่ดีทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปคุณสมบัติของอาจารย์ในด้าน คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรมมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะ คือ เตรียมการสอนอย่างดี ใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม แบบทดสอบผลตรงตามวัตถุประสงค์ รู้จักผู้เรียนและแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

ชม ภูมิภาค (2549: 145) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้สอนสิ่งที่สำคัญคือ ความรู้ความสามารถของผู้สอน คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้สอน เพราะผู้สอนเป็นผู้นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ หลักสูตรนั้นแม้ว่าจะเขียนไว้ดีเพียงใด หากผู้สอนไม่มีความสามารถในการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้คุณภาพการศึกษาย่อมจะไม่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 2-5,37) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. รู้จักวางแผนการสอน คือ ประมวลรายวิชา ทำแผนการสอนรายวัน เพื่อได้เตรียมการสอน วิธีการและสาระอย่างถูกต้องสมบูรณ์
2. รู้วิธี การสอนหลายแบบและรู้จักเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสาระของเนื้อหาวิชาที่สอน
3. รู้จักผู้เรียน ผู้สอนควรรู้จักผู้เรียนเพื่อทราบภูมิหลัง พื้นฐานความสนใจและเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
4. รู้จักใช้อุปกรณ์ ผู้สอนควรรู้จักใช้อุปกรณ์ที่จะใช้เป็นเครื่องช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น
5. รู้จักทรัพยากรมนุษย์ รู้จักแหล่งที่จะเชิญผู้เชี่ยวชาญ และผู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ศิษย์ของตน
6. รู้จักค้นคว้า รู้จักแหล่งที่จะให้ข้อมูลสำหรับนักศึกษาค้นคว้าหรือแหล่งที่นักศึกษาจะฝึกฝนอาชีพได้
7. รู้จักวิธีประเมินผล การสอนที่ดีควรจะมีการประเมินผลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่สอนเพื่อทำให้ผู้สอนเข้าใจและปรับปรุงการสอนของตนเองดีขึ้น ผู้ที่สอนแล้วทำให้ผู้เรียนสอบตกมากควรพิจารณาตนเองว่าอาจจะเป็นผู้สอนที่ใช้ไม่ได้เลยมากกว่าจะเป็นความผิดของผู้เรียน

อาจสรุปได้ว่า คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนคือ ความรู้ ความสามารถ รวมไปถึง การรู้จักวางแผนการสอน รู้จักวิธีการสอนที่หลากหลายและเลือกนำวิธีสอนมาสอนให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และสาระของเนื้อหาวิชาที่สอน

ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่ดี

มิเคลิช (ทศนีย์ ตรีธาร. 2544 : 21; อ้างอิงจาก Michalish. 1979 : 18-19) ได้กล่าวว่าผู้สอนที่ทำการสอนทั้งในด้านการศึกษาและวิชาชีพต้องมีความรู้ในสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. รู้จุดมุ่งหมายของการสอนที่ชัดเจน
2. รู้ความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนทั้งในลักษณะเป็นกลุ่ม และ เป็นรายบุคคล
3. รู้จักสนองความต้องการของผู้เรียนทั้งในลักษณะเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล
4. รู้จักชุมชน
5. รู้เกี่ยวกับการวางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมาย

6. รู้เทคนิคการสร้างเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
7. รู้หลักการใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการสอน
8. รู้การประเมินผล
9. ศึกษาและเอาใจใส่ที่จะรักษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน

บิตเดิล (ทศนีย์ ตรีธาร. 2544 : 21; อ้างอิงจาก Biddle. 1976 : 346-347)

กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้สอนว่าควรมียุ่ด้วยกัน 3 ประการ คือ

1. ด้านพฤติกรรมของผู้สอน อาจสังเกตได้จากพฤติกรรมต่างๆ ของผู้สอน โดยตรง เช่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน ยกย่องชมเชยผู้เรียน ชอบถามปัญหาผู้เรียน แนะนำแนวทางแก่ผู้เรียน วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของผู้เรียน
2. ด้านกิริยามารยาท คือ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความประพฤติมีความสำรวม

3. ด้านพฤติกรรมการสอนของผู้สอนในขณะที่ทำการสอนในชั้น

สัว์ณน์ มุทฺธเมธา (2551 : 140-143) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนที่สำคัญ ได้แก่

1. เป็นผู้จัดการ (Manager of The Learning Environment) ผู้สอนต้องดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยการจัดและการวางแผนเพื่อให้เกิดสิ่งที่ต้องการ
2. เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator of Individual Development) ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ตามที่คุณเรียนต้องการ ผู้สอนจึงต้องรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลและปรับวิธีเรียน วิธีสอนให้หลากหลาย

3. เป็นสื่อกลาง (Mediator of Human Relations) ผู้สอนมีหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทั้งระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับกลุ่มผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ให้การยอมรับและความอบอุ่นแก่ผู้เรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554 : 59-60) ได้กล่าวว่า ก่อนการสอนผู้สอนต้องวิเคราะห์ความพร้อมด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทศนคติต่ออาชีพ ผู้สอนรู้สึกมีความภูมิใจในความเป็นอาจารย์หรือไม่ รู้สึกมีความสุขและสนุกที่จะสอนมากน้อยเพียงใด ผู้สอนมีความเต็มใจที่จะรับบทบาทภาระการสอนหรือไม่ ผู้สอนควรได้พิจารณาตนเองจากข้อคำถามหลายๆ ประเด็น เพื่อให้มั่นใจว่ามีความรักการสอน ผู้สอนยังเห็นว่าอาชีพสอนเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดความสุขทางใจ มีความปิติและเต็มใจที่จะสอนลูกศิษย์ มีความสุขที่จะค้นคว้าหาความรู้ตลอดจนหาวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี

2. ความรู้ ผู้สอนมีความรู้ในสาระของวิชาที่กำหนดในหลักสูตร (Curriculum) มากน้อยเพียงใด ความรู้ที่ผู้สอนมีอยู่ในระดับสูงกว่าหรือน้อยกว่าความรู้ที่กำหนดในลักษณะรายวิชา (Course Description) ผู้สอนควรเลือกสรร เสาะหาความรู้ เพื่อให้เหมาะกับหลักสูตรและระดับของผู้เรียน โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับวิชาชีพอาจารย์ระดับอุดมศึกษา อาจารย์ต้องอ่านค้นคว้าและเข้าประชุมวิชาการในศาสตร์ของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง

3. ศาสตร์การสอน ผู้สอนที่มีความรู้ด้านสาระวิชา เป็นจำนวนมากที่ไม่อาจเป็นผู้สอนที่ดีได้เนื่องจากขาดความรู้ด้านศาสตร์การสอน ดังนั้น ผู้สอนต้องถามตนเองว่าผู้สอนทราบวิธีการสอนหลายๆ แบบหรือไม่ การสอนบรรยายจะใช้ได้เมื่อใด การสอนสัมมนา มีจุดมุ่งหมายอย่างไร จะได้ใช้ในกรณีใด การสอนแบบโครงการ แบบปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไร และเมื่อใดจะใช้ การระดมสมองหรือการประชุมกลุ่มย่อย ศาสตร์ต่างๆ เหล่านี้ได้มีผู้ประมวลไว้ ซึ่งผู้สอนควรได้พิจารณาว่า สามารถหรือพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการสอนอย่างไร การรู้ศาสตร์การสอน ย่อมทำให้ผู้สอนรู้วิธีการวางแผนการสอน วิธีการดำเนินการสอน การนำเข้าสู่บทเรียนอย่างน่าสนใจ การเรียนเรียงสาระตามลำดับอย่างดี การมีอุปกรณ์ประกอบที่ชัดเจน สวยงาม ตลอดจนการประเมินผลอย่างถูกต้อง

4. บุคลิกภาพ ผู้สอนที่มีบุคลิกภาพดี เช่น หน้าตามีความสุข อุ่มเอิบ ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี สุขภาพจิตดี ย่อมชวนให้นิสิตนักศึกษา เกิดความประทับใจ ต้องการเรียนด้วย และถ้าเป็นผู้ที่พูดได้คล่องแคล่ว เสียงดัง ฟังชัด พูดชัดถ้อยชัดคำแล้วยิ่งทำให้ผู้เรียนเกิดศรัทธาเลื่อมใส สนใจติดตามฟังเรื่องที่อาจารย์สอนได้มากกว่า การนั่งฟังอาจารย์พูดเบาๆ ไม่ชัดเจน ไม่ได้ยิน ทำให้เกิดการเบื่อง่าย ผู้สอนจึงควรปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมกับการมีอาชีพเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งจำเป็นต้องพิถีพิถันกับเสื้อผ้า รองเท้า เครื่องแต่งกาย น้ำเสียงและท่าทาง เนื่องจากต้องเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหน้าของคนเป็นจำนวนมาก แม้ว่าอาจารย์จะไม่จำเป็นต้องหล่อหรือสวยเหมือนดาราโทรทัศน์ แต่ควรอยู่ในระดับรองๆ เพราะเป็นอาชีพที่ต้องปรากฏกาย โดยเฉพาะต่อหน้ากลุ่มชนที่เป็นเยาวชนจำนวนไม่น้อยซึ่งชอบความดูดี สง่างาม

สรุปได้ว่า ผู้สอนที่ดีควรมีบุคลิกภาพทางกาย ทางวาจา ทางการแต่งกายที่ดี มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และมีความรู้ในวิชาที่สอนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความรับผิดชอบในการสอน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เพื่อนร่วมงานผู้บริหาร และชุมชน สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิเคราะห์ผู้เรียนได้ มีการวางแผนการสอนเตรียมการสอนล่วงหน้า และสอนอย่างมีระบบ ให้ความเสมอภาคกับผู้เรียนแต่ละคนเท่าเทียมกัน วัดและประเมินผลผู้เรียนตามเกณฑ์ที่วางไว้อย่างยุติธรรม

3. ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอีกร่องประกอบหนึ่งที่สำคัญในการเรียนการสอน เพราะผู้สอนต้องอาศัยวิธีการสอน และกิจกรรมในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน

ความหมายของวิธีการสอน

ทิตนา แคมมณี (2551: 138) กล่าวว่า วิธีสอน คือ ขั้นตอนในการดำเนินการสอนให้สำเร็จด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญ อันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิชานั้นๆ

อัจฉรา วัฒนานรงค์ (2551: 49) สรุปว่า วิธีสอน คือ วิธีการที่ผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ซึ่งจะสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว การเรียนการสอนแต่ละครั้งจึงต้องมีหลักในการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสม คือ เลือกตามลักษณะเนื้อหาวิชาเลือกตามความสามารถของผู้สอน เลือกตามทรัพยากรที่มีอยู่ เลือกโดยพิจารณาหลักการของการเรียนรู้ สำหรับธรรมชาติของเนื้อหาของแต่ละวิชานั้นจะมีเนื้อหาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ การเลือกเทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมจึงต้องมีการพิจารณา

ทิตนา แคมมณี (2552: 383) กล่าวว่า วิธีการสอนเป็นกระบวนการ หรือ ขั้นตอนในการดำเนินการสอน วิธีสอน แบบใดแบบหนึ่งก็คือขั้นตอนในการดำเนินการสอนซึ่งมีองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นหรือแก่นสำคัญของวิธีสอนแต่ละวิธีเพื่อช่วยให้สามารถใช้วิธีได้อย่างเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของวิธีนั้นๆ วิธีสอนมีให้เลือกหลากหลายผู้สอนควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียนและจุดมุ่งหมาย การใช้วิธีสอนที่หลากหลายวิธีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนแล้วยังช่วยให้บทเรียนมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น และจูงใจผู้เรียนให้สนใจเรียนรู้เพิ่มขึ้นด้วย

อาจสรุปได้ว่า วิธีสอน คือ วิธีการที่ผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ซึ่งจะสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว โดยวิธีสอนมีให้เลือกหลากหลายผู้สอนควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียนและจุดมุ่งหมาย การใช้วิธีสอนที่หลากหลายวิธีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนแล้วยังช่วยให้บทเรียนมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น

ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริงโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและกระบวนการกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553: 5)

วไลพร คุณุทัย (2551: 19) ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน คือ สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์และการกระทำทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ทัศนีย์ สุขเมธี (2553: 89-190) ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนรู้ในครั้งนั้นๆ ได้ผลดี การสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมายนักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

อินทรา บุญยาการ (2554: 4) ให้ความหมายของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน คือ กระบวนการในการจัดมวลประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนโดยครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและลักษณะต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ประดิษฐ์ อุดมย์ (2549: 80-86) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเป็นกระบวนการใช้หลักสูตรที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่จะนำไปสู่พฤติกรรมการเรียนรู้หรือคุณลักษณะต่างๆ ที่มุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นภาคทฤษฎีหรือปฏิบัติ ในรูปแบบและวิธีการต่างๆ กัน กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ดีนั้น จำเป็นต้องมีการเตรียมการสอนอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนที่จะได้เตรียมเนื้อหา สารกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอน และแจ้งให้ผู้เรียนหรือติดต่อกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เตรียมตัว เตรียมเครื่องมือ หรือ หาววัสดุอุปกรณ์มาเรียนได้เหมาะสม

เสริมศรี ไชยศร (2553: 45-56) กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนควรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered) คือ กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนควรเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นควรมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาโดยองค์รวม ให้เป็นผู้ที่มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความดีงามและรับผิดชอบต่อสังคม โดยอธิบายการจัดการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเป็นสำคัญไว้ดังนี้ การเรียนรู้เนื้อหาสาระข้อเท็จจริง การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การเรียนรู้จากกรณีปัญหาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนแบบโครงการ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การสร้างจิตสำนึกเชิงจริยธรรม การเรียนรู้จากการทำงาน บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน บทบาทของสถาบัน บทบาทของชุมชน

ลิปพนนท์ เกตุทัต (2553: 2) กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความคิดเป็นคิดชอบและเรียนรู้วิธีปรับตัวเอง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ไว้ควรเริ่มตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาชีวิตทั้งในครอบครัวและชุมชนเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กให้เข้มแข็งต่อไปจึงพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐาน

สัจ จุฑานันท์ (2552: 16) กล่าวว่า ความหมายของการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจะดำเนินการไปได้ด้วยดีนั้นทั้งตัวผู้เรียนเองมีส่วนช่วยให้อาจารย์มีทิศทางและมีสิ่งกำหนดในการสอนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วิธีการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล

อาจสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ลักษณะวิธีการสอนที่ดี

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2553: 54) ได้กำหนดวิธีการสอนหลักของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา โดยทั่วไปมี 4 แบบ ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย หมายถึงการสอนที่ผู้สอนพูด บอกเล่า หรืออธิบายเนื้อหาเรื่องราวต่างๆให้ผู้เรียนฟัง โดยทั่วไปจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียวคือจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย นอกจากนั่งฟัง จดและเตรียมตัวสอบ การสอนแบบบรรยายจะใช้ได้ผลกับจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาวิชาแนวคิดเบื้องต้น หรือ คำนิยามหลัก หรือข้อมูลที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติมหรือการอธิบายสรุปความคิดรวบยอดเป็นต้น
2. การสอนแบบอภิปราย หมายถึง การสอนแบบเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาส อภิปรายถกเถียงในเรื่องที่กำลังเรียนเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การสอนแบบอภิปรายอาจเรียกอีกแบบหนึ่งว่า การสอนแบบกลุ่มย่อย (Small Group Teaching) เพราะทำได้ดีเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวนน้อย ถ้ามีผู้เรียนจำนวนมากเกินไป บทบาทของผู้เรียนต่อการอภิปรายจะมีน้อย หรือมีโอกาสดูแลแสดงความคิดเห็นได้ไม่เต็มที่ จุดมุ่งหมายหลักของการสอนแบบอภิปราย คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ประยุกต์ และ ผสมผสานความรู้หรือสิ่งที่เรียนต่างๆเข้าด้วยกันและเป็นการฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการแสดงออกเช่น การฟัง การพูด การโต้แย้ง การให้เหตุผล และการอ้างหลักฐานทางวิชาการ
3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ หมายถึงการเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา ประยุกต์ปฏิบัติกับของจริงในรูปแบบของห้องทดลอง เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนด การสอนแบบฝึกปฏิบัติจะให้ความสำคัญทั้งผู้สอนและผู้เรียน คือ ผู้สอนจะได้ เห็นผลการสอนของตนเองในทันทีทันใด จากการทดลองของผู้เรียน และผู้เรียนก็จะสามารถเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที จุดมุ่งหมายของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือให้

ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญ รู้จักการวางแผนเตรียมการทดลอง ฝึกฝน และพัฒนาความสามารถในการสังเกต รู้จักประยุกต์หลักการทั้งในห้องทดลองกับสถานการณ์อื่นนอกห้องทดลอง

4. การสอนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การสอนที่มีจุดเน้นอยู่ที่ผู้เรียนให้ผู้เรียนกำหนดการศึกษาด้วยตนเอง ให้อิสระในการเรียนรู้ซึ่งความมีอิสระในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับ การตกลงระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือบางครั้งอาจมีเกณฑ์ของสถาบันเข้ามาเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

คิลโก (ซิดากัญญ์ เล่าชู. 2554: 23; อ้างอิงจาก Kilgo. 1970: 251-253) ได้กำหนดองค์ประกอบ การสอนของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ใช้กระบวนการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจะต้องพยายามให้นักเรียนในห้องเดียวกันรู้จักกันด้วย
2. ใช้การวางแผนการสอนร่วมกับผู้เรียน
3. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดการเรียนการสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ ใช้อุปกรณ์และการสอนหลายวิธี
4. ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านเวลา ขนาดของชั้นเรียน ความสามารถที่แตกต่างกัน ภูมิหลังของผู้เรียน
5. มีความสุขกับการสอน และการเรียนรู้
6. สอนทักษะทั้งสี่คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมกับเนื้อหาวิชา
7. สนใจวิชาที่สอนและชอบวิชาที่สอน
8. ต้องคำนึงเสมอว่า ความกลัว ความเย็นชา และความเป็นศัตรู เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ตรงกันข้ามความรู้สึกปลอดภัย การยอมรับ และความสุขทำให้เกิดการเรียนรู้ได้
9. เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสอน และพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้
10. ผู้สอนต้องพยายามส่งเสริมวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงนั่นคือแสวงหาความรู้ อยู่เสมอไม่รู้จักจบ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2547: 11-12) ให้ความเห็นว่า ลักษณะกระบวนการเรียนการสอนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีการเตรียมองค์ประกอบของการเรียนการสอนมาเป็นอย่างดี ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การจัดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม รวมทั้งการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
2. เป็นการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งความรู้ ความคิด เจตคติ และทักษะทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้ง คิดชอบ และปฏิบัติดี เกิดการเติบโตทุกด้านอย่างขึ้นบันและแจ่มใส
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของเนื้อหา โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา

4. ควรให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน
5. เป็นการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์หลักสูตร
6. เป็นการเรียนการสอนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป เช่น การสอนโดยให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิจัย ได้รู้จักแสวงหาความรู้ ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา
7. เป็นการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจจนจบกระบวนการเรียนในวิชานั้นๆ
8. มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศด้านวัตถุและด้านจิตใจ ด้านวัตถุ เช่น สภาพห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน และสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การให้ความรัก ความเมตตา
9. เป็นการเรียนการสอนที่มีกระบวนการ หมายถึง มีลำดับขั้นตอนของการเรียนที่ไม่สับสน มีความสอดคล้องและต่อเนื่องของเนื้อหากันอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ การ์ดเนอร์ (ณิชาภัทร จาวิสูตร. 2555: 19; อ้างอิงจาก Gardner. 1985: 7-8) ได้กล่าวถึง ผู้สอนและวิธีสอนของผู้สอนว่ามีบทบาทสำคัญขณะอยู่ในห้องเรียนที่จะก่อให้เกิดเจตคติต่างๆในตัวผู้เรียน หากผู้สอนมีทักษะการสอนภาษาที่เก่ง และสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกอยากเรียน ตลอดจนมีวิธีสอนที่ดึงดูดใจจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนได้ สอดคล้องกับพนัส หันนาคินท์ (2550: 179) แสดงความคิดเห็นว่า พฤติกรรมการสอนหรือวิธีสอนของผู้สอนมีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาหรือความรู้ที่สอน เนื่องจากหากผู้สอนใช้วิธีสอนที่ดีมีพฤติกรรมที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้นได้

ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษานั้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 72) ได้กล่าวถึงพัฒนาการสอนในระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพว่าผู้สอนจะต้องพิจารณาระบบการสอน โดยวิเคราะห์สถานการณ์ สารการสอน สภาพนิสิต ดังนั้น การเลือกวิธีการสอนจึงขึ้นอยู่กับการวางแผนการสอนของผู้สอนว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร การเลือกวิธีสอนนั้นในแต่ละบทเรียนหรือชั่วโมงสอนชั่วโมงหนึ่ง อาจใช้วิธีการสอนหลายๆแบบก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระที่จะสอน

สำหรับแนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอน ในด้านกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555: 11) มีรายละเอียดดังนี้

1. การเรียนการสอนควรลดการบรรยาย เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน
2. มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชา และระดับความรู้ของผู้เรียนโดยเฉพาะ ในระดับปริญญาตรีที่เน้นการเรียนแบบมุ่งให้เกิดความคิดวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ และทักษะการแก้ปัญหา ตลอดจนทักษะในการกลั่นกรองหรือย่อยข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

3. จัดกระบวนการพัฒนาทักษะในการสอนของอาจารย์ ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดโปรแกรมการพัฒนาเป็นระยะในระหว่างการทำงานรวมทั้งกำหนดเป็นนโยบายภาระงานที่อาจารย์จะต้องมีการพัฒนาเป็นช่วงๆ

4. ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น ได้แก่ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ต

5. จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความสนใจและความถนัด ทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย ซึ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

อาจสรุปได้ว่า ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสำเร็จอันได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ไปสู่นักศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดพฤติกรรมร่วมกันอันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการจัดกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตรควบคู่กันไปเป็นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและด้านสังคม รวมทั้งได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนในการสร้างสรรค์กิจกรรมได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งควรจัดให้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยสอนเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน และมีความสุขไปกับกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

4. ด้านการวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดผล หมายถึง ทดสอบเพื่อวัดเชาว์ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ บุคลิกภาพเป็นต้น โดยใช้วิธีการแบบหนึ่ง เช่น การเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ จำเป็นจะต้องวัดผลอย่างสม่ำเสมอ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พ.ศ. 2542: 1059) และ การประเมินผล หมายถึง พิจารณาและวัดคุณค่าของกิจการใดๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ประเมินผลสัมมนา ประเมินผล การปฏิบัติงานในรอบปีของบริษัท: (การศึกษา) วัดคุณค่าหรือผลความก้าวหน้าการศึกษา เช่น การสอบไล่เป็นวิธีประเมินผลการศึกษาวิธีหนึ่ง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พ.ศ. 2542: 664)

ภัทธา นิคมานนท์ (2553: 11) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อศึกษา ค้นหา หรือ ตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคล ผลงาน หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรม หรือคุณลักษณะของสิ่งของ สิ่งหรือบุคคลที่ต้องการศึกษา และ วิชัย ดันศิริ (2550: 252) ให้ความหมายว่า การประเมินผลเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนและผลของการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของผู้เรียนในระยะยาวและยัง

เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เกิดผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง การจัดกระบวนการประเมินควรจัดควบคู่ไปกับการสร้างรูปแบบของหลักสูตร

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2551: 26) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานสรุป เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

กาญจนา จันทะดวง (2552: 118) ได้ให้ความหมายการวัดและประเมินผล ดังนี้ การวัดผล (Measurement) หมายถึง วิธีการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่ผู้สอนได้นำเสนอเนื้อหาหรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนไปแล้ว เป็นการตรวจสอบเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนว่ามีความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่ผู้สอนคาดหวังไว้หรือไม่

วิธีการวัดผล ได้แก่ การสังเกต การซักถาม การทดสอบ การตรวจผลงานจากการทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน เป็นต้น

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการที่นำผลการวัดผลมาพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่า คุณภาพ การสอบได้ สอบตก ฯลฯ ซึ่งการประเมินผลได้มาจากการวัดผลหลายๆ ด้านด้วยกัน โดยนำผลที่ได้จากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของผู้สอน แล้วทำให้ผู้สอนสามารถพิจารณาตัดสินชี้ขาดระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้ว่าสูง ปานกลาง หรือ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

กาญจนา เกียรติประสูติ (2554: 116) ได้ให้ความหมายของ การวัดและประเมินผล ว่า การวัดผล (Measurement) คือการกำหนดหน่วยให้แก่ปริมาณที่มีอยู่โดยใช้เครื่องมือ การวัดประเมินผล (Evaluation) คือ การนำผลที่วัดได้มาหาคุณค่า

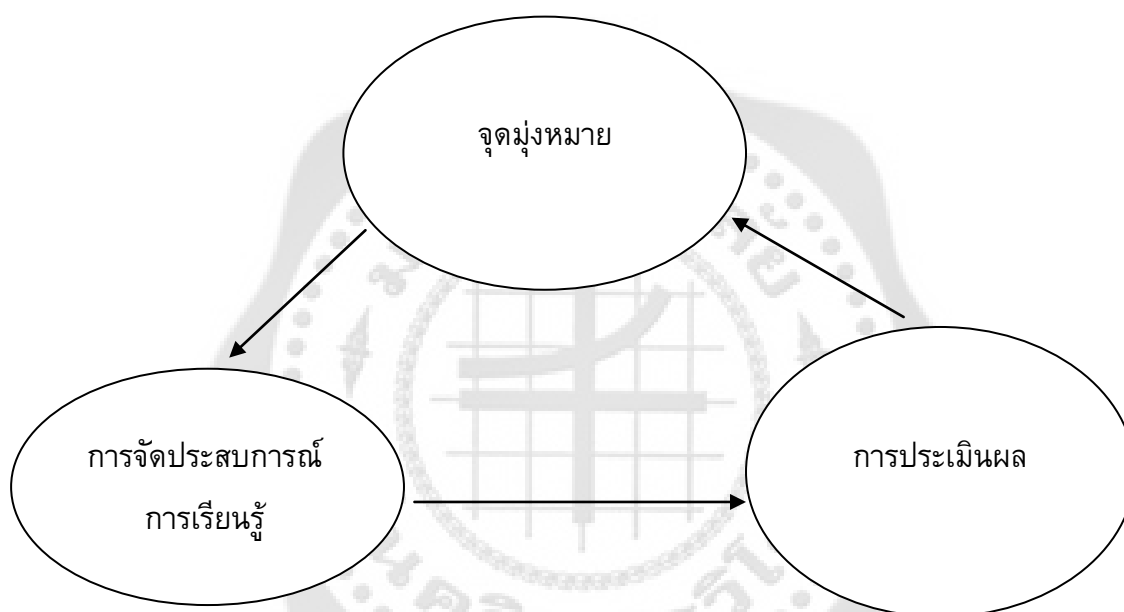
พนัส หันนาคินทร์ (2555: 199-200) ได้ให้ความหมายของการวัดและการประเมินผล ว่า การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมคือจะแสดงผลการวัดออกมาเป็นตัวเลขส่วนการประเมินผลเป็นการกำหนดค่าหรือราคาจากคะแนนที่ได้จากการวัดผล

นอกจากนี้อุทุมพร จามรมาน (2552: 38) กล่าวว่า การวัดผลทางการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบพัฒนาการทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้เรียน การวัดที่ดีต้องวัดได้ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัด และต้องมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งนั้นได้แน่นอน และให้แนวคิดในการประเมินผล คือ การตัดสินภายใต้เกณฑ์ที่ระบุไว้ โดยใช้ข้อมูลจากการวัดที่เชื่อถือได้

อาจสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล คือ การวัด หรือ กระบวนการการติดตามผล การตัดสิน หรือการวินิจฉัยสิ่งต่างๆ ว่า ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผลที่ได้ออกมาเป็นตัวเลข สัญลักษณ์หรือข้อมูลแทนความหมายของสิ่งที่ตรวจสอบนั้นและต้องเชื่อถือได้ การวัดและประเมินผลจึงเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันโดยที่การวัดเกิดขึ้นก่อนแล้วจึงนำเอาผลจากการวัดไปเทียบกับเกณฑ์หลังจากนั้นจึงทำการตัดสินที่เรียกว่าประเมินผล ดังนั้นการวัดจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลและมีความสัมพันธ์อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงไปควบคู่กันตลอดเวลา

ความสำคัญของการวัดและประเมินผล

ในการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลเพราะการวัดและประเมินผลจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการวินิจฉัยของครูผู้สอนว่าสามารถจัดปรับสภาพการเรียนการสอนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร การวัดและประเมินผลการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ช่วยในการวินิจฉัยปัญหา กำหนดทิศทางและนโยบายให้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาซึ่งผลการศึกษานั้นจะได้นำมาเป็นข้อมูลให้ ผู้บริหาร นักศึกษา นักการศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องได้นำมาปรับวางแผนการทำงานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการประเมินผลจึงมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งทั้ง 3 อย่างนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษา ดังแสดงภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบการศึกษา

ที่มา: ชูศรี สนิทประชากร. (2553). *หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์*. หน้า 265.

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวชี้วัดได้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนตามที่ กิ่งแก้ว อาริรักษ์ (2554: 11) กล่าวว่าผลที่ได้จากการวัดผล สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ และสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร การแนะแนว การศึกษาวิจัย เพื่อจะช่วยให้กิจกรรมทางการศึกษาได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง

สำหรับเพ็ญพิมล คูศิริวิเชียร (2548: 76) กล่าวว่า ความสำคัญของการวัดและประเมินผลทางการศึกษาควรเลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมการเรียนการสอนมีหลายชนิด ผู้สอนควรพิจารณาและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการวัด และวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

อาจสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการเรียนการสอน ที่สำคัญ ในการดำเนินการวัดและประเมินผลนั้น ควรพิจารณาหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงทั้งผู้เรียนและผู้สอน การปรับเทคนิควิธีสอนและปรับวิธีดำเนินการเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล

พิมพา สุวรรณฤทธิ์ (2552: 9) สรุปว่า การวัด มีจุดประสงค์สรุปได้ 5 ประการ คือ

1. เพื่อจัดตำแหน่ง (Placement) คือ เพื่อที่จะดูว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถอยู่ที่ตรงระดับไหนของกลุ่ม เป็นการบอกศักยภาพของผู้เรียน การจัดตำแหน่งที่ใช้กันมากมี 2 แบบ คือ 1) การคัดเลือก (Selection) จะเป็นการวัดเพื่อจะหาบุคคลให้ได้ตรงตามคุณลักษณะที่ต้องการ อาจจัดเป็นประเภท รับ-ไม่รับ 2) การจำแนก (Classification) จะเป็นการวัดเพื่อให้ทราบว่า ผู้ถูกวัดอยู่ในตำแหน่งใดของกลุ่ม เพื่อจำแนกคนออกเป็นกลุ่มๆ ตามความสามารถที่วัดได้
2. เพื่อเปรียบเทียบ (Assessment) คือ เพื่อที่จะดูว่าหลังจากที่เรียนไปแล้ว ในช่วงเวลาระยะหนึ่ง ผู้เรียนมีการพัฒนา หรือเจริญงอกงามมากกว่าตอนก่อนเรียนเท่าใด
3. เพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) คือ เพื่อที่จะดูว่าผู้เรียนมีความสามารถเด่น หรือมีข้อด้อยในด้านใดบ้าง เช่น การวินิจฉัยเพื่อดูความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเรื่องต่อไป หรือการวัดเพื่อดูว่าผู้เรียนเก่ง อ่อน ในวิชาอะไรบ้าง
4. เพื่อพยากรณ์ (Prediction) คือ เพื่อที่จะนำผลที่ได้ไปใช้ทำนาย หรือ คาดคะเนว่า ผู้เรียนแต่ละคนควรเลือกเรียนอะไรจึงจะประสบความสำเร็จ หรือควรเลือกทำงานอะไรจึงจะเหมาะสม
5. เพื่อประเมินค่า (Evaluation) คือ เพื่อที่จะนำผลจากการวัดไปวิเคราะห์หาข้อสรุปว่า การจัดการศึกษาโดยรวมซึ่งครอบคลุมถึงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหาร และการจัดบริการต่างๆ ที่จัดขึ้นได้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ในระดับไหน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

ความมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียน ประสิทธิภาพของการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน การที่ต้องมีการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2551: 129; อ้างอิงจาก Worthen; & Sanders. 1987)

1. เพื่อวัดความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน จากนั้นหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่อง ถ้าพบข้อดีจะหาทางส่งเสริมการเรียนให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อสำรวจความสนใจและความถนัด ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีประโยชน์ต่อการแนะแนวต่างๆ

3. เพื่อค้นหาสิ่งบกพร่องและหาทางแก้ไขกระบวนการเรียนและกระบวนการสอน โดยเฉพาะในสิ่งที่ยังต้องปรับปรุง

4. เพื่อรายงานผลการเรียน เป็นเกณฑ์พิจารณาตัดสินการสอนผ่าน
5. เพื่อเป็นการประกันคุณภาพของการเรียนการสอน
6. เพื่อทราบลำดับที่และความสามารถของผู้เรียน
7. เพื่อให้มีการแข่งขันนำไปสู่ความเป็นเลิศ
8. เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของวิธีสอน กระบวนการและกิจกรรมที่นำมาใช้

อาจสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล เพื่อเป็นการวัดเปรียบเทียบความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด รวมไปถึงเปรียบเทียบระดับพัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อจะสามารถหาสาเหตุข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไข และเพื่อนำผลไปพยากรณ์ในอนาคตว่าผู้เรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาตนเองและจะเรียนวิชานั้นๆ ได้สำเร็จหรือไม่ การสอบวัดดังกล่าวตามจุดมุ่งหมายนี้ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในการแนะแนวทางการศึกษาหรือการสอบคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อ

หลักการวัดและประเมินผล

นอกจากนี้ สมนึก ภัททิยธนี (2551: 16-17) ได้กล่าวถึง หลักการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน กล่าวคือ การวัดผลจะเป็นสิ่งที่ตรวจสอบผลจากการสอนของผู้สอนว่า ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายการสอนมากน้อยเพียงใด
2. เลือกใช้เครื่องมือที่ดีและเหมาะสม ผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผลการวัดถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้มากที่สุด นอกจากนี้ต้องพยายามใช้เครื่องมือวัดหลายๆอย่าง เพื่อช่วยให้การวัดถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด เมื่อจะใช้เครื่องมือชนิดใด ต้องระวังความบกพร่องของเครื่องมือหรือวิธีการวัดของผู้สอน และต้องมีความสนใจหรือฝึกทักษะในการวัดอยู่เสมอ
4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง เมื่อได้ผลการวัดออกมาแล้ว
5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า จุดประสงค์สำคัญของการวัดคือ เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน นั่นคือ ต้องพยายามค้นหาผู้เรียนแต่ละคนว่า เต็ม-ด้อย ในเรื่องใด และหาทางปรับปรุงแก้ไขแต่ละคนให้ดีขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีปรับปรุงการสอนของผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน. 2556: 41)

1. การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ล่วงหน้า

2. การแจ้งวิธีการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า
3. การประเมินวิธีการวัดและการประเมินผล
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุง

ศิริพงศ์ พะยอมแย้ม (2554: 61-62) กล่าวถึง การวัดและประเมินผลที่ดี ควรมีลักษณะ

ดังนี้

1. มีความเชื่อถือได้สูง คือไม่ว่าจะวัดหรือประเมินผลกี่ครั้ง ลำดับความสามารถของผู้เรียนนั้นๆ จะไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก
2. ความเที่ยงตรง สามารถวัดและประเมินผลได้ตรงตามจุดที่ต้องการ
3. มีอำนาจจำแนก คือ สามารถแยกออกได้ระหว่างผู้เรียนเก่ง และ ผู้ที่เรียนอ่อนตามสภาพการเรียนรู้จริง

4. มีความเป็นปรนัย คือ ความคงที่ในการวัดและการประเมิน

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2555: 15) ได้แบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Evaluation) เป็นการตัดสินคุณค่าของคุณลักษณะหรือพฤติกรรม โดยเปรียบเทียบกับผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อจัดลำดับบุคคลในกลุ่ม
2. การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Evaluation) เป็นการตัดสินคุณค่าของคุณลักษณะหรือพฤติกรรม โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินกำหนดขึ้น การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินว่า ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้การวัดและประเมินผลในระดับอุดมศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผล การเรียนอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล (สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. 2551: 13) และต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนไว้ อย่างชัดเจนและออกแบบการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ กระบวนการประเมินผลต้อง มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ได้ (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์; จริยา หาสิตพานิชกุล; และอาภรณ์ บางเจริญพงศ์. 2543: 7-8)

องค์ประกอบของการวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์; จริยา หาสิตพานิชกุล; และ อาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์. 2543: 9)

1. ความรู้ความคิดในระดับสูง (Cognitive and Meta Cognitive Competencies)
2. ความรู้สึก ความซาบซึ้ง (Affective Competencies)
3. การปฏิบัติ และคุณลักษณะต่างๆ (Psychomotor Competencies)
4. ความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ร่วมด้วย (Emotional Maturity)

โดยผลการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาที่ควรจัด ประกอบด้วย (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์; จริยา หาสิตพานิชกุล; และ อาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์. 2543: 9-10)

1. ผลการเรียนรู้เฉพาะวิชาความรู้ลึก รู้รอบในวิชาที่เรียน

2. ผลการเรียนรู้ที่เป็นทักษะในการสื่อสารเฉพาะบุคคล

2.1 การสื่อสารที่มีประสิทธิผล เน้นการพูดและการเขียน

2.2 ทักษะในการจัดระบบ ระเบียบ ความรู้ ข้อมูล ทฤษฎี

2.3 ทักษะในการรวบรวมความรู้ ข้อเสนอแนะ เน้นทักษะการฟัง การอ่าน

การวิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อความรู้ที่เหมาะสม

2.4 ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5 ทักษะในการทำงานและการเรียนรู้โดยลำพังตนเอง

2.6 ทักษะในการทำงานกลุ่ม

2.7 ทักษะในการคิดคำนวณและแปลความตัวเลข

3. ผลการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถทั่วไปทางวิชาการ

3.1 ความสามารถในการใช้ข้อมูลยืนยันความคิด

3.2 ความสามารถในการวิเคราะห์

3.3 ความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ

3.4 ความสามารถในการสังเคราะห์ความรู้กับความคิดของตนเอง

เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

ทั้งนี้คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ จะสอดแทรกอยู่ในผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ อย่างเป็นธรรมชาติ (Authentic)

นอกจากนี้ สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา (2551: 66-67) ได้เสนอแนะแนวทางการวัดและประเมินผลอย่างมีคุณภาพว่าต้องประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้

1. กำหนดหลักเกณฑ์ รูปแบบการวัดการประเมินผล และวิธีการประเมินผลที่ชัดเจน โดยระบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ประกอบด้วย

1.1 รูปแบบของการประเมินและวิธีการประเมิน

1.2 น้ำหนักในการประเมินในภาพรวมและในแต่ละส่วน

1.3 เงื่อนไขในการมีสิทธิเข้าสอบ

1.4 เวลาเข้าชั้นเรียน

1.5 รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนที่จะประเมิน เช่น กำหนดเวลาส่งงาน รูปแบบรายงานเนื้อหาของรายงานแต่ละชิ้น ปริมาณงาน เวลาของงานที่จะใช้ในแต่ละชิ้น

โทษของการส่งงานเกินเวลาที่กำหนด ความสามารถในการเขียนรายงาน

1.6 ขั้นตอนการส่งงาน สถานที่ส่งและรับงานที่ตรวจสอบแล้ว

1.7 การปรับคะแนนดิบเป็นคะแนนมาตรฐาน

1.8 เกณฑ์ขั้นต่ำที่ผ่านการประเมิน

องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีการปรึกษาหารือ และตกลงให้ความเห็นชอบร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มการเรียนการสอน โดยแจ้งให้ผู้เข้าเรียนทราบภายในสัปดาห์แรกของการเปิดเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

2. ความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลนั้น ต้องมีผู้รับผิดชอบตามลำดับชั้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทบทวนได้ตามกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้มีการปรึกษาหารือและตกลงกันไว้ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการบริหารวิชาการหรือสภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ ตรวจสอบการทบทวนระดับขั้นการวัดผลการศึกษาว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่

2.2 คณะกรรมการวัดผลประเมินผลระดับภาควิชา มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจ รับรองข้อสอบและผลการสอบ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการประจำคณะ

2.3 หัวหน้าภาค รับผิดชอบทั่วไปในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาของภาควิชาทุกระดับการศึกษา

2.4 อาจารย์ผู้สอน มีหน้าที่รับผิดชอบในการวัดและประเมินผลในรายวิชาที่ตน สอน

2.5 นักศึกษา มีความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่เป็น ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผล

2.6 ข้อสอบและการจัดสอบ ข้อสอบต้องมีความเป็นกลางของเนื้อหาและ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา ส่วนการจัดสอบจะต้องเหมาะสมทั้งในเรื่องอาคาร สถานที่ เวลาที่กำหนด และระบบการควบคุม จะต้องไม่เป็นเงื่อนไขกดดันให้ผู้เข้าสอบเกิดความ กลัวและกังวลใจในขณะที่ทำการสอบ

อาจสรุปได้ว่าการวัดและประเมินผล คือ การนำผลที่วัดมาหาค่า โดย การเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการเรียนกับมาตรฐานที่ยึดถืออยู่ การวัดและประเมินผลมีความ เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การบริหาร การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เป็นกระบวนการที่จะตรวจสอบคุณภาพของการเรียน การสอนว่าเมื่อสอนจบแล้วช่วยให้ผู้เรียน บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าการวัดผลและประเมินผลยังไม่เป็นไปตามที่วางไว้ผู้สอน ต้องพิจารณาว่ากระบวนการขั้นตอนใดยังบกพร่องจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไรและการวัดและ ประเมินผล เป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่มีความสำคัญในการดำเนินการวัดและ ประเมินผลซึ่งควรครอบคลุมจุดประสงค์ของการเรียนการสอน และควรพิจารณาหลักเกณฑ์และ รูปแบบให้เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ โดยมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ซึ่งผลของการประเมินจะเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนและ หลักสูตรต่อไป

5. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพมีอาคารที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นแบบกลุ่มใหญ่

กลุ่มเล็ก และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีห้องสมุด หนังสือ วารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและสามารถแสวงหาความรู้ มีบรรยากาศโดยรอบที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. 2551: 13)

ความหมายและองค์ประกอบของปัจจัยเกื้อหนุน

ประดิษฐ์ คุณรัตน์ (2543: 2) ได้ให้ความหมายว่า อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งก่อสร้างภายในสถานศึกษา ที่ใช้ในการเรียนการสอนและปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ รวมทั้งใช้จัดกระทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอน แบ่งเป็นอาคารเรียนและอาคารประกอบ

บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2550: 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า อาคารสถานที่ หมายถึง ตึก บ้านเรือน ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นใด ที่บุคคลได้เข้าอยู่หรือเข้าใช้ สอยได้ รวมทั้งอัมพจันทร์ หรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ชุมนุมของประชาชน ไม่ว่าในร่มหรือกลางแจ้ง และโดยเฉพาะที่ซึ่งติดต่อกับทางสาธารณะ ให้หมายถึงสะพาน อุโมงค์ ท่อ หรือรางระบายน้ำ รั้ว หรือกำแพง ป้ายโฆษณาที่ติดไว้อย่างถาวร อุโมงค์ เขื่อน ทำน้ำหรือท่าจอดเรือ

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2558: 22) ได้ให้ความหมายของอาคารสถานที่ และบริเวณสถานศึกษา ไว้ดังนี้ อาคาร หมายถึง สิ่งก่อสร้างภายในสถานศึกษาอันเป็นที่ใช้ในการเรียนการสอนและการปฏิบัติกิจกรรมอื่นๆ แบ่งเป็นอาคารเรียนและอาคารประกอบสถานที่ หมายถึง สถานที่ที่ใช้กระทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอน เช่น ส้วมน้ำดื่ม น้ำใช้

สื่อการสอน (Instructional Media) หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ (Audio Visual Aids) หมายรวมถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2549: 244)

บำรุง กลัดเจริญ และ จวีวรรณ กินาวงศ์ (2549: 244) กล่าวว่า สื่อการสอน (Instructional Aids) หรือโสตทัศนวัสดุ (Audiovisual Materials) หมายถึง วัสดุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาพ ตลอดจนสถาปน สถานทีและกิจกรรมต่างๆที่ผู้สอนใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การเรียนของผู้เรียนบังเกิดผลดีที่สุดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สื่อการสอน คือ ของทุกสิ่งทุกอย่าง ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ (Knowledge) ข้อเท็จจริง (Facts) ทักษะ (Skills) เจตคติ (Attitude) และความซาบซึ้งเห็นคุณค่า (Appreciation) ให้แก่ผู้เรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 14) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน เช่น สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ความร้อน เป็นต้น ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ เป็นผลกระทบต่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เรียนไม่อยากเรียน และผู้สอนเกิดความไม่สบายใจที่จะสอน

ประติษฐ์ คุณรัตน์ (2543: 3-4) ได้ให้ความหมายของอาคารสถานที่ไว้ว่า อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งก่อสร้างภายในสถานศึกษา ซึ่งใช้ในการเรียนการสอนหรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ

อุทุมพร จามรมาน (2556: 41) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ ดังนี้

1. อาคารเรียนและห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน คือ
 - 1.1 ห้องเรียนเพียงพอ
 - 1.2 ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ประจำและอยู่ในสภาพดี พร้อมให้ใช้ตลอดเวลา
2. หอพักนักศึกษาปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนและการทำกิจกรรมนอกเวลา ห้องพักมีครุภัณฑ์สำหรับการอยู่อาศัยและการศึกษานอกเวลาเป็นสัดส่วน

3. ห้องสมุดมีขนาดเหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2550: 19-20) ให้หลักการในการก่อสร้างอาคารสถานที่ไว้ ดังนี้

1. พิจารณาถึงความต้องการใช้อาคารให้ถี่ถ้วน และ ใช้ประโยชน์ได้หลายทาง ควรคำนึงถึงจำนวนของผู้เรียน วัยของผู้เรียน
2. พิจารณาหลักสถาปัตยกรรมให้สวยงาม ทนทาน ปลอดภัยและสะดวก รวมทั้ง การถ่ายเทของอากาศและความสว่าง
3. พิจารณาถึงครุภัณฑ์ในอาคารเรียน คือ การพิจารณาว่าต้องใช้ครุภัณฑ์แบบใด จึงจะเหมาะสมกับประโยชน์ที่จะใช้ในแต่ละอย่าง

นอกจากอาคารสถานที่แล้ว สื่อ และอุปกรณ์ ยังมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2550: 83) ได้ให้ความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น
2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน
3. การใช้สื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และมีประสบการณ์ร่วมกัน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สื่อและอุปกรณ์ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านอย่างยิ่ง ในการเลือกสื่อและอุปกรณ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญ

ดังที่ ฐปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549: 20-23) กล่าวถึงการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศว่า การเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ต้องคำนึงถึงหลักสูตรของรายวิชานั้นๆ ต้องเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร และเลือกใช้อย่าง

เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร รูปภาพ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ โดยการเลือกสื่อที่ดีต้องประกอบด้วย

คุณภาพของสื่อ 3 ประการ ได้แก่ ความแข็งแรง ความเบา และความโปร่งแสง

1. 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านภาษา มิติด้านสังคม มิติด้านลักษณะเฉพาะ

2. 4 ส่วนประกอบ ได้แก่ โอกาสในการใช้ ตัวอย่างในการใช้ คำศัพท์ และโครงสร้าง

นอกจากสื่อและอุปกรณ์ดังกล่าวแล้ว ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ยังเป็นอีกปัจจัย

เกื้อหนุนที่สำคัญต่อการนำความรู้ภาคทฤษฎีทางภาษามาใช้ในการปฏิบัติ และมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังที่ ขนิษฐา วินิจนัยกุล; อรุณี วิริยะจิตราร; และ วันเพ็ญ ชัยกิจมงคล (2545: 66) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการเรียนการสอนภาษาในปัจจุบัน เนื่องจากนักศึกษาจะสามารถใช้ความรู้ที่เรียนมาฝึกปฏิบัติหรือค้นคว้าความรู้ใหม่ๆด้วยตนเองได้

อาจสรุปได้ว่าปัจจัยเกื้อหนุน ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมโดยรอบของสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ ตำราต่างๆ ล้วนมีความสำคัญและจำเป็น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

ตัวแปรที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน

1. เพศ

โสภา ชูพิกุลชัย (2552: 22) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกายคือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะ ความครบถ้วนต่างๆ คุณภาพของสมอง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในปัจจัยด้านเพศที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้ ในการศึกษางานวิจัยของ พงศ์พรรณ สินธุชัย (2534: 85-90) ในการศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสยาม พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของ จรูญศักดิ์ เบญจมาตย์ (2551: บทคัดย่อ) เรื่องความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษา ปีการศึกษา 2550 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษา ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ ชูผิง เปีย (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยนี้ว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. ชั้นปีที่

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2553: 50) ได้กล่าวว่า อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่และมักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิภานของบุคคลต่อสิ่งเร้า ขาวสาร เป็นต้น บุคคลที่อายุแตกต่างกัน จะมีปฏิภานไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิดเห็นย่อมแตกต่างกันไปด้วย

ชั้นปีที่กำลังศึกษาของผู้เรียนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ดังการศึกษาของงานวิจัยของ คณะกรรมการดำเนินการงานวิจัย สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดเชียงราย (2556: บทคัดย่อ) เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาโทที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาปริญญาโทที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา เพิ่มสิน (2546: บทคัดย่อ) เรื่อง ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบในโครงการความร่วมมือ โรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ใน ชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ ชูผิง เปีย (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน วิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษาที่อยู่ใน ชั้นปีต่างกันมีทัศนะ ต่อ การเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยนี้ว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. ภาควิชา/กลุ่มสาขาวิชา

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา (2552: 77) ได้สรุปว่า การเป็นสมาชิกของกลุ่ม (Group Membership) มีผลต่อค่านิยมและทัศนคติของบุคคล เพราะมีความกดดันและชักจูงให้สมาชิกคล้อยตามบรรทัดฐาน (Norms) ของกลุ่ม ทุกกลุ่มที่บุคคลเข้าร่วมจะมีบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) ที่แน่นอน บรรทัดฐานทางสังคมเหล่านี้ก็คือ พฤติกรรม ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติที่เหมาะสมของสมาชิกภายในกลุ่มซึ่งเกิดจากการคาดหวังร่วมกัน ดังนั้น คนที่เป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่มแต่ละสังคมก็จะยึดถือระเบียบกฎเกณฑ์แบบพฤติกรรม หรือ ทัศนคติที่กลุ่มหรือสังคมกำหนดไว้อย่างเดียวกัน จะเห็นว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มมีผลต่อทัศนคติและค่านิยมของบุคคล

ภาควิชา/กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษาของผู้เรียนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ดังการศึกษาของ ภัทรพร คำปาเชื้อ (2556: บทคัดย่อ) เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์ บัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน และงานวิจัยของ นฤมล กิจไพศาลรัตน (2546: บทคัดย่อ) เรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตภาควิชาการปกครอง ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา พึงพอใจในการเรียนการสอน วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชานี้ระดับมาก ในขณะที่นิสิตอีก 3 ภาควิชาพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชานี้ระดับปานกลาง รวมถึงงานวิจัยของ ชีวภัทร ธรรมเกษตร (2552: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ บุปผา เพิ่มสิน (2546: บทคัดย่อ) เรื่อง ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบในโครงการความร่วมมือโรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในวิชาเอกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ หาญคณะเศรษฐ (2547: บทคัดย่อ) เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในวิทยาลัยบริหารธุรกิจ และการท่องเที่ยวกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษใน วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยนี้ว่า นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2551: 29) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อความคิดเห็น หรือ ทัศนคติ กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง คุณลักษณะ รวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือคือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนดังการศึกษางานวิจัยของ ประภาภรณ์ หาญคณะเศรษฐี (2547: บทคัดย่อ) เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนในวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยนี้ว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

การจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติและความเป็นมาคณะมนุษยศาสตร์

ตามหนังสือที่ระลึกวันเปิดอนุสาวรีย์ ศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มีข้อความระบุไว้ชัดเจนว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เปิดเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2492 และชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตรหมดไปในการประชุมกรรมการโรงเรียน เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2496 เพราะเปลี่ยนรูปมาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา” วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร มีคณะต่างๆ ตามพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้ คือ คณะวิชาการศึกษา คณะวิชาวิจัยการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะมนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ โดยมีสาขาอยู่ในกรุงเทพมหานคร 3 สาขา คือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางเขน และมีสาขาอยู่ในต่างจังหวัด อีก 4 สาขา คือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา รวมเป็น 7 สาขาด้วยกัน

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517 และต่อมา มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการเพื่อให้จัดตั้งเป็นคณะ จึงได้มีการแยกคณะมนุษยธรรมศึกษา และสังคมศาสตร์เดิม ออกเป็น 2 คณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์ และ คณะสังคมศาสตร์ ส่วนคณะวิชาการศึกษาเปลี่ยนมาเป็นคณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เปลี่ยนมาเป็นคณะวิทยาศาสตร์ ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ในการยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 นั้น ทุกสาขาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นมาเป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วย และแต่ละวิทยาเขตมีการแบ่งส่วนราชการในรูปแบบเดียวกัน ดังนั้น จึงมีคณะมนุษยศาสตร์อยู่ในทุกวิทยาเขต โดยมีผู้บริหารคณะคือ คณบดีอยู่ที่ประสานมิตร ส่วนที่วิทยาเขตรองมีรอง คณบดีเป็นผู้บริหารคณะ คณบดีคณะต่างๆ รวมทั้งคณบดี

คณะมนุษยศาสตร์ที่ประสานมิตร ทำหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะงานทางด้านวิชาการกับ รองคณบดีของคณะฯ ในวิทยาเขต ส่วนการบริหารบุคคล การบริหารการเงิน ฯลฯ ของวิทยาเขตอยู่ ในความรับผิดชอบของรองอธิการบดีของแต่ละวิทยาเขต

ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2518 กำหนดให้มีหน่วยราชการในคณะมนุษยศาสตร์ 8 หน่วยงานด้วยกัน คือ

- 1) สำนักงานเลขานุการคณะ 2) ภาควิชาจิตวิทยา 3) ภาควิชาดุริยางคศาสตร์
- 4) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ 5) ภาควิชาภาษาตะวันตก 6) ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
- 7) ภาควิชาภาษาศาสตร์ 8) ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

ในระยะแรกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยฯ ทุกภาควิชาในคณะฯ ได้จัดทำหลักสูตรในสาขาวิชาเอกของตน โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีได้มีการเปิดสอนตาม หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ในสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และตามหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) ในสาขาวิชาจิตวิทยา แต่อย่างไรก็ตามการสอนตามหลักสูตรเดิม ในทางการศึกษาก็ยังคงมีอยู่ทั้งในระดับปริญญาตรี (กศ.บ.) และในระดับปริญญาโท (กศ.ม.)

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดการให้มีคณะมนุษยศาสตร์ขึ้นตามพระราช กฤษฎีกาว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการภายในมหาวิทยาลัยฯ เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ซึ่งถือว่าเป็น วันสถาปนา ของคณะนี้ตลอดมา

ในปี พ.ศ. 2536 ภาควิชาดุริยางคศาสตร์และภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ได้รับการ สถาปนาเป็น คณะศิลปกรรมศาสตร์และในปีเดียวกันคณะมนุษยศาสตร์ก็ได้จัดตั้งภาควิชาเพิ่มขึ้น อีก 1 ภาควิชา คือ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา นับแต่นั้นจนปัจจุบัน คณะมนุษยศาสตร์จึง ประกอบด้วยภาควิชา 6 ภาควิชา คือ ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา ภาควิชาภาษาตะวันตก ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก และ ภาควิชาภาษาศาสตร์ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 4-7)

ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ดังนี้ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 6-7)

ปรัชญา

สร้างเสริมภูมิปัญญา พัฒนาคุณค่าความเป็นมนุษย์

ปณิธาน

คณะมนุษยศาสตร์เป็นประชาคมวิชาการแห่งผู้มีความรู้ประจักษ์นักปราชญ์และ มีความประพฤติประจักษ์ผู้ทรงศีลสมฐานะของผู้นำทางปัญญา

วิสัยทัศน์

คณะมนุษยศาสตร์เป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัยศาสตร์สาขา
มนุษยศาสตร์บนฐานการศึกษาและคุณธรรม มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สากล

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพและคุณธรรมให้แก่สังคมโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้
2. สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพมีประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อสังคมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
3. บริการวิชาการที่มีคุณภาพ จิตสำนึก และรับผิดชอบต่อสังคม
4. ศึกษา วิเคราะห์ และทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะโดยบูรณาการกับพันธกิจอื่น

5. พัฒนาระบบบริหารที่มีคุณภาพและธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบัณฑิตทุกระดับในสาขาวิชามนุษยศาสตร์
2. เพื่อส่งเสริมการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพด้านวิชาการ ก่อปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม
4. เพื่อปลูกฝังนิสิตให้มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ใฝ่ใจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและตระหนักถึงหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
5. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของคณะฯ
6. เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานของคณะฯ
7. เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะฯ

อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมคณะมนุษยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนด อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้
(คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2558: ออนไลน์)

อัตลักษณ์คณะมนุษยศาสตร์

ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา การมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็น
ความประพฤติและการแต่งกายเหมาะสม การใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ

อัตลักษณ์นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“ มีทักษะการสื่อสาร ”

เอกลักษณ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“ การบริการวิชาการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน ”

สุนทรียภาพทางวัฒนธรรมคณะมนุษยศาสตร์

1. “ สวัสดิ์.../ขอบคุณ.../ขอโทษ... ”
2. สะอาด ถูกสุขลักษณะ และ สวยงาม

นโยบายคณะมนุษยศาสตร์

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ได้ประกาศนโยบายด้านต่างๆ เพื่อการบริหารและการจัดการ การศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554, 6 มิถุนายน)

นโยบายด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้

1. สร้างระบบและกลไกเพื่อกระตุ้นคณาจารย์ให้ผลิตงานวิจัยและนวัตกรรม โดยจัดสรรงบประมาณของคณะฯ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ผลิตผลงานและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น
2. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรม คณะมนุษยศาสตร์
3. สนับสนุนและจูงใจให้คณาจารย์เข้าร่วมโครงการ 1 อาจารย์ 1 งานวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน การเรียนการสอน การวัดประเมินผลการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้
4. สนับสนุนให้คณาจารย์ทำงานวิจัยเป็นทีม เพื่อขอทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอก โดยหัวข้องานวิจัยต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
5. สนับสนุนการทำวิจัยที่เป็นสหสาขาวิชา บูรณาการข้ามศาสตร์ ข้ามคณะเพิ่มมากขึ้น
6. สร้างและพัฒนาเครือข่ายวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

นโยบายด้านการบริการวิชาการ

1. ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตจัดกิจกรรมบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักวงจรคุณภาพ PDCA
2. ส่งเสริมให้อาจารย์ และบุคลากรมีการบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน และการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในการบริการวิชาการที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน และมีการนำความรู้ ประสบการณ์จากการให้บริการกลับไปพัฒนาต่อยอดเป็นโครงการวิจัย และกำหนดให้มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยในทุกโครงการที่มีการบูรณาการ
3. กำหนดให้มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการทุกโครงการ และนำผลการประเมินการให้บริการทางวิชาการ ไปพัฒนาระบบการ ระบบและกลไกการให้บริการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการ

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน ในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

นโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพบัณฑิต

1. พัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน รวมทั้งให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
2. ขยายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อรองรับการจัดหลักสูตรต่างๆ ทั้งหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรระยะสั้นและระยะยาวในต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการพัฒนานิสิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและจริยธรรม
4. พัฒนาทักษะสื่อสารหลักให้แก่นิสิต ทั้งด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยบูรณาการอยู่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนิสิต นิสิตฝึกงาน อาจารย์ นักวิจัยระหว่างสถาบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
6. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของนิสิต โดยเปิดโอกาสให้นิสิตได้ร่วมคิด ร่วมวางแผนและร่วมประเมินเพื่อพัฒนาคณะในด้านต่างๆ
7. สร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับศิษย์เก่าและเปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนในการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาศักยภาพนิสิตในปัจจุบัน

นโยบายด้านการทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะ

1. ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตจัดกิจกรรมทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะ โดยบูรณาการกับภารกิจอื่น คือ สอน วิจัย และบริการวิชาการ
2. ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน
3. ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตแสดงออกซึ่งค่านิยมแห่งความเป็นไทยด้านต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น แต่งกายแบบไทยๆ รับประทานอาหารไทย ใช้ตัวเลขไทย

นโยบายด้านการบริหารจัดการและพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากร

1. สนับสนุนการบริหารเงินรายได้ที่คุ้มค่า ตรวจสอบได้ การใช้เงินเป็นไปตามแผนของคณะฯ และแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
2. วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของบุคลากร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากร ที่เน้นการเข้าฝึกอบรมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีการติดตามประสิทธิภาพหลังการฝึกอบรม
3. สนับสนุนความก้าวหน้าของบุคลากรทุกฝ่ายตามความจำเป็น ทั้งฝ่ายบริหาร วิชาการ และสนับสนุนวิชาการ ด้วยการสนับสนุนทุนฝึกอบรม ดูงานทั้งในและต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและ

4. สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการ
5. สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่สร้างผลงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
6. พัฒนาระบบสวัสดิการที่เหมาะสม โปร่งใสและเป็นธรรม

หลักสูตรของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 16 หลักสูตร 3 ปริญญา คือ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา สาขาวิชาภาษาเพื่ออาชีพ สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย: ภาษาและวรรณคดีไทย สาขาวิชาภาษาไทย: ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาตะวันออก : ภาษาจีน สาขาวิชาภาษาตะวันออก : ภาษาญี่ปุ่น สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเกาหลี สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเขมร สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเวียดนาม ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) ประกอบด้วย สาขาวิชาจิตวิทยา และ ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ประกอบด้วย สาขาวิชา ภาษาไทย และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 7)

โดยการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดูแลโดยภาควิชาต้นสังกัด ประกอบด้วย 6 ภาควิชา ดังนี้ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2558: ออนไลน์)

1. ภาควิชาจิตวิทยา
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาจิตวิทยา
2. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก และ สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา
3. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
4. ภาควิชาภาษาตะวันตก
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต(กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
5. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)

สาขาวิชาภาษาไทย: ภาษาและวรรณคดีไทย สาขาวิชาภาษาไทย: ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมวลชน
สาขาวิชาภาษาตะวันออก : ภาษาจีน สาขาวิชาภาษาตะวันออก : ภาษาญี่ปุ่น
สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเกาหลี สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเขมร

สาขาวิชาภาษาตะวันออก: ภาษาเวียดนาม

และ หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย

6. ภาควิชาภาษาศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาเพื่ออาชีพ

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) และ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต(วท.บ.)

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

หมวดวิชาเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 94 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 160 หน่วยกิต

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

หมวดวิชาเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทางสาขามนุษยศาสตร์

หลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมโดยมีวัตถุประสงค์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเพื่ออาชีพ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2555: 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความเป็นเลิศด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาไทย
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการประกอบอาชีพ
3. มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีทักษะการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ คิดเชิงสร้างสรรค์ และทักษะชีวิต สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2555: 6) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดีทั้งสี่ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน
2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้นั้นในการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์
4. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (5ปี) (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556ข: 8-9) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์การเรียนรู้แนวใหม่ มีความเป็นครูและเป็นนักวิชาการที่พร้อมด้วยคุณธรรม บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำทางการศึกษามีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักประสานประโยชน์ส่วนรวมตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ชำรงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาไทย สามารถจัดการและแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ครูเชิงสัมพันธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

2. มีความรอบรู้ ใฝ่รู้ ในศาสตร์สาขาวิชาภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นระบบ มีทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเชี่ยวชาญ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้เกิดความรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

3. มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริง ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

4. เป็นครูสอนภาษาอังกฤษที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนานาชาติ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ

5. มีศรัทธาและภาคภูมิใจในวิชาชีพครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554ข: 6)

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทยเป็นอย่างดีและตระหนักในคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมไทย กอปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

2. เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ภาษาไทยไปบูรณาการกับศาสตร์แขนงอื่นๆ ในการอาชีพได้อย่างเหมาะสมและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเองหรือศึกษาต่อระดับสูง

3. เพื่อให้บัณฑิตมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และสืบสานภาษาไทยในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยคำนึงถึงบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (5ปี) (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556ก: 8-9) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้นำ

ในการสร้างสรรค์การเรียนรู้แนวใหม่ มีความเป็นครูและเป็นนักวิชาการที่พร้อมด้วยคุณธรรม
 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำทางการศึกษามี
 จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลัก
 ประสานประโยชน์ส่วนรวมตามวิถีประชาธิปไตย สามารถจัดการและแก้ปัญหาทางคุณธรรม
 จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงสัมพันธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและประโยชน์ของสังคม
 ส่วนรวม

2. มีความรอบรู้ ใฝ่รู้ ในศาสตร์ภาษาไทยอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นระบบ มีทักษะ
 การจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเชี่ยวชาญ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การ
 ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้เกิด
 ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ การวิจัย มีทักษะการวิเคราะห์เชิง
 ตัวเลข การประมวลผล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. 2554ค: 6) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส มีวัตถุประสงค์
 สำคัญที่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของสถาบัน เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาฝรั่งเศสทั้ง 4 ทักษะในการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดีและมี
 ประสิทธิภาพ

2. มีความรู้ ความเข้าใจภาษาวัฒนธรรมและวรรณคดีฝรั่งเศส และสามารถคิดวิเคราะห์
 วิจัยได้

3. สามารถนำความรู้ภาษาฝรั่งเศสไปใช้ในการประกอบอาชีพและ/หรือศึกษาต่อในระดับ
 ที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าความเป็นมนุษย์ และมีคุณธรรม จริยธรรม
 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. 2555จ: 8) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มี
 วัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรมจริยธรรมทางวิชาชีพ และจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม

2. มีทักษะการรู้สารสนเทศเพื่อพัฒนาตนเองและผู้อื่นให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

3. มีความรู้ความสามารถในการจัดการสารสนเทศในองค์กรต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยี
 สารสนเทศที่เหมาะสม

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. 2555ก: 8) เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา

2. สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและผู้อื่นให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจริยธรรม

3. สามารถพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข

4. เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2555: 13) เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีคุณลักษณะต่อไปนี้

1. ใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กในการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าสู่วิชาชีพด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเด็ก

3. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนได้

4. ศึกษาค้นคว้าด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง

5. เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ดี พร้อมอุทิศตนเพื่อการทำงานส่วนรวม และประเทศชาติ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554ก: 9-10)

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กอปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

2. เพื่อให้บัณฑิตนำความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไปบูรณาการกับศาสตร์แขนงอื่นๆ เพื่อการอาชีพได้อย่างเหมาะสม

3. เพื่อให้บัณฑิตใช้องค์ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และการศึกษาต่อในระดับสูง

4. เพื่อให้บัณฑิตสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก ที่ถูกต้องเหมาะสมให้แก่สังคม อันนำไปสู่การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556ค: 5) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนามีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจด้านปรัชญาและศาสนา

2. มีทักษะด้านการใช้เหตุผลและมีจริยธรรม

3. กล้าแสดงความคิดเห็น และรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4. สามารถประยุกต์องค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนาเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญต่องานด้านวิชาการ และมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้ได้หลากหลายรูปแบบตามที่คณะผู้บริหารจะกำหนดให้มีการจัดดำเนินงานอย่างไร โดยองค์ประกอบที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เพศ ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงทำให้เกิดงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อ การศึกษาและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนิสิตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 – 4 หรือสูงกว่า ปีการศึกษา 2558 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,654 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 – 4 หรือสูงกว่า ปีการศึกษา 2558 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (พิชิต ฤทธิ์จุญ. 2549: 117; อ้างอิงจาก Taro Yamane. n.d.) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวนนิสิตเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 323 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีชั้นปีเป็นระดับตัวแบ่งชั้น (Strata) โดยมีนิสิตแต่ละชั้นปีเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
2	575	112
3	553	108
4 หรือสูงกว่า	526	103
รวม	1,654	323

ที่มา: งานทะเบียนนิสิตและสถิติ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ในระดับอุดมศึกษาเพื่อกำหนดเป็นคำนิยามศัพท์เฉพาะในแต่ละด้าน
2. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคิร์ต (Likert's Scales) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 73 ข้อ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อปรับปรุงแก้ไขในเรื่องความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษาและข้อความให้ถูกต้องชัดเจนในแต่ละข้อคำถาม
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นพิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้จำนวน 63 ข้อ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่าจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ 27 ของกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบที (t-test)(Ferguson. 1981: 180) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไป ไว้เป็นข้อคำถามเพื่อการวิจัย สำหรับข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยจะได้นำมาปรับปรุงเนื้อหาและสำนวนภาษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ได้ข้อคำถามเพื่อการวิจัยทั้งสิ้น 60 ข้อ (ภาคผนวก ง: 154)
6. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ(Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1984: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.972

ลักษณะของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน
ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่ง
สนับสนุนการเรียนรู้ แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932: 1-55) และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน
จะมีข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมอย่างเสรี

การให้คะแนนในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน
ดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน
ดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน
ดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน
ดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน
ดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2–4 หรือสูงกว่า ปีการศึกษา 2558 จำนวน 323 คน ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับนิสิต จำนวน 323 คน ด้วยตนเอง และรับคืนด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา โดยหาค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบที (t-test independent)(Ferguson. 1981: 178) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (Ferguson. 1981: 308)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยนำมาพิจารณารวบรวมข้อคิดเห็น จัดกลุ่มและแจกแจงความถี่ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย และนำไปใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
 - 1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม
 - 2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบที (t-test)(Ferguson. 1981: 308)
 - 2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1984: 161)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบที (t-test)(Ferguson. 1981: 178)
 - 3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)(Ferguson. 1981: 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้การแปลความหมายของข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
SS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสอง (Mean Squares)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่มีค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี

ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตอนที่ 4 การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-End Response Questions) เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนสมบูรณ์ จำนวน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n=323	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	102	31.60
หญิง	221	68.40
รวม	323	100.00
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 2	112	34.70
ชั้นปีที่ 3	108	33.40
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	103	31.90
รวม	323	100.00
3. ภาควิชา		
ภาควิชาจิตวิทยา	57	17.60
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	24	7.40
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา	31	9.60
ภาควิชาภาษาตะวันตก	82	25.40
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก	97	30.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n=323	ร้อยละ
ภาควิชาภาษาศาสตร์	32	9.90
รวม	323	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50	15	4.60
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.00	65	20.10
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	243	75.20
รวม	323	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ส่วนใหญ่เป็นนิสิตหญิง จำนวน 221 คน (ร้อยละ 68.40) และเป็นนิสิตชาย จำนวน 102 คน (ร้อยละ 31.60) เมื่อพิจารณาชั้นปีส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 112 คน (ร้อยละ 34.70) นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 108 คน (ร้อยละ 33.40) นิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า 103 คน (ร้อยละ 31.90) เป็นนิสิตภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก จำนวน 97 คน (ร้อยละ 30.00) นิสิตภาควิชาภาษาตะวันตก จำนวน 82 คน (ร้อยละ 25.40) นิสิตภาควิชาจิตวิทยา จำนวน 57 คน (ร้อยละ 17.60) นิสิตภาควิชาภาษาศาสตร์ จำนวน 32 คน (ร้อยละ 9.90) นิสิตภาควิชาภาควิชาปรัชญาและศาสนา จำนวน 31 คน (ร้อยละ 9.60) นิสิตภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 7.40) และเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป จำนวน 243 คน (ร้อยละ 75.20) คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.00 จำนวน 65 คน (ร้อยละ 20.10) และคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50 จำนวน 15 คน (ร้อยละ 4.60)

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมและเป็นรายด้านโดยวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร	3.85	0.57	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.06	0.60	มาก
3.ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.92	0.57	มาก
4.ด้านการวัดและประเมินผล	3.99	0.57	มาก
5.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้	3.77	0.66	มาก
รวม	3.91	0.51	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. คู่มือหลักสูตรอธิบายรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.00	0.76	มาก
2. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต	3.79	0.82	มาก
3. หลักสูตรมีความเป็นสากลในเชิงวิชาการและมีความทันสมัย	3.82	0.74	มาก
4. รายวิชาในหมวดวิชาเอก ทำให้นิสิตได้รับความรู้และนำไปประกอบอาชีพได้	4.01	0.84	มาก
5. รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีมีจำนวนรายวิชาที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ	3.18	1.21	ปานกลาง
6. รายวิชาในหลักสูตรมีความต่อเนื่องกันโดยจัดลำดับก่อน – หลังในแต่ละรายวิชาอย่างเหมาะสม	3.79	0.85	มาก
7. เนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กัน	3.89	0.79	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
8. เนื้อหาในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมกับจำนวน หน่วยกิต	3.92	0.83	มาก
9. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับชั้น ปีและความสามารถของนิสิต	3.93	0.83	มาก
10. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นิสิตวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้	3.98	0.77	มาก
11. เนื้อหาวิชาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.03	0.78	มาก
รวม	3.85	0.57	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่ 5 ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
12. อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอน	4.30	0.74	มาก
13. อาจารย์ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องจริยธรรมและ คุณธรรม	4.19	0.78	มาก
14. อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพดีเหมาะสมกับการเป็น อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา	4.22	0.76	มาก
15. อาจารย์ผู้สอนหาความรู้ใหม่ๆเพื่อนำมาสอดแทรกใน การเรียนการสอน	4.14	0.75	มาก
16. อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนที่ดี	4.17	0.77	มาก
17. อาจารย์ผู้สอนช่วยแนะนำเอกสาร ตำรา และแหล่ง วิชาการให้กับผู้เรียน	4.03	0.81	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
18. อาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจนิสิตทุกคนอย่างทั่วถึง	3.93	0.84	มาก
19. อาจารย์ผู้สอนให้กำลังใจนิสิตเมื่อประสบปัญหาในการเรียน	3.94	0.89	มาก
20. จำนวนอาจารย์ชาวไทยมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน	3.97	0.87	มาก
21. จำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน	3.69	0.97	มาก
รวม	4.06	0.60	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมและเป็นรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
22. อาจารย์ชี้แจงจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน	4.19	0.72	มาก
23. อาจารย์สามารถเลือกใช้วิธีสอนได้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.03	0.70	มาก
24. อาจารย์สามารถเลือกใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับระดับความรู้ของนิสิต	3.97	0.78	มาก
25. อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยใช้นิสิตเป็นศูนย์กลางและเข้าถึงความต้องการของนิสิต	3.83	0.84	มาก
26. อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจสอนและสามารถอธิบายข้อสงสัยให้แก่นิสิตได้ดี	4.12	0.78	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
27. การเรียนการสอนในรายวิชาส่งเสริมให้นิสิตทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้นิสิตร่วมกันคิดและช่วยเหลือกัน	4.05	0.74	มาก
28. วิธีการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรที่นิสิตเรียน	4.01	0.74	มาก
29. มีการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติให้แก่นิสิตที่มีปัญหาทางการเรียน	3.62	1.02	มาก
30. อาจารย์ทบทวนความรู้เดิมที่นิสิตได้เรียนไปแล้วก่อนเริ่มสอนเนื้อหาใหม่	3.76	0.90	มาก
31. อาจารย์สรุปบทเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการสอน	3.78	0.89	มาก
32. อาจารย์ใช้เทคนิคการสอนและยกตัวอย่างประกอบโดยใช้ภาษาในการสื่อสารที่เข้าใจง่าย และชัดเจน	4.00	0.75	มาก
33. มีการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นิสิตคิดตัดสินใจตอบคำถามด้วยตนเอง	3.98	0.76	มาก
34. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตได้แสดงออกโดยใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา	3.96	0.79	มาก
35. การจัดกิจกรรมเสริม เช่น การจัดนิทรรศการ งานเทศกาลต่างๆ ตามวัฒนธรรม เพื่อให้นิสิตเข้าใจยิ่งขึ้น	3.60	0.91	มาก
36. มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.88	0.81	มาก
รวม	3.92	0.57	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
37. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของรายวิชา	4.00	0.75	มาก
38. ข้อสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนิสิตได้ดี	3.88	0.79	มาก
39. อาจารย์แจ้งผลการวัดและประเมินให้แก่นิสิตหลังการ วัดและประเมินผล	3.90	0.83	มาก
40. มีการชี้แจงให้นิสิตทราบถึงเกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา	4.03	0.79	มาก
41. เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน	3.98	0.84	มาก
42. การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม	3.95	0.78	มาก
43. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลทางการเรียนมี ความหลากหลายเช่น มีทั้งข้อสอบตัวเลือก เต็มคำ การ เขียนเรียงความ เป็นต้น	3.99	0.84	มาก
44. อาจารย์มีการประเมินผลการเรียนจากการปฏิบัติงาน ในรายวิชา เช่น การทำรายงาน การนำเสนอรายงาน	4.11	0.80	มาก
45. อาจารย์วัดพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตระหว่างเรียน	3.96	0.74	มาก
46. อาจารย์ประเมินความสามารถของนิสิตครอบคลุมทุก ทักษะ ทั้ง การพูด การอ่าน และการเขียน	3.90	0.83	มาก
47. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องและ ครอบคลุมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	4.04	0.70	มาก
48. การวัดและประเมินผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	4.08	0.70	มาก
รวม	3.99	0.57	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและเป็นรายข้อทุกข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นิสิต (n = 323)		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
49. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.95	0.79	มาก
50. สาขาวิชาจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าอย่างทั่วถึง	3.88	0.84	มาก
51. สาขาวิชาหรือหลักสูตรจัดสภาพของห้องเรียนให้อึดต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ	3.88	0.81	มาก
52. สาขาวิชาจัดให้นิสิตแลกเปลี่ยนระหว่างนิสิตไทยกับนิสิตต่างชาติ	3.30	1.26	ปานกลาง
53. การจัดสภาพห้องเรียนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	3.79	0.82	มาก
54. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนิสิต	3.89	0.81	มาก
55. มีคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายเพียงพอกับการให้บริการของนิสิต	3.53	1.03	มาก
56. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก	3.75	0.89	มาก
57. อาคารสถานที่ของคณะได้รับการตกแต่งอย่างสวยงาม	3.63	0.94	มาก
58. อาคารสถานที่ของคณะมีความปลอดภัย	3.91	0.84	มาก
59. อาคารสถานที่ของคณะมีความสะอาด	3.93	0.84	มาก
60. ห้องปฏิบัติการมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้	3.75	0.91	มาก
รวม	3.77	0.66	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่ 52 ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	เพศ					
	ชาย (n=102)			หญิง (n=221)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. ด้านหลักสูตร	3.80	0.59	มาก	3.87	0.57	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.02	0.68	มาก	4.08	0.56	มาก
3. ด้านวิธีการสอนและ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.90	0.60	มาก	3.93	0.56	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.88	0.61	มาก	4.03	0.55	มาก
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.71	0.64	มาก	3.79	0.67	มาก
รวม	3.86	0.54	มาก	3.94	0.50	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นปี

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ชั้นปี								
	ชั้นปีที่ 2 (n=112)			ชั้นปีที่ 3 (n=108)			ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า (n=103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. ด้านหลักสูตร	3.65	0.54	มาก	3.93	0.57	มาก	3.98	0.57	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.83	0.63	มาก	4.16	0.58	มาก	4.20	0.49	มาก
3. ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.70	0.56	มาก	4.01	0.55	มาก	4.06	0.55	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.72	0.60	มาก	4.08	0.55	มาก	4.18	0.44	มาก
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.53	0.57	มาก	3.84	0.65	มาก	3.94	0.70	มาก
รวม	3.69	0.48	มาก	4.00	0.49	มาก	4.07	0.47	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นิสิตชั้นปีที่ 3 เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามภาควิชา

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ภาควิชา																	
	จิตวิทยา (n=57)			บรรณารักษศาสตร์ และ สารสนเทศศาสตร์ (n=24)			ปรัชญาและศาสนา (n=31)			ภาษาตะวันตก (n=82)			ภาษาไทย และภาษาตะวันออก (n=97)			ภาษาศาสตร์ (n=32)		
	ระดับ			ระดับ			ระดับ			ระดับ			ระดับ			ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ความ เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ความ เหมาะสม
1. ด้านหลักสูตร	3.81	0.45	มาก	3.73	0.40	มาก	3.77	0.55	มาก	3.77	0.68	มาก	4.05	0.54	มาก	3.65	0.59	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.11	0.48	มาก	3.96	0.48	มาก	3.88	0.94	มาก	3.99	0.62	มาก	4.18	0.53	มาก	3.99	0.54	มาก
3. ด้านวิธีการสอนและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	3.89	0.49	มาก	3.87	0.51	มาก	3.85	0.71	มาก	3.94	0.65	มาก	4.00	0.52	มาก	3.77	0.56	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.00	0.47	มาก	3.84	0.53	มาก	3.93	0.72	มาก	3.95	0.65	มาก	4.12	0.49	มาก	3.79	0.54	มาก
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.53	0.60	มาก	3.80	0.54	มาก	3.56	0.57	มาก	3.85	0.76	มาก	3.95	0.61	มาก	3.59	0.62	มาก
รวม	3.87	0.41	มาก	3.84	0.41	มาก	3.80	0.59	มาก	3.90	0.60	มาก	4.06	0.46	มาก	3.76	0.45	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตทุกภาควิชาเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน								
	1. คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50 (n=15)			2. คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00 (n=65)			3. คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป (n=243)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านหลักสูตร	3.96	0.75	มาก	3.84	0.56	มาก	3.84	0.57	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.86	1.05	มาก	4.09	0.63	มาก	4.06	0.55	มาก
3. ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.97	0.87	มาก	3.95	0.58	มาก	3.91	0.55	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.08	0.61	มาก	3.96	0.67	มาก	3.99	0.54	มาก
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.82	0.79	มาก	3.86	0.70	มาก	3.74	0.64	มาก
รวม	3.94	0.77	มาก	3.94	0.56	มาก	3.91	0.48	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00 และคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 13-23

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	เพศ				t	p
	ชาย (n=102)		หญิง (n=221)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.80	0.59	3.87	0.57	-1.03	.303
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.02	0.68	4.08	0.56	-0.82	.412
3. ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.90	0.60	3.93	0.56	-0.49	.621
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.88	0.61	4.03	0.55	-2.18	.030
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	3.71	0.64	3.79	0.67	-1.00	.319
รวม	3.86	0.54	3.94	0.50	-1.26	.210

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปี

การจัดการเรียนการสอน						
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	6.70	3.35	10.75	.001
	ภายในกลุ่ม	320	99.66	0.31		
	รวม	322	106.36			
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.96	4.48	13.51	.001
	ภายในกลุ่ม	320	106.13	0.33		
	รวม	322	115.09			
3. ด้านวิธีการสอนและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.08	4.04	13.23	.001
	ภายในกลุ่ม	320	97.74	0.31		
	รวม	322	105.82			
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	12.87	6.44	22.47	.001
	ภายในกลุ่ม	320	91.65	0.29		
	รวม	322	104.53			
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	9.83	4.92	11.98	.001
	ภายในกลุ่ม	320	131.29	0.41		
	รวม	322	141.12			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.15	4.58	19.62	.001
	ภายในกลุ่ม	320	74.61	0.23		
	รวม	322	83.77			

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 15-20

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

โดยรวม	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 2 3.69	ชั้นปีที่ 3 4.00	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า 4.07
ชั้นปีที่ 2	3.69		*	*
ชั้นปีที่ 3	4.00			
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	4.07			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3 และ นิสิตชั้นปี
ที่ 4 หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 2 3.65	ชั้นปีที่ 3 3.93	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า 3.98
ชั้นปีที่ 2	3.65		*	*
ชั้นปีที่ 3	3.93			
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	3.98			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านหลักสูตรแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3 และ นิสิต
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ด้านอาจารย์ผู้สอน	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 2 3.83	ชั้นปีที่ 3 4.16	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า 4.20
ชั้นปีที่ 2	3.83		*	*
ชั้นปีที่ 3	4.16			
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	4.20			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3
และนิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่

ด้านวิธีการสอนและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 2 3.70	ชั้นปีที่ 3 4.01	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า 4.06
ชั้นปีที่ 2	3.70		*	*
ชั้นปีที่ 3	4.01			
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	4.06			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3 และ นิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามชั้นปี
เป็นรายคู่

ด้านการวัดและประเมินผล	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า
		3.72	4.08	4.18
ชั้นปีที่ 2	3.72		*	*
ชั้นปีที่ 3	4.08			
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	4.18			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกับ
นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ
ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำแนกตาม
ชั้นปี เป็นรายคู่

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า
		3.53	3.84	3.94
ชั้นปีที่ 2	3.53		*	*
ชั้นปีที่ 3	3.84			
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	3.94			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกับ นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามภาควิชา

การจัดการเรียนการสอน						
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	5	6.17	1.23	3.90	.002
	ภายในกลุ่ม	317	100.19	0.32		
	รวม	322	106.36			
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	5	3.31	0.66	1.88	.098
	ภายในกลุ่ม	317	111.78	0.35		
	รวม	322	115.09			
3. ด้านวิธีการสอนและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	5	1.56	0.31	0.95	.449
	ภายในกลุ่ม	317	104.26	0.33		
	รวม	322	105.82			
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	5	3.79	0.76	2.39	.038
	ภายในกลุ่ม	317	100.73	0.32		
	รวม	322	104.53			
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	5	9.26	1.85	4.45	.001
	ภายในกลุ่ม	317	131.86	0.42		
	รวม	322	141.12			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5	3.37	0.67	2.66	.023
	ภายในกลุ่ม	317	80.39	0.25		
	รวม	322	83.77			

จากตาราง 21 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในภาควิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ พบว่า ด้านหลักสูตร และ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านการวัดและประเมินผล และโดยรวม ไม่มีคู่ใดแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดจากกระบวนการสุ่มไม่มากพอที่จะทำให้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญก็เป็นได้

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ด้านหลักสูตร จำแนกตาม ภาควิชา เป็นรายคู่

ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	ภาควิชาจิตวิทยา 3.81	ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศ ศาสตร์ 3.73	ภาควิชาปรัชญา และศาสนา 3.77	ภาควิชาภาษา ตะวันตก 3.77	ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก 4.05	ภาควิชาภาษาศาสตร์ 3.65
ภาควิชาจิตวิทยา	3.81						
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์	3.73						
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา	3.77						
ภาควิชาภาษาตะวันตก	3.77						
ภาควิชาภาษาไทยและภาษา ตะวันออก	4.05						*
ภาควิชาภาษาศาสตร์	3.65						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่า นิสิตภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร แตกต่างกับ นิสิตภาควิชาภาษาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำแนกตาม ภาควิชา เป็นรายคู่

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	$\bar{X}$	ภาควิชา					ภาควิชาภาษา และภาษาตะวันออก	ภาควิชาภาษา และภาษาตะวันออก	ภาควิชาภาษา และภาษาตะวันออก
		ภาควิชาจิตวิทยา	บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศ ศาสตร์	ภาควิชาปรัชญา และศาสนา	ภาควิชาภาษา ตะวันตก	ภาควิชาภาษา ไทย			
		3.53	3.80	3.56	3.85	3.95			3.59
ภาควิชาจิตวิทยา	3.53					*			
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์	3.80								
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา	3.56								
ภาควิชาภาษาตะวันตก	3.85								
ภาควิชาภาษาไทยและภาษา ตะวันออก	3.95								
ภาควิชาภาษาศาสตร์	3.59								

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า นิสิตภาควิชาจิตวิทยา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกับ นิสิต
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบ
ความแตกต่าง

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การจัดการเรียนการสอน						
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.11	0.32	.728
	ภายในกลุ่ม	320	106.15	0.33		
	รวม	322	106.36			
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.67	0.33	0.93	.396
	ภายในกลุ่ม	320	114.42	0.36		
	รวม	322	115.09			
3. ด้านวิธีการสอนและการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.07	0.20	.822
	ภายในกลุ่ม	320	105.69	0.33		
	รวม	322	105.82			
4. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.20	0.10	0.31	.737
	ภายในกลุ่ม	320	104.33	0.33		
	รวม	322	104.53			
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.82	0.41	0.94	.393
	ภายในกลุ่ม	320	140.30	0.44		
	รวม	322	141.12			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.04	0.14	.871
	ภายในกลุ่ม	320	83.69	0.26		
	รวม	322	83.77			

จากตาราง 24 แสดงว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ปานกลาง และต่ำมีความ
 คิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ
 เป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดของ
 นิสิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้าน
 หลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัด
 และประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยวิธีการแจกแจงความถี่และนำเสนอในเชิง
 บรรยาย ดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดของนิสิต
 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่ของคำตอบ (คน)
ด้านหลักสูตร	
1. วิชาเลือกเสรีจำนวนวิชาที่เปิดให้นิสิตสามารถลงได้มีน้อยและไม่ค่อยตรงกับ ความสนใจของนิสิต	12
2. ควรเปิดรายวิชาเลือกเสรีที่มีความหลากหลายและเพียงพอต่อจำนวนนิสิต	9
3. หลักสูตรควรเน้นความเข้มข้นของวิชาเอกให้สามารถนำไปใช้ได้จริง	7
4. ควรเปิดวิชาที่เน้นทางด้านภาษาอังกฤษให้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละหลักสูตร	6
5. ควรปรับปรุงเนื้อหาสาระในรายวิชาของหลักสูตรให้ทันสมัยได้มาตรฐาน	5
ด้านอาจารย์ผู้สอน	
1. ควรจัดผู้สอนที่มีความรู้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	8
2. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้กับนิสิตมากกว่านี้	3
3. อาจารย์บางท่านพูดจาไม่เหมาะสมและมีอคติกับนิสิต	3
4. ควรจัดอาจารย์พิเศษที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	2
ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	
1. ควรจัดทำแผนการสอนและดำเนินการสอนให้ตรงตามแผน	8
2. ควรจัดให้มีการดูงานนอกสถานที่อย่างสม่ำเสมอ	3
3. ควรเชิญวิทยากรจากภายนอกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชามาสอนร่วม	2
4. ควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้ลงมือปฏิบัติจริงในรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติ	2
ด้านการวัดและประเมินผล	
1. ควรแจ้งเกณฑ์การประเมินตั้งแต่เริ่มเรียนและประเมินถูกต้องตรงตามเกณฑ์	7
2. ควรจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน	4

ตาราง 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่ของคำตอบ (คน)
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	
1. อาคารเรียนตึกใหม่ ไม่เอื้อต่อการใช้งานเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเปิด-ปิด เครื่องปรับอากาศ	10
2. ห้องน้ำควรสะอาดและตึกว๊านี้ ควรปรับปรุงใหม่	9
3. อาคารเรียนตึกใหม่ลิฟต์ไม่ค่อยปลอดภัย	8
4. อุปกรณ์ในห้องเรียนมักชำรุด ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	7
5. บางห้องจัดโต๊ะแน่นเกินไป	6
6. ห้องเรียนไม่เพียงพอ	5
7. อยากให้มีนิสิตแลกเปลี่ยนสำหรับทุกสาขาวิชา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรม และสร้างมิตรภาพ	4
8. ควรมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ครบพร้อมและทันสมัย	4
9. ห้องเรียนไม่ค่อยสว่าง	4

จากตาราง 25 แสดงว่า นิสิตมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านหลักสูตรวิชาเลือกเสรีจำนวนวิชาที่เปิดให้นิสิตสามารถลงได้มีน้อยและไม่ค่อยตรงกับความต้องการของนิสิต ควรเปิดรายวิชาเลือกเสรีที่มีความหลากหลายและเพียงพอต่อจำนวนนิสิตหลักสูตรควรเน้นความเข้มข้นของวิชาเอกให้สามารถนำไปใช้ได้จริง ควรเปิดวิชาที่เน้นทางด้านภาษาอังกฤษให้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละหลักสูตร ควรปรับปรุงเนื้อหาสาระในรายวิชาของหลักสูตรให้ทันสมัยได้มาตรฐานด้านอาจารย์ผู้สอน ควรจัดผู้สอนที่มีความรู้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้กับนิสิตมากกว่านี้ อาจารย์บางท่านพูดจาไม่เหมาะสมและมีอคติกับนิสิต ควรจัดอาจารย์พิเศษที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดทำแผนการสอนและดำเนินการสอนให้ตรงตามแผน ควรจัดให้มีการดูงานนอกสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ควรเชิญวิทยากรจากภายนอกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชามาสอนร่วม ควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้ลงมือปฏิบัติจริงในรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติ ควรจัดทำแผนการสอนและดำเนินการสอนให้ตรงตามแผน ด้านการวัดและประเมินผล ควรแจ้งเกณฑ์การประเมินตั้งแต่เริ่มเรียนและประเมินถูกต้องตรงตามเกณฑ์ ควรจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน

และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อาคารเรียนตึกใหม่ ไม่เอื้อต่อการใช้งานเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเปิด - ปิด เครื่องปรับอากาศ ห้องน้ำควรสะอาดและดีกว่านี้ ควรปรับปรุงใหม่ อาคารเรียนตึกใหม่ ลิฟต์ไม่ค่อยปลอดภัย อุปกรณ์ในห้องเรียนมักชำรุด ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน บางห้องจัดโต๊ะแน่นเกินไป ห้องเรียนไม่เพียงพอ อยากให้มินิสิตแลกเปลี่ยนสำหรับทุกสาขาวิชา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และสร้างมิตรภาพ ควรมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ครบพร้อมและทันสมัย และห้องเรียนไม่ค่อยสว่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่าที่กำลังศึกษาใน ปีการศึกษา 2558 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมจำนวนทั้งสิ้น 323 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืนทั้งสิ้น 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งหมด 60 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้อย่างเสรี โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.972

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมและเป็นรายด้านโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบที (t-test) (Ferguson. 1981: 180) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) (Ferguson. 1981: 191-299) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (Ferguson. 1981: 308)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล คำถามปลายเปิด (Open-End Response Question) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอผลสรุปในเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
3. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นองค์กรชั้นนำแห่ง การเรียนรู้และวิจัยศาสตร์สาขามนุษยศาสตร์บนฐานการศึกษาและคุณธรรม มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรม สู่สากล และงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ให้สอดคล้องกับการ พัฒนาประเทศ โดยมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบให้มีความสัมพันธ์กัน ทั้งการ ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การเปิดหลักสูตรในสาขาวิชาใหม่ การจัดการเรียนการสอนให้นิสิต ได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการและทักษะ ด้านการสื่อสาร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ นอกจากนี้คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณวุฒิและประสบการณ์ตรง ตามสาขาวิชาที่สอน ซึ่งจะช่วยในการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั่นคือมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับในสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ ส่งเสริมการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพด้านวิชาการ กอปรด้วย คุณธรรมและจริยธรรม ปลูกฝังนิสิตให้มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ใฝ่ใจในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและตระหนักถึงหน้าที่ที่พึงมีต่อสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและให้ชุมชนได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของคณะฯ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานของคณะฯ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะฯ ดังที่ อัจฉรา วัฒนานรงค์ (2539: 7) กล่าวว่า ผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษา คือบัณฑิต ผลงานวิจัย และการบริการวิชาการ ซึ่งผลผลิตดังกล่าวจะมีคุณภาพได้มาตรฐานเพียงใด นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของความเป็นเลิศทางการจัดการศึกษาและการดำเนินงานด้านการบริหาร วิชาการ ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีการควบคุมคุณภาพในการจัด ดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถาบัน รวมทั้งเพื่อให้ได้มาตรฐานตามที่ กำหนดไว้ด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ธวัชรัตน์ พลเจริญ (2546: 88) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตที่ มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และงานวิจัยของ สุพรรณี เพชระ (2552: 85) ที่ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง พบว่า นิสิตมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะมนุษยศาสตร์เปิดหลักสูตรหลากหลายสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน อีกทั้งสอดคล้องกับปรัชญาของคณะ คณะมีการแจ้งรายละเอียดแผนการเรียนและวิธีการเรียนการสอนอย่างชัดเจนทั้งในชั้นเรียน และประกาศผ่านเว็บไซต์ของคณะ ดังที่ ทองอินทร์ วงโสธร (2549: 72-74) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีย่อมสามารถสร้างและผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของนักศึกษาในสถาบัน ด้วย รวมถึงคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความต้องการของผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้หลักสูตรยังมีความทันสมัยทั้งความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริงหลังจากสำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับ สุณีย์ ภูพันธ์ (2546: 19-20) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดี ต้องสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะ และวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในส่วนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกด้าน ต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้ต่อเนื่องกันไปและต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน เช่นเดียวกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 3) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ทันสมัย สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ เสริมศรี ไชยศรี; สุรพล บัวพิมพ์; และสุนทรี คนเที่ยง (2543: 57) ได้กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมุ่งพัฒนาความเป็นสากล พัฒนาความก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเชิงวิชาการ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วรรณพร ฉัตรทอง (2546: 114) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก และสุพรรณิ เพชระ (2552: 86) ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง พบว่า ด้านหลักสูตร นิสิตมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

1.2 นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี ให้ความสนใจ จัดเวลาให้นิสิตได้เข้าพบและให้คำปรึกษา อีกทั้งอาจารย์ได้มีการพัฒนาความรู้เพิ่มเติม เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การลาศึกษาต่อ เป็นต้น คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ตรงตามสาขาวิชาที่สอน ทันต่อสภาพการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้สามารถอธิบายเนื้อหาวิชาและความรู้ต่างๆ ให้นิสิตเข้าใจเป็นอย่างดี ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร และมีทักษะและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายนี้จะช่วยกระตุ้นให้นิสิตเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ รวมทั้งอาจารย์ให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อให้นิสิตสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ นอกจากนี้ยังมีการติดตาม

ความรู้ความเข้าใจและการเรียนรู้ของนิสิต โดยการเปิดโอกาสให้นิสิตได้เข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาและคำแนะนำในการเรียน เพื่อจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองต่อไป อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนิสิตระหว่างการสอน เอาใจใส่และสามารถให้คำปรึกษาแก่นิสิตได้ทุกเรื่อง จึงส่งผลให้เกิดการสร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร ในระหว่างการเรียนการสอน อาจารย์ยังได้อธิบายเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน เพื่อให้นิสิตนำไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2550: 13) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิด วิทยาการ และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดผลได้ดี สอดคล้องกับ เฮสซงและวีคส์ (สวัญ งามยิ่ง, 2547: 27-28; อ้างอิงจาก Hessong and Weeks, 1987: 452-457) กล่าวว่า คุณลักษณะของครูที่ดี ต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ (being knowledgable) มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาการต่างๆ ซึ่งได้ศึกษาเล่าเรียนมาเป็นอย่างดี มีความแม่นยำในวิชาที่สอนตลอดจนวิชาการอื่นๆตามสมควร สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้ (being able to related theory to practice) การนำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนไปใช้ให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น บางครั้งสภาพความเป็นจริงไม่เหมือนกับทฤษฎีที่เรียนมา ครูต้องสามารถประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ได้เหมาะสม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ นารี รมย์นกุล (2547: 104) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า ด้านอาจารย์มีความเหมาะสมในระดับมาก และงานวิจัยของ สุพรรณิ เพชระ (2552: 86) ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง พบว่า ด้านผู้สอน นิสิตมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

1.3 นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้า ศึกษาข้อมูลด้วยตนเองรวมทั้งฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการคิด วิเคราะห์ จากนั้นจึงลงมือปฏิบัติและนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังที่ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 73-76) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ทำทลายความคิดความสามารถของผู้เรียนฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้และการแก้ปัญหาด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง เช่น การสัมภาษณ์ การศึกษานอกสถานที่ หรือจัดนิทรรศการแสดงละคร จัดได้ว่าที่นอกจากนี้ วารี ธีระจิต (2526: 162-163) ได้กล่าวว่า กิจกรรมช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตยความรับผิดชอบ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการเคลื่อนไหว สนุกสนาน เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้าง เสริมความองอาจและพัฒนาการของผู้เรียน ส่งเสริมทักษะปลุกฝังเจตคติที่ดี เรียนรู้จักการทำงานเป็นหมู่ เกิดความเข้าใจในบทเรียน และเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่างๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ณิชภัทร จาวิสูตร (2555: 66) ศึกษาการจัดการ

เรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต พบว่า ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่าเป็นที่เหมาะสมในระดับมาก และ จิตติรัตน์ สุลลธรณิษฐ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตมีความคิดเห็นว่าเป็นที่เหมาะสมในระดับมาก

1.4 นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ได้มีการแจ้งให้นิสิตทราบเกณฑ์และมีเกณฑ์การให้คะแนนและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ชัดเจนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และข้อสอบวัดความรู้ ทักษะตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา มีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบผลการสอบในแต่ละครั้ง และมีหลักฐานการให้คะแนนที่ตรวจสอบได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น ดังที่ กาญจนา จันทะดวง (2550: 118) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลเป็นวิธีการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน หลังจากที่ได้สอนได้นำเสนอเนื้อหา หรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนไปแล้วเป็นการตรวจสอบเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนว่ามีความสามารถในด้านต่างๆตามจุดประสงค์ที่ผู้สอนคาดหวังไว้หรือไม่ สอดคล้องกับ อุทุมพร จามรมาน (2552: 61) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา เป็นการตรวจสอบพัฒนาการทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้เรียน การวัดที่ดีต้องวัดได้ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัด และต้องมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งนั้นได้แน่นอน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูผิง เปีย (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า ด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ ณิชากัทร จาวิสูตร (2555: 66) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล นิสิตมีความคิดเห็นว่าเป็นที่เหมาะสมในระดับมาก และงานวิจัยของ จิตติรัตน์ สุลลธรณิษฐ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นิสิตมีความคิดเห็นว่าเป็นที่เหมาะสมในระดับมาก

1.5 นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดองค์ประกอบต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์มีความเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอและห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ มีการจัดห้องปฏิบัติการอย่างเป็นสัดส่วน อุปกรณ์อยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อให้ นิสิตที่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนสามารถใช้ห้องปฏิบัติการและเบิกใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นได้ และมีการให้บริการสืบค้นข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่สะดวกต่อการค้นคว้าหาความรู้ของนิสิต สอดคล้องกับ อัจฉรา วัฒนางรงค์ (2545: 9) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่

ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน มีห้องสมุด ตำรา หนังสือวารสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน เช่นเดียวกับ วิจารณ์ พานิช (2546: 7-21) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างบรรยากาศสร้างสรรค์ สนับสนุนความเป็นอิสระ ความคล่องตัว และความสะดวกในการวิจัยของผู้เรียนในลักษณะต่างๆ สามารถใช้ห้องปฏิบัติการและเครื่องมืออุปกรณ์ในการวิจัยได้อย่างเต็มที่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สุดารัตน์ ดำรงค์ศรี (2555: 106) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ด้านปัจจัยเกื้อหนุน นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก และงานวิจัยของ นารี รมย์นุกูล (2547: 110) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านปัจจัยเกื้อหนุนในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภาควิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนคณะ

มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตชายและนิสิตหญิงเรียนร่วมกันในชั้นเรียนเดียวกัน ไม่ได้มีการแบ่งชั้นเรียนเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย นิสิตทำกิจกรรมร่วมกัน ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน จึงไม่เกิดความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพศ ดังที่ อเนกกุล กริแสง (2553: 120) กล่าวว่า เพศชายและเพศหญิงสามารถเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน สอดคล้องกับ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2553: 106) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นสิ่งที่สังคมสร้างความคาดหวัง แต่ความแตกต่างจริงๆ มีน้อยมาก ผู้สอนควรคิดว่าผู้เรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถเท่าเทียมกัน และไม่ควรถังความคาดหวังว่าผู้เรียน เพศชายหรือเพศหญิงต้องดีเด่นกว่ากัน โดยทางด้านหลักสูตร คณะมีการปรับปรุงให้หลักสูตรมีความทันสมัยตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน สอดคล้องกับความสนใจของนิสิตและความต้องการของตลาดแรงงาน นิสิตหญิงและนิสิตชายได้รับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเดียวกันอย่างเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2549: 9-11) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรคือ การจัดการศึกษาแบบส่วนรวม หลักสูตรถือเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน การจัดการศึกษาแบบส่วนรวมคือการที่สามารถจัดการศึกษาได้ทั่วถึงและเสมอภาคโดยเปิด

โอกาสให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยได้มีสิทธิ์ในการศึกษาเล่าเรียนทัดเทียมกัน ย่อมแสดงและชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของประชากรของประเทศในด้านต่างๆ ส่วน ด้านอาจารย์ผู้สอน มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับนิสิตด้วยความเท่าเทียมกัน อาจารย์ที่ปรึกษาดูแลเอาใจใส่นิสิตอย่างใกล้ชิด โดยการติดตามผลการเรียนของนิสิตตลอดเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2550: 13) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิด วิทยาการ และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดผลได้ดี สำหรับ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความหลากหลาย ตามความสนใจและความถนัด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังที่ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 73-76) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ทำทลายความคิดความสามารถของผู้เรียนฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้และการแก้ปัญหาด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ คณะมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อและอุปกรณ์การเรียน การให้บริการต่างๆ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2546: 7-21) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างบรรยากาศสร้างสรรค์ สนับสนุนความเป็นอิสระ ความคล่องตัว และความสะดวกในการวิจัยของผู้เรียนในลักษณะต่างๆ สามารถใช้ห้องปฏิบัติการและเครื่องมืออุปกรณ์ในการวิจัยได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงส่งผลให้นิสิตชายและนิสิตหญิงซึ่งได้รับประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ที่เหมือนกัน นิสิตจึงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ หาญคณะเศรษฐ (2547: 73) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน และชีวภัทร ธรรมเกสร (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชามีความหลากหลาย แตกต่างกันตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชานั้นๆ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่มีความหลากหลาย ทั้งทางด้านภาษาศาสตร์ ด้านจิตวิทยา ด้านปรัชญาและศาสนา รวมไปถึงทางด้าน บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้วยความแตกต่างและความหลากหลายทางศาสตร์และสาขาวิชาจึงทำให้ด้านการวัดและประเมินผลมีความแตกต่างกัน ดังที่ สมนึก ภัททิยธนี (2541: 16-17) กล่าวว่า หลักการวัดผลที่ดีควรวัดให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ซึ่งการวัดผลจะ

เป็นสิ่งตรวจสอบผลจากการสอนว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายของการสอนมากน้อยเพียงใด ควรเลือกใช้เครื่องมือที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งการใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า เพราะจุดประสงค์ของการวัดผลคือเพื่อค้นพบและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรัตน์ สุพลธวัชชัย (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตหญิงเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความแตกต่างกับนิสิตชาย

2.2 นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตในแต่ละชั้นปีได้รับการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปจากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3 และ นิสิตชั้นปีที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตชั้นปีที่ 2 เมื่อเข้ามาศึกษาที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องมีการเรียนปรับพื้นฐานและเริ่มเรียนในสาขาวิชาเอกเพิ่มขึ้น ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตจะได้เรียนเน้นภาคทฤษฎีมากขึ้น รวมไปถึงเรียนรายวิชาในหมวดวิชาโท และวิชาเลือกเสรี ขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่าจะเน้นไปทางภาคปฏิบัติเพื่อเตรียมไปฝึกงาน ฝึกสอน หรือทำการค้นคว้าอิสระ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนในแต่ละชั้นปีมีระดับความยากง่ายที่แตกต่างกันตามระดับชั้นปีที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยากร เชียงกุล (2548: 14-15) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดทักษะของบุคคลเกิดจากความแตกต่างส่วนบุคคล เช่น ผู้ที่มีระดับการศึกษาหรือชั้นปีที่ต่างกัน อาจมีทักษะหรือประสบการณ์ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่างกันตามสิ่งที่ได้เรียนรู้มา ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชูผิง เป๋ย (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีต่างกันมีทักษะต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนวิทยาลัยการแพทย์ทางเลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ ณิชภัทร จาวีสูตร (2555: บทคัดย่อ) เรื่อง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ จิตรัตน์ สุพลธวัชชัย (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้งในภาพรวม ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ มีความแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างภาควิชาที่นิสิตเรียนอยู่มีความแตกต่างในสาขาวิชาที่เรียนความหลากหลายของสาขาวิชาในคณะมนุษยศาสตร์ที่ไม่ได้มีเฉพาะสาขาวิชาทางด้านภาษาเท่านั้น อีกทั้งยังมีสาขาทางด้านจิตวิทยา ทางด้านปรัชญาและศาสนา ทางด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กและทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายของศาสตร์สาขาวิชาที่แตกต่างกันในแต่ละภาควิชา อาจส่งผลต่อความคิดเห็นของนิสิต ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2554: 3) ได้กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปตามกลุ่มภาควิชา/สาขาวิชา โดยในด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่างกับ นิสิตภาควิชาภาษาศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาจากภาคทฤษฎีหรือจากตำราเพียงอย่างเดียว การศึกษาที่เนื้อหาหลากหลายซับซ้อน อาจทำให้นิสิตขาดความเข้าใจในการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้น อาจต้องอาศัยการปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างทักษะและความเข้าใจเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2553: 9) กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ว่าผู้สอนต้องมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ต้องมีการประเมินหลักสูตร ได้แก่ การรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตรและตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่า บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ส่วนในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตภาควิชาจิตวิทยา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่างกับ นิสิตภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาควิชาจิตวิทยายังขาดสื่อประกอบการเรียนการสอน จำนวนหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และอาจมีไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิต เมื่อเทียบกับภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกที่มี สื่อประกอบการเรียนการสอน จำนวนหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ที่มากกว่า รวมถึงการจัดสภาพห้องเรียน จำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อการเรียนการสอน และความทันสมัยของอุปกรณ์ของทั้งสองภาควิชา มีความแตกต่างกัน อีกทั้งแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม อาจไม่ครอบคลุมในเนื้อหาวิชาของทั้งสองภาควิชา ดังที่ อุทุมพร จามรมาน (2556: 41) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญดังนี้ อาคารเรียนและห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน คือ ห้องเรียนเพียงพอ ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ประจำ และอยู่ในสภาพดี พร้อมให้ใช้ตลอดเวลา ดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของนิสิตแต่ละภาควิชามีคุณลักษณะและความถนัดแตกต่างกัน บางภาควิชามีความถนัดทางการคิดวิเคราะห์ การคำนวณ

เกี่ยวกับตัวเลข บางภาควิชามีความถนัดทางภาษา บางภาควิชามีความถนัดทางศิลปะ ดังนั้นนิสิตแต่ละภาควิชาจึงมีความสนใจในเรื่องต่างๆ แตกต่างกันไป แต่หลักสูตรกำหนดให้นิสิตทุกคนต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐานเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ทำให้นิสิตมีมุมมองต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 3) ได้กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปตามกลุ่มภาควิชา/สาขาวิชา (สำเนา ขจรศิลป์. 2543: 16; อ้างอิงจาก American Council on Education. 1949) กล่าวว่านักศึกษามีความแตกต่างกัน แต่ละคนมีเอกลักษณ์ของตนเอง จึงควรปฏิบัติต่อนักศึกษาตามลักษณะที่มีความแตกต่างกัน งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีวภัทร ธรรมเกสร (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาภรณ์ หาญคุณะเศรษฐ์ (2547: 74) ศึกษาความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนการวิจัยพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และโดยรวมไม่พบความแตกต่าง อาจเป็นเพราะ ในด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนในแต่ละภาควิชา สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดีให้ความสนใจนิสิต จัดเวลาให้นิสิตได้เข้าพบเพื่อให้คำปรึกษา ดังที่ สุวัฒน์ มุทธเมธา (2551 : 140-143) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนที่สำคัญ ได้แก่ เป็นสื่อกลาง (Mediator of Human Relations) ผู้สอนมีหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทั้งระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับกลุ่มผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ให้การยอมรับและความอบอุ่นแก่ผู้เรียน ส่วนในด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนสามารถอธิบายเนื้อหาวิชาและความรู้ต่างๆ ให้นิสิตเข้าใจเป็นอย่างดี อาจารย์ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร มีทักษะและเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายนี้จะช่วยกระตุ้นให้นิสิตเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะปฏิบัติเพื่อให้นิสิตสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ ดังที่ อัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2551: 49) กล่าวว่า วิธีสอน คือ วิธีการที่ผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ซึ่งจะสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว การเรียนการสอนแต่ละครั้งจึงต้องมีหลักในการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสม คือ เลือกตามลักษณะเนื้อหาวิชาเลือกตามความสามารถของผู้สอน เลือกตามทรัพยากรที่มีอยู่ เลือกโดยพิจารณาหลักการของการเรียนรู้สำหรับธรรมชาติของเนื้อหาของแต่ละวิชานั้นจะมีเนื้อหาภาคทฤษฎี

และภาคปฏิบัติ การเลือกเทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมจึงต้องมีการพิจารณา สำหรับในด้านการวัดและประเมินผล นิสิตแต่ละภาควิชาได้รับเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมือนกัน โดยอาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นิสิตทราบอย่างชัดเจน รวมถึงการวัดและประเมินผลของแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา ดังที่ สมนึก ภัททิยธนี (2551: 16-17) กล่าวถึง หลักการวัดและประเมินผล ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน กล่าวคือ การวัดผลจะเป็นสิ่งตรวจสอบผลจากการสอนของผู้สอนว่า ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายการสอนมากน้อยเพียงใด และต้องเลือกใช้เครื่องมือที่ดีและเหมาะสม ผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผลการวัดถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้มากที่สุด นอกจากนี้ต้องพยายามใช้เครื่องมือวัดหลาย ๆ อย่าง เพื่อช่วยให้การวัดถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรรัตน์ สุพลธณิษฐ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ จันทิพร ยะบุญวัน (2554: บทคัดย่อ) เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตทุกคนได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกัน และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางวิชาการเดียวกัน ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะทำให้ นิสิตเกิดความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือเป็นเรื่องของสติปัญญา และการเอาใจใส่ของแต่ละคนที่จะเรียนรู้ในรายวิชา โดยมหาวิทยาลัยมีการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรและแผนการศึกษาให้นิสิตทุกคนทราบ นิสิตทุกคนต้องเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด อาจารย์ผู้สอนให้ความสำคัญกับนิสิตแต่ละคนเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกระดับความรู้ความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ผู้สอนต่างมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอนเช่นเดียวกัน นิสิตทุกคนมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมเท่าเทียมกัน ได้ฝึกทักษะประสบการณ์ในลักษณะเดียวกัน ใช้ห้องเรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ร่วมกัน มีสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ใกล้เคียงกัน มีการวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน นิสิตทุกคนสามารถรับทราบผลการเรียนได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมถึงนิสิตทุกคนมีสิทธิในการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในทุกรายวิชาจึงทำให้นิสิตมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังที่ กู๊ด (ภัทรพร คำปาเชื้อ, 2556: 114; อ้างอิงจาก Good, 1973: 7) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ใน

วิชาต่างๆที่ได้เรียนมา อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอน ผลการทดสอบจากผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้ง 2 อย่างรวมกัน ซึ่งการใช้มาตรฐานเดียวกันในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจกับกระบวนการเรียนการสอนจึงเกิดความสนใจในการเรียนและเกิดทัศนคติที่ดี ผลงานวิจัยนี้สอดคล้อง สุพรรณิ เพชระ (2552: 85) ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตพัทลุงโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ปิยาภรณ์ ลักษณะมีพิเชษฐ์ (2547: 85) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่ต่างกัน และปัทมาสน์ บุญทรง (2555: 126) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีมีจำนวนรายวิชาที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีการปรับปรุงรายวิชาเลือกเสรีควรมีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนจะได้เลือกเรียนตามที่ตนสนใจและนำไปใช้หลังจากจบการศึกษา หลักสูตร ภาควิชา และสาขาวิชา ควรปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาวิชาในหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและต้องสอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน ควรเพิ่มรายวิชาที่เน้นทางภาษาอังกฤษในแต่ละสาขา จัดเนื้อหาวิชาที่หลากหลายให้นิสิตได้เลือกเรียนตามความสนใจ

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆซึ่งอยู่ในระดับมากด้วยกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะควรจัดอาจารย์ให้เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน สรรหาอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านหลักสูตรและการสอนเป็นอย่างดี ควรมีการจัดฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานให้แก่อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์และให้อาจารย์มีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ และนำไปใช้เพิ่มทักษะในการสอน และควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ ประสบการณ์ กับนิสิตในทุกสาขาวิชา

3. ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมเสริม เช่น การจัดนิทรรศการ งานเทศกาลต่างๆ ตามวัฒนธรรม เพื่อให้นิสิตเข้าใจยิ่งขึ้น มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ซึ่งอยู่ในระดับมากด้วยกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาจารย์ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตได้แสดงออก เช่น การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การทำงานกลุ่มแบบมีส่วนร่วม การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ การบริการวิชาการแก่สังคม ควรจัดวิทยากรที่มีความชำนาญมาอบรมผู้สอนเพื่อพัฒนาการสอน

4. ด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนิสิตได้ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ซึ่งอยู่ในระดับมากด้วยกัน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาจารย์ผู้สอนควรมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน ชัดเจน เพียงตรง ยุติธรรม ใช้ข้อสอบที่เป็นมาตรฐาน สามารถวัดทักษะได้ครอบคลุมทุกทักษะและควรมี การวัดและประเมินหลายครั้งเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของรายวิชา และสามารถวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาขาวิชา จัดให้นิสิตแลกเปลี่ยนระหว่างนิสิตไทยกับนิสิตต่างชาติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะควรจัดให้นิสิตแลกเปลี่ยนตามโครงการความร่วมมือต่างๆ เพื่อให้นิสิตเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งคณะควรจัดห้องเรียนให้มีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิต จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียน มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่แออัด จัดห้องปฏิบัติการทางภาษาให้เพียงพอและทันสมัย พร้อมใช้งานตลอดเวลา ควรเพิ่มจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไร้สายให้สัญญาณครอบคลุมทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อเอื้อต่อการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง ความแตกต่างระหว่างชั้นปี และความแตกต่างระหว่างแต่ละภาควิชา โดยทั้งสามตัวแปรนี้มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจากผลการศึกษาที่พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมี

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน ดังนั้น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรเข้มงวดและจัดมาตรฐานในการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีความชัดเจน เทียบตรง และจากผลการศึกษาที่พบว่านิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน ดังนั้น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรจัดการด้านการบริหารหลักสูตร จัดสรรอาจารย์ให้เหมาะสมตามระดับชั้นปีที่สอน จัดวิธีการสอนที่เอื้อและทันต่อยุคสมัยปัจจุบัน มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความเป็นมาตรฐาน ชัดเจน และจัดสรรอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ จัดห้องเรียนที่เหมาะสม เพียงพอต่อจำนวนนิสิตในแต่ละชั้นปี และจากผลการศึกษาที่พบว่า นิสิตที่ศึกษาในภาควิชาต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรจัดเนื้อหาในแต่ละหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน และตรงกับจุดมุ่งหมายของรายวิชาแต่ละวิชาในหลักสูตร พร้อมทั้งควรปรับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาให้ทันสมัยต่อยุคและการเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรจัดอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น จัดห้องเรียนที่มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ครบและพร้อมใช้งานตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทุกสาขาเป็นระยะ ๆ
2. ควรศึกษาความต้องการจำเป็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านมนุษยศาสตร์
3. ควรศึกษาแนวโน้มการจัดการเรียนการสอนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของครูที่ผ่านการอบรมการสอนภาษาจีน ณ มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา เกียรติประสูติ. (2554). วิธีการสอนทั่วไปและทักษะการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชย์.
- กาญจนา จันทะดวง. (2550). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- . (2552). การสอนวิชาภาษาอังกฤษ โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2554). การวัดและประเมินผลทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คุณภาพวิชาการ (พว).
- กิดานันท์ มลิทอง. (2550). เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2547). ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพเพื่อแข่งขันในเวทีโลก. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- ขนิษฐา วินิจจยกุล; อรุณี วิริยะจิตรา; และ วันเพ็ญ ชัยกิจมงคล. (2545). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการดำเนินงานการวิจัย สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดเชียงราย. (2556). ความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาโทที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการศึกษาวิจัย. เชียงราย: คณะกรรมการดำเนินงานการวิจัย สาขาวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2554ก). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2554ข). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2554ค). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2555ก). มคอ.2 หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2555ข). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเพื่ออาชีพ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2555ค). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2555ง). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2555จ). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2556ก). มคอ.2 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (5ปี) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2556ข). มคอ.2 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (5ปี) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2556ค). มคอ.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2557). หลักสูตรปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2558). อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และสุนทรียภาพทางวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558, จาก <http://hu.swu.ac.th/> งานทะเบียนนิสิตและสถิติ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สรุปจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2558 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยาศักดิ์ เบญจมาตย์. (2551). ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการเรียนการสอนนิเวศวิทยาการเกษตร ปีการศึกษา 2550 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิพร ยะบุญวัน. (2554). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนนิเวศวิทยาการศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จัย หนูนหมย. (2549). การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาของอาจารย์ชาวต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ถ่ายเอกสาร.

- จำเรียง ภาวิจิตร. (2556). *สาขารณมิติ เอกสารในการประกอบการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชม ภูมิภาค. (2549). *เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเกษม.
- ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา. (2543). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2555). *เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชิตากัญญา เล่าชู. (2554). *การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ*
แขนงธุรกิจระหว่างประเทศที่จัดการเรียนการสอนด้วยภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชีวภัทร ธรรมเกสร. (2552). *ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี*
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูผิง เปีย. (2557). *ทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยการแพทย์*
ทางเลื้อก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารและการ
- จัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย
- เอกสาร.
- ชูศรี สนิทประชากร. (2553). *หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพครู ภาควิชา*
หลักสูตรและการสอนคณะวิชาครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ชูศรี สะพรั่ง. (2549). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะ*
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เชียรศรี วิวิศศิริ. (2527). *จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตรัตน์ สุลลธวัชชัย. (2552). *ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน*
ของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาณพนธ์ ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต
(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพงศ์ชัย ไทรพงษ์พันธ์. (2557). *การพัฒนาหลักสูตร*. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน
- จอมบึง.

- ณิชาภัทร จาวิสูตร. (2555). การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต.
การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงใจ โภชนจันทร์. (2551). ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับ
บัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การ
บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- กิตดา ยุกตะนันท์. (2556). การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีตามความคิดเห็นของนักศึกษา. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จงเจริญ
การพิมพ์.
- ทองอินทร์ วงโสธร. (2549). ระบบอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- ทัศนีย์ ตรีธาร. (2544). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. สาร
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนีย์ สุกเมธี. (2553). พฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ทิตนา แหมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2552). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช เต็มฐาน. (2548). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัด
การศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร. ปริญญานิพนธ์
กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ธวัชรรัตน์ พลเจริญ. (2546). ทศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบพัฒนา. กรุงเทพฯ: เอราวัณการพิมพ์.
- . (2549). ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนวิซการ
พิมพ์.
- ฐปทอง กว่างสวาสดี. (2549). คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2554). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: เอส เอ็ม เอ็ม.
- . (2555). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: เอส เอ็ม เอ็ม.
- นฤมล กิจไพศาลรัตน. (2546). ความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวม สงวนทรัพย์. (2555). สารัตถกิจวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้า.
- นารี รมย์บุญกุล. (2547). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา เปลื้องนุช. (2555). การบริหารหลักสูตร. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนติธร รักมีศีล. (2553). ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการเรียน
การสอนวิชา มศว145 สุขภาวะและวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์ ปีการศึกษา 2552. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บารุง กลัดเจริญ; และ ฉวีวรรณ กิनावงศ์. (2549). วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: นิชิน
แอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- บุญช่วย จินดาประพันธ์. (2550). การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- บุญเลี้ยง ทองทุม. (2554). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- บุปผา เพิ่มสิน. (2546). ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบใน
โครงการความร่วมมือโรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร. (2546). การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครใน
หลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ตามทัศนะของอาจารย์และ
นักศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปกป้อง จันวิทย์. (2555). ทัศนะว่าด้วยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิ
โกมลคีมทอง.
- ปฏุล นันทวงศ์; และ ไพโรจน์ ดั่งวิเศษ. (2550). หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์
ครั้งที่ 3. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.

- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2551). *หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประดิษฐ์ อูปรมย์. (2549). *การวางแผนอาคารสถานที่ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประดิษฐ์ คุณรัตน์. (2543). *การวางแผนอาคารสถานที่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารตำราคณะศึกษาศาสตร์(บางเขน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2553). *ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาภรณ์ หาญคุณะเศรษฐ์. (2547). *การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพตามความคิดเห็นของนักศึกษา*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2553). *การสร้างบัณฑิตบนเส้นทางอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริศนา สมพงษ์. (2532). *การศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านการสอนของอาจารย์สอนศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีชา หมั่นคง. (2547). *ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- . (2549). *การบริหารวิชาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- ปัทมาสน์ บุญทรง. (2555). *การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยาภรณ์ ลักษณะมีพิเชษฐ์. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม*. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เปลื้อง ณ นคร. (2550). *พจนะ – สารานุกรมไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์; และ ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2542). *ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาจากผลการประชุมระดับโลก. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ สู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 4. ไม่ปรากฏเลขหน้า*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- พงศ์พรรณ สินธุชัย. (2534). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ
นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสยาม. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. .
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2550). การมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
----- . (2555). หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2551). การวัดทัศนคติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณอร อุสุภาพ. (2551). การศึกษาด้านชีวิตคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน
ราชภัฏ. สกลนคร: ครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2551). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- พัชราภรณ์ ว่องรักษัตว์. (2553). ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินทิพศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2546). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: โอ
เดียนสโตร์.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2555). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: แฮส
ออฟ เคอร์มีส์.
- . (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แฮส ออฟ
เคอร์มีส์.
- พิมพ์ สุวรรณฤทธิ์. (2552). การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน. กาญจนบุรี: ภาควิชาทดสอบและ
วิจัยการศึกษากาญจนบุรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พิสิฐ เมธาภัทร; และ ธีรพล เมธิกุล. (2553). ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค.(เอกสาร
ประกอบการสอน). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร
เหนือ.
- เพ็ญพิมล คูศิริวิเชียร. (2548). วิธีสอนทั่วไปศึกษา 361. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการ
สอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2553). ความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์: บทบาทและการดำเนินงานวิชาชีพ
ทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักงานการจัดการศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2541). วิธีการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: งานส่งเสริมวิจัยและตำรากอง
บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภพ เลหาไพบุลย์. (2542). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ภัทรพร คำปาเชื้อ. (2556). *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2553). *การประเมินผลการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- รัชณี โปฟ้า. (2546). *ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคกลาง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- . (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- รุจิร ภู่อารยะ. (2555). *การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลมูล รัตตากร. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการทำงานของบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณพร จัตรทอง. (2546). *การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วไลพร คุณุณภัย. (2551). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- วัชรราลี วัชรวิงศ์ ณ อยู่ธยา. (2551). *ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. (2552). *จิตวิทยาทัศนคติ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2550). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2554). *การสอนทางการอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารี ถิระจิตร. (2526). *การจัดและปรับปรุงสภาพห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2558). *ทฤษฎีการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2558
จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ทฤษฎีการเรียนรู้>.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). *การพัฒนาการวิจัยในมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย แหวนเพชร. (2548). *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- วิชัย ดิสสระ. (2556). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย ตันศิริ. (2550). *อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชวนชม.
- (2543). *การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- วิทยากร เชียงกุล. (2548). *เรียนรู้ไว้ ใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ศิริพงศ์ พะยอมแย้ม. (2554). *การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- ส. วาสนา ประवालพุกษ์; จริย หาสิตพานิชกุล; และ อาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์. (2543). *การวัด
และประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2550). *จิตวิทยาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์.
- สงัด อุทรานันท์. (2552). *พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มิตรสยาม.
- สมคิด สอนศรี. (2550). *ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีต่อ
การเรียนการสอนกลุ่มวิชาพลศึกษา*. รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี
การศึกษา 2550. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- (2551). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2551). *เทคนิคการสอนแนวใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ครูสภา
ลาดพร้าว.
- สมิหระ ศรีทันดร. (2553). *การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ศูนย์ภาษา
สังกัดกระทรวงกลาโหม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สรร เจษฎาโชคอุดม; มานิตา ระดิงหิน; กัลป์ ชานวิทิตกุล; และคนอื่นๆ. (2558, 20 มีนาคม).
สัมภาษณ์โดย สุพิรพัทธ์ พิมพ์มาศ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2549). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาค
พัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ.

- สายหยุด จำปาทอง. (2552). แนวคิดในการพัฒนางานทางวิชาการของครู. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด.
- . (2555). การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2546). สามทศวรรษทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. (2551). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2543). ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา: ส่วนวิจัยและพัฒนาสำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สีปพนนท์ เกตุทัต. (2553). แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ: ปรัชญาหลักกรอบความคิดและเจตนารมณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุจริต เพียรชอบ. (2554). การประเมินผลหลักสูตร: ประมวลบทความเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดารัตน์ ดำรงค์ศรี. (2555). การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทัศนีย์ ขอมธิดา. (2552). ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับอนุปริญญาของวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ ทองประดิษฐ์. (2558). ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนของสถานศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธรรม อารีกุล. (2553). รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ The knowledge Center ในเครือบริษัทดวงกมลเชียงใหม่ จำกัด.

- สุพรรณิ เพชร. (2552). ทักษะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพรรณา แป้นกลัด. (2554). ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัทธา สุภาพ. (2551). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมิตร คุณานุกร. (2553). หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ งามยิ่ง. (2547). คุณลักษณะครูที่ดี-อาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างสังกัดสถาบันอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1และภาคกลาง5. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ มุททเมธา. (2551). การเรียนการสอนปัจจุบัน (ศึกษา333). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เสริมศรี ไชยสร. (2553). การพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: อรุณ การพิมพ์.
- เสริมศรี ไชยสร; สุพล บัวพิมพ์; และ สุนทรี คนเที่ยง. (2543). รายงานการวิจัยเอกสารเรื่อง หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เสาวณีย์ สนธิเณร. (2546). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2552). ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ: สุตรไพศาล.
- อเนกกุล กรี่แสง. (2553). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: พิมพ์เนศ.
- อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: ส.ส.ท.
- อัจฉรา วัฒนางรงค์. (2551). การสอนที่มีประสิทธิภาพ ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สันทวีการ พิมพ์.
- (2539). รายงานการวิจัยเรื่อง การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนใน ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อัจฉรา วัฒนางรงค์. (2545). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชา ๒๕661 สัมมนาปัญหาด้านวิชาการในระดับอุดมศึกษา(เอกสารประกอบคำสอน)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรารวรรณ ศรีโกมุท. (2542). *สภาพปัญหาด้านวิชาการในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์.
- . (2547). *หลักการสอน: แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัย*. กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- อินทรา บุญยาการ. (2554). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อุทุมพร จามรมาน. (2552). *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2556). *วิธีทำการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสฤติย์. (2554). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุบลวรรณ ภวภานันต์. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Beauchamp, George A. (1975). *Dictionary of Curriculum Theory*. Wilmett, Illinois: The Kagg Press.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essential of Psychological Testing*. 4 th ed. New York: Harper.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. New York: Mc Graw-Hill Book Company.
- Galen Saylor; & William M. Alexander. (1959). *Curriculum Planning for the Better Teaching and Learning*. New York: Rinehart and Company.
- . (1981). *Curriculum Planning for the Better Teaching and Learning*. New York: Rinehart and Company.
- Gardner, R.C. (1985). *Psychology and Second Language Learning*. London: Arnold Pubishers.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.
- Guralnik, J.T. (1976). *Psychology of the Classroom Englewood Cliffs*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Kilgo, reese Danley. (1970). *What the Good Teacher Does, in Improving College and University*. 4 th ed. NewYork: Holt, Rinehart amd Winston.

- Likert, R.A. (1932). "A Technique for the Measurement of Attitudes," *Arch Psychological*. 25(140): 1-55.
- McNeil, Johnm D. (1977). *Curriculum: A Comprehensive Introduction*. Boston: Little, Brown and Company.
- Neagley, Ross L.; & Dean, Evans N. (1967). *Handbook for Effective Curriculum Development*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Oskamp, Stuart. (1997). *Attitudes and Opinion*. New Jersey, Englewood Cliffs: Prentice-hall.
- Remmer, H.H. (1954). *Introduction to Opinion and Attitude*. New-York: Harper and Brothers Publisher.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Brace & World Inc.
- Tylor, Ralph W. (1970). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. chicago: The University of Chicago.
- Webster. (1988). *Marriam-Webster Ys Spanish-English Dictionary*. Haraty: Eileen M.P.950.
- Worthen, B.R.; & James R.S. (1987). *Educational Evaluation*. New York: Longman.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของนิสิต

ผลจากการตอบ ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนิสิต ดังนั้น โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง

คำตอบของนิสิตจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้
 นายสุพีรพัชร พิมพมาศ
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
 แขนงวิชา การบริหารการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิต

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ☐ ชั้นปีที่ 2 ☐ ชั้นปีที่ 3 ☐ ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า
3. ภาควิชาที่กำลังศึกษาอยู่
 - ☐ ภาควิชาจิตวิทยา
(สาขาวิชาจิตวิทยา)
 - ☐ ภาควิชาบรรณรักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
(สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก และ สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา)
 - ☐ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา (สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา)
 - ☐ ภาควิชาภาษาตะวันตก
(สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ(กศ.บ.))
 - ☐ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
(สาขาวิชาภาษาไทย:ภาษาและวรรณคดีไทย สาขาวิชาภาษาไทย:ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาตะวันออก:ภาษาจีน สาขาวิชาภาษาตะวันออก:ภาษาญี่ปุ่น สาขาวิชาภาษาตะวันออก:ภาษาเกาหลี สาขาวิชาภาษาตะวันออก:ภาษาเขมร สาขาวิชาภาษาตะวันออก:ภาษาเวียดนาม และ สาขาวิชาภาษาไทย(กศ.บ.))
 - ☐ ภาควิชาภาษาศาสตร์ (สาขาวิชาภาษาเพื่ออาชีพ)
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX ผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาถึงภาคเรียนล่าสุด)
 - ☐ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50
 - ☐ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00
 - ☐ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อเดียว โดยพิจารณาจากคำนำหน้กคะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นิสิตเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ด้านหลักสูตร					
1	คู่มือหลักสูตรอธิบายรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างชัดเจน					
2	หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต					
3	หลักสูตรมีความเป็นสากลในเชิงวิชาการและมีความทันสมัย					
4	รายวิชาในหมวดวิชาเอก ทำให้นิสิตได้รับความรู้และนำไปประกอบอาชีพได้					
5	รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสริมมีจำนวนรายวิชาที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ					
6	รายวิชาในหลักสูตรมีความต่อเนื่องกันโดยจัดลำดับก่อน – หลังในแต่ละรายวิชาอย่างเหมาะสม					
7	เนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กัน					
8	เนื้อหาในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
9	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับชั้นปีและความสามารถของนิสิต					
10	เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นิสิตวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้					
11	เนื้อหาวิชาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ด้านหลักสูตร

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ด้านอาจารย์ผู้สอน					
12	อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติตรงตามวิชาที่สอน					
13	อาจารย์ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องจริยธรรมและคุณธรรม					
14	อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพดีเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา					
15	อาจารย์ผู้สอนหาความรู้ใหม่ๆเพื่อนำมาสอนตรงในการเรียนการสอน					
16	อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนที่ดี					
17	อาจารย์ผู้สอนช่วยแนะนำเอกสาร ตำรา และแหล่งวิชาการให้กับผู้เรียน					
18	อาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจนิสิตทุกคนอย่างทั่วถึง					
19	อาจารย์ผู้สอนให้กำลังใจนิสิตเมื่อประสบปัญหาในการเรียน					
20	จำนวนอาจารย์ชาวไทยมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน					
21	จำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ด้านอาจารย์ผู้สอน

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
22	อาจารย์ชี้แจงจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน					
23	อาจารย์สามารถเลือกใช้วิธีสอนได้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
24	อาจารย์สามารถเลือกใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับระดับความรู้ของนิสิต					
25	อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยใช้นิสิตเป็นศูนย์กลางและเข้าถึงความต้องการของนิสิต					
26	อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจสอนและสามารถอธิบายข้อสงสัยให้แก่นิสิตได้ดี					
27	การเรียนการสอนในรายวิชาส่งเสริมให้นิสิตทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้นิสิตร่วมกันคิดและช่วยเหลือกัน					
28	วิธีการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรที่นิสิตเรียน					
29	มีการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติให้แก่นิสิตที่มีปัญหาทางการเรียน					
30	อาจารย์ทบทวนความรู้เดิมที่นิสิตได้เรียนไปแล้วก่อนเริ่มสอนเนื้อหาใหม่					
31	อาจารย์สรุปบทเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการสอน					
32	อาจารย์ใช้เทคนิคการสอนและยกตัวอย่างประกอบโดยใช้ภาษาในการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและชัดเจน					
33	มีการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นิสิตคิดตัดสินใจตอบคำถามด้วยตนเอง					
34	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตได้แสดงออกโดยใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา					
35	การจัดกิจกรรมเสริม เช่น การจัดนิทรรศการ งานเทศกาลต่างๆ ตามวัฒนธรรม เพื่อให้นิสิตเข้าใจยิ่งขึ้น					
36	มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
37	ด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา					
38	ข้อสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนิสิตได้ดี					
39	อาจารย์แจ้งผลการวัดและประเมินให้แก่ นิสิต หลังการวัดและประเมินผล					
40	มีการชี้แจงให้นิสิตทราบถึงเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา					
41	เกณฑ์การให้คะแนนมีความชัดเจน					
42	การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม					
43	ข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลทางการเรียนมีความหลากหลายเช่น มีทั้งข้อสอบตัวเลือก เติมคำ การเขียนเรียงความ เป็นต้น					
44	อาจารย์มีการประเมินผลการเรียนจากการปฏิบัติงานในรายวิชา เช่น การทำรายงาน การนำเสนอรายงาน					
45	อาจารย์วัดพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระหว่างเรียน					
46	อาจารย์ประเมินความสามารถของนิสิตครอบคลุมทุกทักษะ ทั้ง การพูด การอ่าน และการเขียน					
47	การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องและครอบคลุมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
48	การวัดและประเมินผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
49	ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
50	สาขาวิชาจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าอย่างทั่วถึง					
51	สาขาวิชาหรือหลักสูตรจัดสภาพของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ					
52	สาขาวิชาจัดให้มีนิสิตแลกเปลี่ยนระหว่างนิสิตไทยกับนิสิตต่างชาติ					
53	การจัดสภาพห้องเรียนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม					
54	ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนิสิต					
55	มีคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายเพียงพอกับการใช้บริการของนิสิต					
56	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก					
57	อาคารสถานที่ของคณะได้รับการตกแต่งอย่างสวยงาม					
58	อาคารสถานที่ของคณะมีความปลอดภัย					
59	อาคารสถานที่ของคณะมีความสะอาด					
60	ห้องปฏิบัติการมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ขอขอบคุณนิสิตที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/ 4916 วันที่ ๑๑ ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นายสุพัตร์ พิมพาศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จิตพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตระดับ ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 – 4 จำนวน 323 คน ตอบแบบสอบถามเรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” และขอใช้สถานที่คณะมนุษยศาสตร์ ในระหว่าง เดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2558

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์อัครชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-469-8648

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
ตำแหน่ง รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนากิจการเพื่อสังคม
สังกัด สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก
สังกัด คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรพร เอี่ยมมงคลสกุล
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก
สังกัด คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ อาจารย์ ดร.วาณี อรรถนัสิต
ตำแหน่ง คณบดี
สังกัด คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ อาจารย์ ดร.รณิดา เขยชุม
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.12/ 4914

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๑ ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ

เนื่องด้วย นายสุพิรพัชร พิมพมาศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุพิรพัชร พิมพมาศ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๑ / ๑

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-469-8648

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/ 4915 วันที่ ๒ ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์

เนื่องด้วย นายสุพิรพัชร พิมพ์มาศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุพิรพัชร พิมพ์มาศ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-469-8648

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/ 4916 วันที่ 21 ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรพร เอี่ยมมงคลสกุล

เนื่องด้วย นายสุพิรพัชร พิมพ์มาศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จิตพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุพิรพัชร พิมพ์มาศ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-469-8648

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/4413 วันที่ ๒1 ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.วณิ อรรถจันสาธิต

เนื่องด้วย นายสุพิรพัทธ์ พิมพ์มาศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จิตพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุพิรพัทธ์ พิมพ์มาศ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-469-8648

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/ 4917 วันที่ ๑1 ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.รณิดา เขยชุม

เนื่องด้วย นายสุพิรพัทธ์ พิมพ์มาศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จุฑพล ยงศรี และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายสุพิรพัทธ์ พิมพ์มาศ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 081-469-8648

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.972

2. ค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียน

การสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 26 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียน

การสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อ	ด้าน หลักสูตร	ข้อ	ด้าน อาจารย์ ผู้สอน	ข้อ	ด้าน วิธีการ สอนและ การจัด กิจกรรม การเรียน การสอน	ข้อ	ด้านการวัด และ ประเมินผล	ข้อ	ด้านสิ่ง สนับสนุน การเรียนรู้
1.	1.790	1.	3.742	1.	2.333	1.	3.000	1.	5.508
2.	0.638	2.	3.742	2.	4.438	2.	4.583	2.	3.631
3.	2.758	3.	3.361	3.	3.424	3.	4.438	3.	6.242
4.	2.925	4.	5.612	4.	3.240	4.	4.320	4.	1.964
5.	1.234	5.	4.320	5.	3.901	5.	2.411	5.	3.795
6.	3.194	6.	3.600	6.	2.701	6.	3.989	6.	3.211
7.	4.710	7.	5.376	7.	3.989	7.	3.424	7.	3.775
8.	4.583	8.	4.583	8.	2.118	8.	2.688	8.	4.638
9.	3.424	9.	5.017	9.	2.909	9.	2.750	9.	8.656
10.	4.704	10.	3.326	10.	3.416	10.	3.473	10.	3.606
11.	4.082			11.	2.996	11.	3.473	11.	3.972
12.	4.583			12.	3.550	12.	2.701	12.	4.160
13.	4.848			13.	0.306				
				14.	2.411				
				15.	2.646				
				16.	3.989				

หมายเหตุ: ในกรณีที่ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อต่ำกว่า 1.75 ผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามนั้นออก
ดังนั้นจึงได้ข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 60 ข้อ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสุพิรพัชร พิมพ์มาศ
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	324 ซอย นาทอง 4 ถนน รัชดาภิเษก แขวง 7 เขต ดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา ระดับปฏิบัติการ
สถานที่ทำงาน	กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายศิลป์-ภาษาฝรั่งเศส) จาก โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2556	ศศ.บ. (ศิลปศาสตรบัณฑิต) สาขาวิชา ภาษาฝรั่งเศส จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2557	ร.บ. (รัฐศาสตรบัณฑิต) สาขาวิชา รัฐศาสตร์-ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2559	ศษ.บ. (ศึกษาศาสตรบัณฑิต) สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2559	กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต) สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ